

VASILE
MARIN

**CREZ
DE
GENERATIE**

EDITIA II

Tip. BUCOVINA
1937

EDIȚIA 4-a
(Reimprimare după ediția 2-a)

Cu un adaos:
BIOGRAFIA de Mihail Polihroniade

Colecția EUROPA München
1977

VASILE MARIN

CREZ
DE
GENERATIE

CU UN CUVÂNT ÎNAINTE DE
CORNELIU Z. CODREANU

ȘI O PREFAȚĂ DE
NAE IONESCU

EDIȚIA II-a

București
Tipografia „Bucovina” I. E. Torouțiu
1937

VASILE MARIN

CHIEF

GENERAL

OF THE SUPPLY SERVICE OF
THE ROMANIAN ARMY

AND HEADQUARTERS
OF THE ARMY

1918

Vasile Marin

Copyright 1977 by Ion Mării
D-8047 Karlsfeld, Grünlandstr. 7
Printed in Germany.

**Era o datorie de onoare care apăsa pe umerii
generației noastre. Mi-am făcut-o cu acelaș
drag, ca și cum ar fi fost vorba de țara mea.**

(Din scrisoarea lui Vasile Marin
cătrec soția sa, la plecarea în Spania)

C u v â n t î n a i n t e

Români,

Urmați cu sfințenie gândurile pe care ni le-a lăsat viteazul comandant legionar, mucenicul Vasile Marin.

Toți tinerii din țara aceasta să știe că urmând calea credinței martirilor vor birui și vor învia cu neamul lor în contra tuturor asupritorilor, uneltirilor și loviturilor.

Impărtășiți cu sfânta jertfă de sânge a lui Vasile Marin, să stăm drepti și gata de a ne da sângele nostru în fața asupritorilor cari ni-l cer. Credința legionară va înflori mai mândră și mai biruitoare cu fiecare strop de sânge mai mult pe care-l vom da senin și cu sufletul plin de bucurie. Până când neamul biruitor prin Legiune va învia și va condamna pentru veșnicie pe toți călăii noștri.

Așa dar sângele martirilor împarte o lume în două: cei ce vor primi osânda și blestemul veșniciei, și cei ce mâine vor birui în slava și binecuvântarea neamului lor.

Corneliu Z. Codreanu

20 Februarie 1937.

P r e f a ță

Este adevărat că, începând din toamna lui 1933, Vasile Marin a fost redactor la «Cuvântul» și că, cu toate întreruperile forțate ale diverselor lui treceri prin pușcăriile țării sau ale suspendării ziarului, el a făcut efectiv parte din redacția noastră până la sfârșitul zilelor lui.

Dar nu calitatea mea de «patron» îndreptățește prezența mea aci, cu însărcinarea de a scrie câteva rânduri de prefață.

Eu nu am fost niciodată patronul nimănui, ci numai tovarășul, egal întru toate — egal și cu cei mai bătrâni și cu cei mai tineri — a celor cu cari gândeam la fel.

Cu atât mai puțin puteam fi deci «patronul» lui Vasile Marin care aparținea cu toată ființa lui unei mișcări totalitare. Probă că e așa, e faptul că, deși simpatiile dintre el și noi erau mai vechi, de pe vremea când cu toții stăteam pe meterezele — azi știrbe, vai! — ale revoluției țărănești, el nu s'a îndreptat totuși spre noi decât în momentul în care, sub presiunea anacronismului grotesc al reînscăunării liberale, act greu de urmări tragice, nelichidate încă decât în parte, «Cuvântul», — forțat să-și exprime doctrina nu în considerațiuni de filosofie istoriei (cum o făcuse până atunci), ci în formule de luptă, — s'a apropiat fatal de mișcarea legionară.

Așa fiind, a încerca să așezăm pe Vasile Marin într'o altă grupare decât cea către care s'a crezut dator cu jertfa vieții lui, ar însemna să facem violență adevărului. Cu atât mai mult, cu cât la urma-urmelor, nu el a venit înspre noi, ci mai degrabă noi ne-am apropiat de el în drumul nostru spre militanții revoluției naționale.

De unde urmează că prezența numelui meu în josul aces-

tor pagini aci, e mai degrabă prilej de mărturisire de credință pentru mine, decât jalon de încadrare, ca să zic așa, topografică pentru Vasile Marin.

Când l-am cunoscut eu prin 1928—29, Vasile Marin trebăluia prin birourile consiliului de miniștri. Fusese, în perioada eroică a național-țărănismului, secretar — ca avocat — al unei mai-mărimi oarecare, și își făcea acum ucenicia în tehnica conducerii politice. Păstrez de atunci amintirea unui tânăr isteț, vioiu, pe care o ironie afectuoasă îl făcea să se miște nestingherit dar respectuos în somptuozitatea lipsită de frumusețe dar nu și de stil de viață a palatului Cantacuzino, ajuns președinție de consiliu în zodia unor oameni cari în generalitatea lor nu aveau nici un simț pentru ceea ce înainte de războiu fusese aci în București o trainică și fecundă ierarhie boierească.

Depărtarea mea de regimul vremii, devenită necesară în urma jalnicelor desamăgiri urmate după instalarea iute «înțelepțitului» revoluționarism, m'a făcut să pierd legătura și cu acest tânăr de un vecinic neastâmpăr critic, unul din puținele personaje cari se detașau bine conturat pe fundalul cenușiu al confuziunii național-țărăniste. Iar când l-am regăsit, după vreo trei ani, stătea în rândurile mișcării legionare. Ceea ce însemnează că făcuse drum lung.

Nu pot spune că era un alt om, — și totuș nu mai era acelaș. Evident, el păstrase acelaș ascuțit simț al ridiculului, din care porneau pe vremuri săgețile duhului său vecinic treaz. Dar ceea ce pe vremuri era ironie, scut în dosul căruia se ascundea discret și un fel de nesiguranță personală, era acum voie bună, veselie sănătoasă care petrecea prietenește pe seama altora în acelaș fel în care petrecea pe seama lui. A fi însă tu însuți țintă a atacurilor veseliei tale, fără ca asta să te ducă la neîncredere în tine și la sterilitate, asta e netăgăduită dovadă de echilibru. Și asta era acum legionarul Vasile Marin: un om crescut în adâncime și în siguranță personală — așa ancorat cum se găsea în mișcarea revoluției naționale a lui Corneliu Codreanu.

Fenomenul trecerii dintr'o tabără în alta e foarte frequent în viața noastră publică. E de reținut însă, că a aminti cuiva

că a fost înainte într'un lagăr echivalează cu cel puțin o delicateță. Căci părăsirea unei formațiuni politice în beneficiul alteia se face la noi pentru pricini așa de puțin obiective, încât un plecat însemnează întotdeauna un transfug.

Vasile Marin este unul din rarele exemplare care nu numai că întâmpina senin amintirea vechilor lui avataruri, dar le și pomenea singur; cu un fel de înduioșare și îngăduință pentru bietul tânăr de atunci, care greșise de sigur, dar nu greșise din apetitul procopselii sau ambițiilor personale, ci din lipsa de experiență a vârstei și din prea mare nevoie de a se dărui binelui public. Era în el o mare liniște și o mare lumină; liniștea înotătorului care, venind de departe, simte din nou pământul tare sub picioare; lumina celui care a găsit poarta înspre grădina sufletului. Căci în viața noastră publică plină de transfugi, *Vasile Marin găsisse în el puțința CONVERTIRII* și tăria de a înfruntă prejudecățile și bănuielile, — mărturisind-o. O bucurie lăuntrică, mare cât o mântuire, căreia atâți oameni de treabă i se refuză din timiditate sau orgoliu.

În mișcarea legionară — atât cât pot eu ști și înțelege lucrurile privindu-le din afara ei — Vasile Marin își găsisse repede funcțiunea pe care — peste disciplina legionară, comună și obligatorie pentru toți, — fiecare trebuie să o îndeplinească după darurile și posibilitățile cu cari Dumnezeu a înzestrat, deosebitor, pe toți oamenii. Căci în presa și publicistica mișcării, atâta cât au îngăduit-o grija sau lipsa grijei de viitor a celor ce stau la războiul destinelor noastre astăzi, condeiul lui Vasile Marin s'a impus fără întârziere printre cele dintâi înfățișătoare de doctrină.

Vom spune nu spre demeritul, ci spre cinstea lui de legionar care a trecut prin ceea ce biserica noastră numește tăierea voci și lepădarea de sine, că Vasile Marin nu a lucrat în doctrină în sens creator. Nimeni dintre teoreticienii naționalismului totalitar nu crează doctrină. Doctrina se crează prin fapta de fiecare zi a Legiunii, așa cum se desprinde ea din hotărârile celui așezat de Dumnezeu în locul în care se poruncește. Dar calitățile lui de claritate și de precisiune, făcuseră din el o autoritate a doctrinei legionare, dacă în Legiune

poate exista, într'un fel oarecare, și o altfel de autoritate decât cea care, prin delegație, pornește dela cel care comandă.

Articolele și fragmentele ce urmează în paginile volumului de față stau mărturie pentru darurile lui de teoretician. O mare ascuțime și mlădiere dialectică, o impresionantă putere de sinteză, un simț special pentru proprietatea termenilor; un dar de a formulă, echilibrând nu numai sensul dar și fraza; o căldură pasionată pornind dintr'un ritm interior pe care disciplina nu-l diminuează în intensitate, ci din potrivă îl întărește, purtându-l pe drumuri sigure, — și peste toate un ochiu deschis pentru momentele esențiale ale realității, singurul instrument care poate preface evenimentul în teorie. Așa stă în fața noastră gândirea lui Vasile Marin, câtă a trecut pe hârtie până la vârsta de treizeci și trei de ani. Nu poezie sistematizată prin morișca unei dialectice care tot umblă să-și mănânce propria ei coadă; ci formularea cât mai precisă a unor realități trăite direct, până la contopirea în ele; contopire în așa măsură, în cât orice gest pe care îl faci nu mai e formulare sau expresiune, ci pur și simplu *mărturie*.

Mărturie care uneori se poate înfățișa ca o carte, iar alteori ca... o plecare pe front, în Spania.

Vasile Marin a căzut sub zidurile Madridului, alături, cot la cot cu Ion Moța, în fața aceluiaș dușman. Dar a căzut altfel decât Ion Moța. Nu mai bine, nu mai puțin bine; ci: altfel.

Ion Moța s'a dus să moară. Coborîse adânc în el încredințarea că mântuirea neamului nostru are nevoie de jertfa patetică a ființei lui trupești; și a plecat într'o transfigurată hotărîre; nu ca să lupte; nu ca să învingă luptând; ci pentru ca, cu moartea lui, să calce moartea noastră. Dacă Moța s'ar fi întors nevătămat din războiu, bucuria omenească a noastră, a celor cari l-am cunoscut ar fi stat alături de îndoiala lui Moța, care se va fi gândit că, pentru păcatele cuiva, Dumnezeu i-a refuzat jertfa. Oricât de groaznic ar fi omenește gândul acesta, eu sunt astăzi încredințat că pentru mântuirea nației noastre Dumnezeu trebuia să accepte jertfa lui Moța, așa după cum, pentru mântuirea neamului omenesc, a acceptat jertfa mielului.

Vasile Marin se putea însă să nu moară. El s'a dus acolo ca să stea în fața dușmanului credințelor lui, ca să lupte cu el. Să-l învingă? Da, dacă se poate. Dar victoria asta nu era necesară. Necesară în fapta lui Marin era numai prezența lui acolo, prezență în care moartea era un risc, dar nu o necesitate. De sigur, când a plecat dintre ai lui, lepădarea de sine era atât de desăvârșită, încât el se gândea tot așa de puțin la întoarcere cât și la moarte; viața lui, sau moartea lui nu-l mai priveau pe el personal; de îndată ce principalul nu era moartea lui sau scăparea dela moarte, — ci depunerea unei mărturii pentru credința lui, *cu orice preț*. Noi știm însă că mărturia lui ar fi fost tot așa de deplină și de rodnică, dacă el ni se întorcea neatins; după cum deplină și rodnică e mărturia tovarășilor lui cari s'au întors.

Când deci a hotărît moartea lui Vasile Marin, Dumnezeu a voit să ne certe.

De aceea — durerea noastră este întunecată.

NAE IONESCU

17 Februarie 1937.

Lămurire editorială

«Crez de generație» este titlul cărții pe care Vasile Marin voia să o publice și la care lucra înainte de plecarea spre drumul de jertfă al Spaniei.

Păstrând volumului postum pe care-l publicăm astăzi acelaș titlu, trebuie să precizăm din capul locului că — în forma în care iese de sub teascuri — nu corespunde planului autorului și nu cuprinde decât o parte din materialul destinat de el volumului pe care-l pregătea.

Din notițele păstrate între hârtiile sale, pe care — împreună cu fragmente din planul cărții și cu toate indicațiile necesare — le-a pus la îndemână îndurerata soție a camaradului dispărut, Doamna Dr. M. Ropală-Marin, se poate totuși reconstitui, în linii generale, planul cărții, așa cum o vedea Vasile Marin.

«Idei barbare crestate pe răboj politic» ar fi trebuit să fie subtitlul cărții. «Critica valorilor curente astăzi în politică» și «încercare de reevaluare» erau cele două părți care trebuiau să închege din capitolele lor un tot organic, «crezul generației» naționaliste dela 1922, așa cum l-a văzut, l-a simțit trăindu-l, și pentru care a murit Vasile Marin. Nici unul din aspectele noului stat pe care-l visa și pentru care a luptat nu ar fi lipsit din volum.

În prima parte ar fi intrat o serie de capitole intitulate precum urmează:

Clase și lupta de clasă; Democrația; Individualism — colectivism; Opinia publică — masă amorfă; Burghezia; Sufragiul universal; Național-ardelenii = liberal-ardelenii; Jidanii;

Armele democratismului decadent = diversiunea, presa de scandal; Mitul corporatist; Mormântul soldatului fără nume; Societatea Națiunilor; Presa și cultul competențelor mondiale: Briand, Boncour, etc.

Pentru partea a doua ni s'au păstrat următoarele titluri de capitole:

Curajul vieții; Voința de putere — Cultul violenței; O nouă democrație (democratizarea prin statul dictatorial); Problema adevăratei libertăți în cadrul disciplinei; Partid unic; Statul etic — statul absolut; Teoria elitelor sociale — erarhia meritelor; Fenomenul religios subordonat statului; Originile statului național; Statul național și mișcarea legionară; Politica națională și naționalismul de partid.

Bine înțeles, ordinea definitivă în care aceste capitole — și altele care desigur se vor fi adăugat — aveau a fi înscrise în volum, nu ne este cunoscută, căci planul propriu-zis al cărții n'a fost găsit.

Neputând încheia acest tot organic pe care l-ar fi voit autorul, am adunat în volumul pe care-l publicăm astăzi cea mai mare parte din articolele publicate de camaradul Vasile Marin dela data intrării în Legiune, împreună cu un vechiu articol despre problema jidovească, scris în anii de studenție, și o serie de note, scrisori și articole inedite, aflate între hârtiile sale personale. Dintre articolele pe care le publicase, numai două nu au fost reproduse aci.

Aceasta a doua ediție nu prezintă decât o singură deosebire față de prima ediție; anume, pentru actualizarea cărții, a fost socotită utilă o inversare a ordinei în care sunt prezentate diferitele capitole — în așa fel încât ultimele gânduri puse pe hârtie de Vasile Marin să fie acelea pe care cetitorul să le găsească în primele pagini ale volumului.

NOTE DIN DRUMUL SPRE FRONTUL SPANIOL

Note din drumul spre frontul spaniol *)

Marți-Miercuri 25—26 Noembrie. — Am lăsat în urma noastră, pe peronul Gării de Nord, soții, camarazi și prieteni. S'au despărțit cu ochii umezi și ne-au petrecut până departe cu privirile, în vreme ce mâinile lor se agitau în urma noastră ca aripile rănite ale unei păsări.

Am rămas singuri în trenul care ne duce pe drumul nostru nostru destin. Ducem cu noi încrederea. Căpitanului și a tuturor camarazilor cari ne însoțesc cu gândul și cu sufletul. Voim să purtăm peste hotare, legând veacurile până la Banul Mărăcine, prestigiul vitejiei românești și spiritul de jertfă totală în slujba Crucii.

Să ne ajute Dumnezeu după inima și gândurile noastre.

Trecerea prin punctul de frontieră Ghica Vodă s'a făcut în cele mai bune condițiuni. Mergem în Spania prin ruta Polonia-Berlin-Hamburg-Lisabona, din voia și bunul plac al regimului d-lui Leon Blum, care a găsit de cuviință să refuze delegației românești, care duce o spadă eroului dela Alcazar, Moscardo, vizele de trecere prin Franța. O, dacă generalul Cantacuzino, erou al războiului mondial, cavaler al Legiunii de onoare, ar fi mers să felicite pe Largo Caballero și pe zeița revoluției Passionaria, ce mai primiri triumfale în accentele «Internaționalei» și cu pumnul strâns drept salut, am mai fi avut! Vor trece însă curând supărările mici, pentru că nu e departe vremea în care se vor înfrăți pe vecie, în aceeași spiritualitate creștină și naționalistă, Franța, Italia, Spania și România. Și atunci, va fi rămas ca o amintire de vis urât regimul «galic» al d-lor Blum, Zay et Co.

*) Porunca Vremii, 12 și 13. XII. 1936 ; 21, 22, 23 și 24. I. 1937.

Prin Polonia lui Pilsudsky.

Iată-ne în Polonia șepcilor cu cozoroc uriaș. Tot ce se încadrează aci în stat, dela frânar până la mareșal, toată lumea poartă șapca legendară a «studentului din Praga». Oficialii dela granița polonă sunt cu deosebire politicoși și plini de amicală atenție. Poate, pentru că mai văd și alte fețe decât cele masono-sovietofile, cu care s'au obișnuit să-i gratifice România oficială.

Peisajul se continuă nemodificat. Aceleași dealuri teșite, prelungi și ogorite, ca în Bucovina noastră; aceleași sate cu căsuțe acoperite cu stuh; mai mult chiar, aceiași țărani cu zeghe mițoasă și aceleași rumene țărănuțe în catrință ca și în Bucovina pe care am părăsit-o mai adineauri. Suntem în Pocuția, pe ale cărei câmpii și văi, străjuite cu pichete de brazi și de molid, au tropăit în multe rânduri caii mărunți și năzdrăvani ai arcașilor nebiruitului Ștefan Vodă.

Intermezzo iudaic.

Din gări și dealungul căii ferate apar deși, tot mai deși jidanii galițieni, năpârca internațională, microbul patogen al neamurilor. Și pilduitor, pentru toată gloata umanitariștilor de ocazie ori interesați, la granița dintre noi și Polonia, ne-a fost dat să asistăm la o scenă cu adevărat impresionantă.

Pe culoarul vagonului se aud deodată gemete și vaete de femeie. Și, în dreptul ușii noastre, apare escortată de un jandarm polonez, o tânără jidoavcă despletită, cu ochii rătăciți și cu trăsăturile răvășite. Gata-gata să-și piardă cunoștința, se lamentează tânguitor pe limba ei, plină de accente îndurerate: «Patria mea, pământul meu pierdut». Un călător polon ne explică situația: este vorba de o jidoavcă galițiană, emigrată în Palestina și reexpediată pentru cauze necunoscute în Polonia. Disperarea îi este atât de mare, încât această reîntoarcere din țara pământului făgăduinții echivalează pentru ea cu o sinucidere.

Iată dar cum reacționează când este vorba de patriotismul lor, fiii neamului care predică peste tot internaționalismul și ireligiozitatea. Intoleranți, fanatici ireductibili, tradiționaliști când e vorba de neamul lor, de sinagoga lor, de căminul lor palestinian. Dizolvanți, antitradiționaliști, campioni înverșu-

nați ai ateismului și internaționalismului, când se pune chestiunea naționalismului celorlalte neamuri. Două atitudini contrarii, s'ar spune. Nu! Ci una și aceeași. Întru salvarea și mărirea neamului lor, găsesc și mijloacele pentru exaltarea naționalismului propriu și pe cele pentru combaterea celorlalte naționalisme.

Cazul jidoavcei dela Sniatin este tipic. Cei cari nu înțeleg semnificația lui sunt sau cele mai de pe urmă brute sau cele mai ticăloase canale trădătoare de neam. Cât despre «naționalistii cumiști», să ia aminte bine și să învețe școala fanatismului și a tradiționalismului dela jidani, cari în materie de religie și de naționalitate proprie nu cunosc decât un drum: calea intransigenței absolute.

Câmpiile acoperite cu cearceaful proaspăt al zăpezii aleargă în urma noastră. Echipa legionară pentru Spania își duce vieața de prizonierat a trenului: scrie cărți poștale acasă și la camarazi, glumește cu voe bună și consumă abundant din hrana pe care și-a luat-o fiecare în desagă.

Este noapte și trenul gonește fără odihnă spre granița germană.

Prin Berlin.

Joi, 26 Noembrie. — Coborîm la gara «Am Zoo» și imediat ce am lăsat bagajul la hotel, pornim cu echipa să vizităm orașul. E ceață, cer posomorît și frig la 0 gr.

Dela un magazin cumpărăm mici lucruri necesare, obiecte de toaletă, pentru cari *Totu* are o singură expresie: «wie viel kostet»?; *Clime* cumpără un briceag universal și un creion idem — scrie în toate culorile curcubeului — iar *Părintele Dumitrescu*, boicotând marfa germană, se resemnează să ne binecuvânteze cumpărăturile. Inutil să adaug că *Bănică* — uriașul nostru bărbos — rămas pe afară ca să privească, a reușit în cinci minute, grație construcției «eiffelice» a staturii sale, să încurce complet circulația în Charlottenburg. Priveau berlinezii la el ca la un Scit și se minunau de voinicia flăcăilor români.

La „Zoo“.

Încă înainte de masă am intrat să vizităm «Zoo», grădina zoologică, una dintre cele mai mari din Europa. Și timp de

două ceasuri, ne-am simțit fericiți ca în barca lui Noe, printre elefanții cei blânzi pe cât de mari, printre cornutele cu ochi de migdală în care s'a topit toată bunătatea lumii, printre păsările cu aripi vopsite în culorile feerice ale curcubeului, printre morsele cele gingașe, copiii răsfățați ai grădinei, printre mai-muștele cari în cuștile lor duc vieța de familie pe care oamenii au pierdut-o de mult, și chiar printre monștrii mlaștinilor toride, hipopotamii cari cerșesc deschizând gura cât un fund de prăpastie înaintea oamenilor cari, ca noi, vin acolo cu mâinile goale și cu pretenția ca în schimbul celor 50 de pfenigi plătiți la intrare să se amuze ca la circ, când în mod normal, de cele mai multe ori, ele, animalele, ar trebui să se bucure de libertate și oamenii să intre în cuști, în locul lor.

Berlinul posomorât și rece ne-a luat în primire și nu ne-a mai lăsat decât în dimineața următoare. Ne-au minunat clădirile masive construite ca pentru veșnicie, străzile curate și largi, circulația extraordinară pe sub pământ, pe pământ și pe deasupra, și mai presus de toate ne-a impresionat ordinea, veritabila ordine germană. Trupe n'am văzut, din când în când ofițeri izolați și mai des membri din S. S. ori S. A.

O diferență remarcabilă se poate constata între prețurile produselor alimentare și cele industriale, exact contrariu de cum se petrec lucrurile pe la noi. Dar dacă n'am văzut pe nimeni cârpit sau prost îmbrăcat, nu-i mai puțin adevărat că nici n'am văzut fețe flămânde sau oameni cerșind. Pentru că aici nimeni nu stă degeaba, iar salariile omenești permit cu prisosință omului satisfacerea nevoilor de viață. Din toate părțile respiră siguranța unui popor care știe cât poate, care știe pe ce se întemeiază și în deosebi care știe ce vrea.

Seara am petrecut-o într'un restaurant specific german, cu muzicanți îmbrăcați în pitoreștile lor costume bavareze. La masă i-am minunat pe chelneri cu consumația noastră de pâine. Se vedea cât de colo că venim din țara spicului de grâu. Restaurantul, ca toate de altfel și în fiecare seară, era plin până la refuz. Ne-am amuzat mult de modul naiv cum petrec nemții, acești oameni foarte serioși. Drept să spun, ca niște copii mari și blonzi, mi-au făcut impresia morselor din grădina zoologică.

Insfârșit, prima noapte în pat bun și cald, după trei zile, am dormit-o pe o singură parte și fără vise.

27 Noembrie, Vineri. Hamburg. Imbarcarea. — La ora 7.40, trenul Berlin—Hamburg s'a pus în mișcare către marele port al lumii. În câteva ore legătura noastră cu pământul se afârșește. Pentru câtă vreme? Poate pentru totdeauna, poate numai pentru câteva zile... Intre Berlin și Hamburg a fost suficientă prezența a 8 români într'un tren, pentru ca întreg personalul să se zăpăcească. Schimbându-ne locul dela compartiment la compartiment, bieții funcționari nemți, conștiincioși și meticuloși, umblau de schimbau tăblițele de «ocupat» sau «neocupat» așezate la ușe. Cred că așa ceva nu au mai întâlnit și dezorientarea pe care le-am provocat-o noi vor ține-o minte multă vreme.

Imensă, «Kolossală», gara din Hamburg ne-a înghițit în pânțele ei ca o balenă pe niște minuscule moluște.

Sub bolta gării din Hamburg, chiar Bănică uriașul se poate plimba în voie.

Caravana, în frunte cu d. general, a pornit în oraș în căutarea sediului lui «Hamburg Amerika Linie». Oraș mare, Hamburgul îți face impresia unui imens șantier, înlăuntrul căruia oamenii activi ca furnicile, primesc, transformă și expediază bogățiile lumii întregi.

Ne-a impresionat mult palatul primăriei, pe al cărei fronton tronează o fericită întâlnire, Arhanghelul Mihai, răz-bunătorul.

Către seară ne-am îndreptat spre port și la ora 6 jum. am pășit pe puntea lui «Monte Olivio», transatlanticul nostru (14.000 tone, 160 m. lungime, 20 m. larg). Un mic oraș cu bulevardele lui, cu terasele lui, cu apartamentele lui, cu cafenelele lui. Este un vapor de clasă unică, așa că toată lumea călătorește în condițiuni egale.

Suntem repartizați câte doi într'o cabină de 4, favoare specială; d. general cu Bănică, Moța cu mine, Cantacuzino cu Totu și Clime cu Părintele Dumitrescu.

În primle zile, vieța pe mare e liniștită. Nici rău de mare, nici furtună. Stoluri de pescăruși pe cari îi hrănim cu pâine ne însoțesc continuu. Luăm masa de patru ori pe zi, o masă bună și abundentă. Dormim legănați ca în pruncie și ne simțim relativ comod, afară de Bănică, uriașul, care nu știe

ce să mai facă cu restul de picioare cari nu încap în patul cabinei.

Dintr'un gest de delicată atenție, compania l-a instalat pe d. general într'un mic apartament, cu bae și salonaș, pe puntea de comandă a vasului. Toți știu aci cine este generalul Cantacuzino.

Lume pe vapor nu prea multă. Câțiva nemți, mulți emigranți, majoritatea jidani. Să fie emigranți din Germania? Le-o dorim din toată inima și dacă pentru nemți ne bucurăm că au scăpat de ei, pentru țările unde vor merge, probabil America de Sud, regretăm anticipat.

Grupul nostru «verde», permanent izolat prin voia noastră, a fost repede identificat. Toți știu cine suntem și unde mergem.

De Luni, fața Atlanticului s'a schimbat. Valurile sunt mari și negre, iar tangajul îi face pe mulți să sufere. Noi însă ne ținem bine. Cu toată greutatea lui, «Monte Olivio» saltă pe valuri ca o căpriță. Noaptea însă a eșit luna, valurile s'au mai domolit, încât răsăritul lunii pe ocean l-am salutată cu cântece legionare. Suntem primii legionari cari purtăm pe Ocean prin cântecele noastre, ecoul vitejiilor și suferințelor noastre. După ce am intonat cântecul legionarilor căzuți, toți cu ochii pierduți pe cărarea de lumină a lunii, am evocat cu evlavie pe toți cei dintre noi care s'au dus în lupta pentru marea biruință legionară. La sfârșit a răsunit: «O, Românie, patria mea» pe care îl cântam cu ochii spre cer, ca și cum am fi privit coborîrea simbolică a drapelului cu scumpele noastre culori naționale.

E Miercuri dimineață. Zi de primăvară cu cer senin ca pe la noi. Mergem dealungul coastei portugheze crenelată de munți ferestruți. Se văd orașe, forturi albe și coastele. O vreme ca în Aprilie. Valurile s'au liniștit și oglinda apei e verde ca țesătura cămășilor noastre pe care le purtăm cu atâta mândrie. Pe estuarul cel larg al Tagelui, prin stoluri de pescăruși argintii, se vede în zare, luminată, din ce în ce mai luminoasă, Lisabona. Limanul nostru cel dintâi în peninsula iberică. Peste un ceas coborîm. Ce va urma? Deocamdată nu știm, dar cu voia lui Dumnezeu, când vom putea, vom spune.

Tuturor alor noștri din țară cu bine și cu dragoste. Ca și la plecare, în ceasul coborîrii, primul gând ne este la țară: Trăiască România naționalistă și creștină!

Miercuri, 2 Dec. 1936, Lisabona. — În accentele unui marș de ocazie cântat de muzica-orchestră de pe bord, «Monte Olivio», vaporul nostru, acostează la chei. În salonașul vaporului unde ne găsim strânși cu toții, în vederea formalităților, apare un domn, care fără multe preliminarii se prezintă: ministrul Spaniei în Portugalia. Cu deosebită grijă ne însoțește la toate autoritățile de vămuire și apoi cu automobilul său ne conduce direct la Legația Spaniei, situată într'un palat care aparține pe vremuri regilor spanioli. Saloane vaste, cu mobilă veche, tablouri scumpe și multe, multe lucruri de artă; și toate ușile-ferestre se deschid larg în soare, în grădina minune pe care o străjuesc palmierii.

După vizita aceasta, am pornit-o în oraș. Lisabona este un port dintre cele mai frecventate în drumul către și dinspre cele două Americi; orașul, comercial în majoritatea lui, cuprinde o masă de oameni cifrată cam la 800.000 locuitori. Etajat pe o serie de coline cari pornesc chiar dela țărmul mării, cu străzi largi și îngrijite, cu clădiri în arhitectura cărora se împletesc atâtea elemente de artă maură, orașul, cu deosebire seara, impresionează mult. Impletitura grandiosului cu pitorescul se face fără note stridente. Dacă se adaogă clima Nisei, decorativul aspect al palmierilor de pe bulevarde și din grădinile particulare și vieța colorată a mulțimii care furnică în oraș, pelerinele negre ale studenților și jocul de tonalități al faianței care acoperă întreaga fațadă a caselor, atunci Lisabona, pentru multă, foarte multă lume, rămâne un oraș de neuitat..

Trăiască Legiunea !

[Mai întârziez cu Clime prin oraș în căutarea unei hărți a Spaniei și a unei busole, și către seară ne întorcem la hotel «Florida», o pensiune spaniolă, în care ne-a instalat ministrul Spaniei de aici. Nu mică ne este surpriza când în hall-ul pensiunii vedem pe Totu, în mijlocul unei grupe de tineri spanioli, pe care i-a și învățat să strige «Trăiască Legiunea» și să

salute legionărește. În salon se mai găsesc deasemenea multe doamne — mame sau bunice de ale tinerilor — și câțiva domni întunecați și bravi, toți refugiați din Barcelona, unde, dacă mai întârziu câteva zile, erau cu toții împușcați. Ceeace povestesc bieții oameni este aproape cu neputință de redat.

Rețiu numai un fapt: între prizonierii luați de comuniști se afla și un bătrân industriș, un om foarte cumsecade și un patron cinstit și respectuos față de drepturile lucrătorilor pe cari îi întrebuița.

După vre-o două săptămâni de prizonierat, bietului bătrân i se reduce complet hrana și este ținut 3 zile fără pic de mâncare. În sfârșit, i se aduce un șnițel pe care omul îl mănâncă cu mare poftă. Indată după masă, comuniștii îi spun că șnițelul fusese preparat din carnea fiului său, prizonier și el în altă parte a orașului.

Aproape înebunit, bătrânul refuză să creadă: atunci i se aduce, proaspăt ucis, cadavrul fiului său, și i se arată locul din pulpă, de unde se tăiasse friptura!

Gardul de fier.

Plâng oamenii averile distruse, munca cinstită risipită și rudele omorite mișelește de canalia roșie.

Plâng și așteaptă eliberarea. Până atunci, își tânguesc băjenia la care au fost puși prin grația Passionariilor și a tuturor leprelor marxiste, adunate în jurul Barcelonei. Seara luăm masa la pensiune, și, spre surprinderea noastră, descoperim pe fața de masă motivele principale (brodate) în forma perfectă a vechiului nostru semn: *Gardul de fier*.

Suntem așa dar pe drumul cel bun.

A doua zi, Joi 3 Dec., am vizitat mai îndelungat orașul, cu deosebire grădina botanică (o imensă seră) a plantelor exotice, și magnifica mănăstire a Sfântului Jeronimus, situată mai la marginea orașului. Catedrala, durată din veacuri — stil roman-gotic-bizantin — ne-a copleșit sub imensele ei bolți. E cu deosebire de interesantă observația pe care o face ghidul: de pe multe coloane și din pereți lipsesc sculpturi. Explicația: Au fost ridicate din ordinul lui Napoleon și transportate la Luvru.

Seara, colonia spaniolă dela Pensiunea Florida, a dat un

fel de masă în onoarea noastră. Fiecărui legionar i s'au oferit cutii de țigări și insigne naționaliste ca amintire, ceva mai mult: *Totu* și cu *Moța* au căpătat chiar inele în cui de pot-coavă. La gară am fost petrecuți de întreaga colonie, în frunte cu ministrul Spaniei, și de multă altă lume, atrasă de plecarea noastră. Trenul s'a pus în mișcare în uralele: «*Arriba Espana*», strigat de noi și «*Trăiască România*» al celor de pe peron. În vagoane modeste ca pe vremea războiului la noi, mergem cu destinația *Salamanca*, spre granița spaniolă. De mâine, la *Villar Formosa*, părăsim pământul Portugaliei și la *Fuentes de Onoro* punem pentru prima oară piciorul pe pământul Spaniei.

Arriba Espana !

Trenușorul nostru, pe care l-am schimbat până acum de trei ori, urcă și coboară, trece prin tunele și șueră ca în filmele cu bandiți chinezi, prin ținuturile de piatră ale Portugaliei. Pitorească, dar săracă țară! Piatra stăpânește totul aici: pământul, câte o palmă de loc, trebuie cucerit cu forța din tirania pietrei. Ici, colea, petece de vie, pâlcuri de pini și iarbă uspră pe care o pasc nenumărate turme de capre.

Intrăm în Spania.

Treptat, peisagiul se mai îndulcește și la amiază ajungem la *Fuentes de Onoro*, punctul de frontieră al Spaniei cu Portugalia. Aproape fără nici o formalitate (vizita noastră e anunțată) trecem în trenul spaniol, tot cu aspect de război, și pornim în sfârșit către *Salamanca*, punctul de orientare în Spania, cartierul general al șefului de stat, generalisimul *Franco*.

Atmosfera e complet schimbată.

Încă dela graniță apar răniți în convalescență, cari se plimbă pe peronul gării. Multe uniforme. Două surori de caritate fac o chetă printre rarii călători pentru crucea roșie spaniolă. Domnul General oferă cu generozitate obolul nostru. Din gări se sue mulți, tot mai mulți ostașii Spaniei naționaliste. Uniforme de tot felul și mai ales insigne care de care mai variate: capelele cu două moațe, fără cozoroc, ale legionarilor (*Tercio*), capelele bleumarine ale falangiștilor (*S.O.N.S.*; Fa-

langa spaniolă a cuiburilor de ofensivă național-sindicalistă), beretele roșii ca macul ale carliștilor, *Requetes* (partidul catolic legitimist navarez) și din loc în loc turbanele albe ale marocanilor. Peste tot voce bună și sincer entuziasm. Tinerii luptători sunt conduși la gară de mame, soții, ori iubite, care nici una, dar absolut nici una nu bocesc sau se vaetă. Toți înțeleg marele moment istoric prin care trece Spania, și cu autentică nobleță răspund la chemarea patriei. Imediat suntem identificați și de pe peroane suntem salutați roman.

Am stat de vorbă cu *Requetes* și *Falangisti* prin gări și mulți dintre ei erau perfect informați despre «*Guardia del Ferro*» și despre «*Totul pentru Țară*». Imediat ce luam contactul, între ei și noi se stabilea o comunitate deplină, care se făcea și pe temeiurile sângelui înrudit, dar mai ales pe afinitatea de simțăminte în lupta comună pe care o ducem contra masono-marxismului diavolesc. Seara am ajuns în *Salamanca*. La gară am fost primiți oficial de reprezentanții generalisimului Franco, care a delegat să ne primească pe însuși șeful său de protocol. Imediat, din gară chiar, pe lângă d. *General Cantacuzino* a fost atașat maiorul (comandante) *Ricardo Villalba*, unul dintre eroicii apărători ai Alcazarului, rănit, cu brațul încă în eșarfă, iar pe lângă restul delegației sublocotenentul *Garzon*, recent rănit în luptele dela Madrid. În automobile am fost conduși în camere reținute special la două din cele mai bune hoteluri din *Salamanca*. Indată după sosire, la o oră, d. General a fost primit în audiență de ministrul de externe al guvernului naționalist, *De Serrat*.

Sâmbătă 5 Decembrie. Insoțiți de ofițerii atașați pe lângă misiunea noastră, am vizitat *Salamanca*; un oraș tipic spaniol. Veche cât nobila istorie a Spaniei, *Salamanca* are în centru o imensă piață perfect pătrată, închisă complet de o galerie în cel mai pur stil roman. Pe sub arcade spaniole, prin străzi înguste de cetate medievală, ne-am purtat pașii înspre Universitatea cea mai veche a Spaniei. În drum ne-a țintuit, pentru multă vreme, Catedrala uriașă, construită în sec. XI. Imensă, măreață cu toate podoabele arhitecturii și ale sculpturii, ne-a strivit sub măreția ei. Și chiar dacă n'ar fi să lupți decât pen-

tru apărarea unor asemenea divine comori de artă și tot ai merge senin la moarte! Te înfioară, și se răzvrătește în tine întreaga ființă, la gândul că toată minunea aceasta ar putea fi atacată într'o zi de obuzele bestiilor roșii și că sculpturile cele fără egal ar putea constitui ținte pentru granatele asvârlite de mâna trogloditilor marxisti. Am trecut apoi tăcuți și înmărmuriți în bătrâna cetate a culturii, străvechea Universitate din *Salamanca*.

Arhanghelul Mihail.

Armonia proporțiilor arhitectonice, simfonia de linii și arcade, geniala distribuție a spațiilor, ne-au fermecat privirile și ne-au îmbătat sufletele. Iar la urmă, în vreme ce vizitam muzeul Universității, ne-a apărut deodată lângă o ușă, sculptat în argint, strălucitor ca lumina Domnului, *Arhanghelul Mihail*, protegitorul nostru; cu sabia lui de foc ne trasa parcă drumul cel bun pe care pășim de când am plecat, continuu sub privegherea lui.

După amiază, imbarcați în trei automobile elegante, conduse de voluntari cari în viața de toate zilele sunt avocați, profesori, etc., puse la dispoziția noastră de generalisim, pornim, mereu însoțiți de ofițerii *Villalba* și *Garzon*, înspre *Soria*, localitatea în care se află generalul *Moscardo*, eroicul apărător al Alcazarului, căruia urmează să-i înmănăm spada de onoare pe care i-a oferit-o scumpa noastră *Gardă de fier*.

Pe șosele perfect asfaltate, cele trei automobile gonesc în noapte spre noua destinație.

La orele 10 sosim la *Araneta del Quero*, unde comandantul *Villalba* propune să rămânem pe noapte, urmând ca drumul să-l continuăm a doua zi. Zis și făcut. Instalați în casa de adăpost a oficiului național de turism spaniol, suntem cu toții de acord, și recunoaștem că o casă de adăpost atât de perfect utilată, distribuită și instalată, n'am întâlnit încă nicăieri. Este cu siguranță un model al genului.

O masă excelent servită și un somn în paturi confortabile, ne-au refăcut acum după sbuciumul îndelungatei noastre călătorii.

Duminică, 6 Decembrie 1936 (Sf. Nicolae). — Ne-am sculat de dimineață și am coborât cu toții în fața casei de adăpost dela *Aranda del Quero*. Un soare calduș și cerul senin ne îndeamnă să ne strângem în grup pentru obligatoria fotografie pe care o ia *Clime*. E ziua lui *Nicolae Totu* și întregul grup ține să-l felicite, care cu pupături, care cu strângeri de mână.

Imediat ne adunăm în camera lui *Moța*, unde *Părintele Dumitrescu* oficiază un scurt serviciu religios, pe care îl ascultăm cu evlavie sporită.

La mii de km. de pământul Patriei se oficiază slujba religioasă a dreptei noastre credințe. Și razele soarelui ne mângâie cu o mână blândă, ca și cum ar intra prin ferestrele bisericuțelor noastre de țară, parfumate cu tămâie și busuioc.

Pornim în goană către Soria. Șoseaua, mereu asfaltată, ne poartă prin sate de piatră sură, pe margini de coame cu pământ roșu, prin pustietate fără rod. Suntem pe podișul vechi Castiliei, podișul pământului sărac pe care nu se pot hrăni decât caprele și măgarii cari se mulțumesc cu ciulini. Din sate și din târguri răsar dese, tot mai dese, beretele roșii ale carliștilor, populari prin părțile acestea.

La ora 12 ajungem la Soria, cartierul Generalului Moscardo.

Pe dreapta și pe stânga sunt înșirați falangiști și nava-rezi, cari ne salută cu multă căldură.

Am ajuns la Palatul prefecturii. În capul scării, între ofițerii săi de stat major, ne așteaptă generalul, care ne urează bun sosire. Suntem conduși sus și după prezentările de rigoare, în fața tuturor reprezentanților civili și militari ai puterii, are loc ceremonia predării sabiei de onoare.

Generalul Cantacuzino oferă sabia, pronunțând câteva cuvinte. Răspunde *Moscardo* vădit impresionat, în spaniolește.

E atâta căldură în cuvintele eroului dela Alcazar!

Și când vorbește de legătura prin care — prin noi și el — poporul român și poporul spaniol se unesc întru apărarea aceluiaș ideal, fața i se împurpurează și ochii îi lucesc.

Moscardo nu are de loc aerul clasic al eroului, așa cum îl proiectează imaginația populară. Este un bărbat înalt, cam de 56 de ani, poartă ochelari, și o anumită discreție, care i se citește pe față și în mișcări, îi dă înfățișarea mai de grabă a unui profesor universitar decât a unui militar. Este de o mo-

destie excesivă și de o politețe cum numai oamenii cu adevărat mari o pot arăta. Și totuși, câtă nobilă virtute, cât viril temperament clocotesc în omul acesta, care timp de 72 de zile a organizat rezistența Alcazarului. Câtă bărbăție și câtă dragoste de patrie în omul acesta, care preferă să-și vadă ucis copilul decât să predea Alcazarul în care se închisese falanga onoarei spaniole, care își vede un alt fiu — locotenent — ucis la Barcelona și care tremură acum pentru vieța altuia care luptă în Asturii!

Pentru educația tinerelor generații se face mereu apel la Plutarh. Ar face bine educatorii dacă, printre frumoasele exemple de virtute din lumea antică, ar mai apela și la exemplele timpurilor noastre; fapta lui Moscardo depășește cu mult actualitatea și înscriindu-se în eternitate, se ridică, cu sau fără voia noastră, la valoare de simbol.

La banchetul care s'a dat pentru noi, l'am avut pe generalul Moscardo așezat în fața mea.

Părea copleșit de propria lui glorie și parcă se jena de tot ceea ce se întâmplase. Ne privea ca și cum și-ar cere scuze.

Am vizitat muzeul orașului, care cuprinde multe săli, toate încărcate cu săpături dela *Numantia*, aflată la vreo 40 de km. de Soria. Pe multe vase am descoperit svastica și antisvastica de care nici chiar îngrijitorul muzeului nu avea o idee precisă.

Suntem apoi primiți pentru foarte scurt timp — întrucât trebuie să ne grăbim ca să ne întoarcem la Aranda încă înainte de căderea nopții — la sediul local al *Falangei spaniole*, unde ni se face o recepție deosebită.

Participă și generalul Moscardo cu tot statul său major.

În numele Falangei vorbește șeful respectiv, iar pentru noi răspunde *Ionel Moța*, după care mica noastră echipă întonează bărbătește «*Imnul tinereții legionare*».

Și iată cum, pentru întâia oară, în Spania, la mii de km. de țară, sub bolțile unui palat vechi cât istoria, răsună în accentele muzicii făcută de camaradul legionar *Manzatu*, versurile, cioplite din țăriile cerești, ale poetului nostru drag *Radu Gyr!*

Și suntem cu deosebire emoționați când ultimele accente sunt acoperite cu urale ieșite din piepturile tuturor, ofițeri generali sau falangiști: «*Arriba Espana*», «*Trăiască România!*»

Plecăm. Pe un parcurs de 5 km. afară din oraș, suntem conduși de generalul Moscardo, de prefectul districtului și de numeroase personalități.

La despărțire, cei doi eroi, generalul Moscardo și Cantacuzino, se îmbrățișează. Și echipei noastre i se rezervă o amintire prețioasă; Șeful Falangei dela Soria își desface dela brâu un frumos pumnal pe care îl oferă simbolic lui Ionel Moța.

Am rămas din nou singuri, în automobilele noastre, însoțiți de cei doi ofițeri: Comandante Villalba și subteniente Garzon.

Ne întoarcem prin aleea de plop.

O mică etapă la Burgo de Osma, un mic oraș. Preotul local, un tânăr și entuziast păstor de suflete, ne duce să-i vizităm catedrala.

Pășim la lumina de ceară a lumânărilor și ne minunăm.

Și dintr'odată, dintr'o nișă uriașă, răsare sculptat patronul nostru care nu ne părăsește nicăeri, *Arhanghelul Mihail*.

Părăsim Burgo de Osma. E noapte cu stele. Tăcem și ne depănăm fiecare gândurile. Și toate se întălnesc în același plan: *O Spanie eliberată și o Românie reînviată în spirit și în ideal*.

Toledo.

Luni 7 Decembrie. Pornim din Aranda cu automobilele spre Toledo. Vreme frumoasă și ținuturi roșcate. Pâlcuri de pădure. Sate sculptate în piatră veche, pe creste cenușii.

La *Segovia* întâlnim faimosul apeduct roman, conservat perfect, încât servește și în zilele noastre.

Lăsăm în urmă cetatea *Segovia* și înaintăm spre *Avilla*, unde ajungem la ora 12. Masa o luăm la Hotel Inglesă, vis-à-vis de catedrală. Vizităm catedrala monumentală.

În *Avilla* se află acum o bază aviatică puternică. Aviatori mulți, în marea lor majoritate nemți și italieni, toți foarte tineri.

Părăsim *Avilla* și după ce trecem prin ținuturi de piatră, ajungem pe Tage și de acolo, prin păduri de pini, la *Maqueda*;

mai departe, pe seară intrăm în cetatea de două ori istorică, *Toledo*.

Suntem primiți de comandantul pieții, care ne rezervă camere chiar în localul comendurii.

Toledo forfotește de lume. În piața centrală a bătrânei cetăți se văd urmele asediului.

Clădiri în ruine amintesc vremurile războiului cel mare. Ai impresia că te afli în Belgia din 1914.

Marti, 8 Decembrie. — De dimineață pornim să vizităm orașul. Străzi înguste, între case vechi de sute de ani. Peste tot bandierele naționaliste, falangiste sau carliste.

Cel mai vechi oraș al Spaniei ne fură pe nesimțite. Când pășim în imensa catedrală, cu aproape toate vitrourele ciuruite, ne dăm seama de nimicnicia noastră omenească. Suntem niște biete furnici pe lângă uriașele coloane și sub bolțile largi.

Însoțiți de comandantul Villalba, unul dintre apărătorii Alcazarului, și de căpitanul Agulla — alt erou — vizităm ce a mai rămas din Alcazar.

Cu neputință de descris...

Printre schelete de fier, mormane de moloz, blocuri de cărămidă, gropi de câte 15 m., pășim ca într'un decor ireal, în vreme ce maiorul Villalba ne evocă pas cu pas tragedia celor 72 de zile.

După trei zile de rezistență la porțile orașului, organizată numai cu 72 de oameni de către acelaș brav Villalba, nicidecum mai prejos decât eroul dela Termopile, Alcazarul, simbolul vechei Spanii, s'a apărat timp de aproape 3 luni, singur, împotriva tuturor mijloacelor de distrugere întrebunțate de copiii Satanei.

Efectivul Alcazarului asediat? Populația civilă, 800 de suflete. Apărătorii propriu ziși, 1200 de oameni.

700 guarzi civili, 8 cadeți, 200 de soldați dela școala militară, 50 de soldați dela școala de gimnastică și 200 de falangiști. Pierderi: 81 morți, 500 răniți.

Toată lumea aceasta a trăit 72 de zile cu 100 grame carne de cal, 1 l. de apă pe zi de fiecare și pâine fabricată acolo din grâul pe care l-au adus dintr'un depozit, cu ocazia unui contraatac dat anume în acest scop.

La eliberare mai aveau 100.000 l. apă și 400.000 cartușe.

Am urmărit pas cu pas tragedia asediului. Și minunile.

Ici un obuz care explodează într'o cameră plină cu ofițeri, fără să rănească pe nimeni; dincolo o bombă de avion, care cade într'o cameră înțesată cu falangiști și nu face explozie.

O mină explodează și dărâmă jumătate dintr'un dormitor de elevi, dar nu rănește pe nimeni.

Mâna lui Dumnezeu peste tot...

La Alcazar nu s'au apărat oamenii aceștia în frunte cu Moscardo, ci însăși istoria Spaniei, prin cel mai autentic palădin al ei, *Alcazarul*.

Sub Crucea lui Hristos, cavalerii Alcazarului au înscris în cartea eroismului uman o pagină nouă și cu deosebire glorioasă.

Ieșim din Alcazar cu convingerea că, pe deasupra tuturor instrumentelor Diavolului în luptă cu Divinitatea, se înalță sublim eroismul pus în slujba Crucii, care învinge tot, absolut tot.

RÂNDURI DE PE FRONT

26 décembre 1936.

Cher Nene Virgil, *)

Aujourd'hui 26 décembre, le deuxième jour de Noël, nous sommes depuis une semaine au front. C'est à dire que nous avons fêté le Noël au son des balles. Tant mieux! Nous avons profité d'un splendide clair de lune, et tous en chœur nous avons chanté nos chères «colinde». Et la première journée de Noël, notre escouade étant de garde, on a déjeuné debout, la gamelle en mains! Sans «curcan», sans «cozonac», mais avec du cognac.

La nourriture est bonne et abondante et les officiers sont polis et attentifs.

Hier, au matin, nous sommes entrés dans une école dévastée par les rouges et là le prêtre-soldat Dumitrescu a officié le service divin. C'était un peu triste, la pauvreté du décor! Mais nos âmes, pleines de croyance et de confiance dans notre idéal, ont triomphé de la tristesse d'un instant et nous sommes redevenus les légionnaires que vous connaissez.

Les dévastations que les rouges ont fait sont épouvantables! Partout des ruines, partout le feu et la misère derrière eux. Il faut amener ici les idéologues, les «antifascistes», «les illuminés» du front populaire de Roumanie, pour leur faire voir les effets de la guerre «civilisatrice» que les salauds rouges mènent contre le fascisme «barbare». Si nous mourrons ici, nous vous léguons par serment de lutter en Roumanie contre eux, jusqu'à l'extermination totale de ce poison qui s'appelle l'action rouge; en les abattant tous, vous ne feriez pas un acte de ven-

*) Scrisoare adresată d-lui Inginer Virgil Ionescu.

gence que vous nous devez, mais un acte de haute mission, en défendant la vraie et la seule civilisation, celle qui est nationaliste et chrétienne.

«Băeții» se portent bien. Tous se sont habitués à la vie dure du soldat. Ni migraines, ni maux de têtes, rien! Et pourtant si les journées sont plus chaudes que chez nous, les nuits sont assez froides et l'eau gèle.

Peut-être que la saleté physique nous protège. On n'a pas changé de chemise et de bas depuis trois semaines. Alors, imaginez la situation! On a grande envie de nouvelles de notre pays. Ni lettres, ni journaux, ni paquets ne nous sont parvenus. Cigarettes et chocolat, c'est ça qui manque à notre escouade.

Nous vivons dans une maison qui appartenait à un catholique tué par les rouges.

La maison est à quelques centaines de mètres du front; elle est entièrement détruite. Nous couchons sur les dalles du plancher. On a aussi trouvé un sommier. Il faut voir des intellectuels, qui ont trouvé la bibliothèque de l'ancien propriétaire, et l'usage qu'ils font des livres, en les posant comme supports aux quatre coins du sommier, pour l'élever au dessus de la terre!

Comment-allez vous? Tout le monde va bien? Et ma femme? Est-elle triste ou de mauvaise humeur? Est-elle indignée parce que je ne lui ai rien dit avant mon départ? Si elle est sage, tout ira bien. Je crains aussi beaucoup pour ma mère. Si cela ne vous dérange pas et si c'est possible, si elle sait quelque chose de notre mission ici, rendez-vous chez elle pour la tranquilliser.

Comme réponse, écrivez-nous en français. Avec beaucoup d'amitié pour vous, pour Coana Mărioara et pour toute la famille, je reste toujours votre ami qui vous embrasse.

Vasile

Pour Fănică Anastasescu.

Cher Fănică,

C'est dommage que tu ne sois pas ici parmi nous, même si Popa Dumitrescu s'y trouve aussi. Tu nous manques, cher Fănică! Mais nous espérons tous qu'un jour on se rencontrera de nouveau. Et tous ensemble, tous, nous irons boire un petit verre et manger une bonne «fleica» dans un de ces petits bistrotts que tu es sans pareil à découvrir. Et pense donc, Fănică, qu'on mourra peut-être et nous ne savons pas encore qui est le champion d'automne de foot-ball en Roumanie! Nous attendons avec anxiété de tes nouvelles. Avec toute notre amitié,

V. M.

14.XII.936.

Cher Monsieur le Professeur,

Demain nous partons pour le front, comme légionnaires dans le Tercio. Toujours sains, nous nous portons bien. Dès que le général revient à Bucarest, prenez contact avec lui et demandez-lui de vous raconter les conditions dans lesquelles nous nous sommes engagés. Il est probable qu'un jour, après deux mois, Virgil ou un autre vienne ici nous visiter. Si je tombe blessé, je vous prie d'envoyer ici, si c'est possible, ma femme.

Toujours votre dévoué,

Vasile Marin
Légionnaire du Tercio

*) Carte postală trimisă din Talavera de la Reina, d-lui Profesor Nae Ionescu.

15.XII.936.

Cher Vasile,

Un légionnaire du Tercio t'embrasse. Toujours sain, attends l'heure décisive. Toujours légionnaire, je crie: Vive la Légion! Vive le Capitaine!

Bien à toi, ton ami,

Vasile Marin

*) Carte postală trimisă din Talavera de la Reina, d-lui Profesor Vasile Christescu.

ARTICOLE ȘI NOTE INEDITE

Pe unde trece garda de fer*)

Mai, 1933.

O echipă de legionari, faimoasa «echipă a morții» de sub conducerea părintelui Dumitrescu, pornită din București pe arcurile hârbuite ale legendarei «Căprioare» — camioneta Legiunii — colindă în lung și'n lat plaiurile însorite ale Banatului și coastele înveștmântate cu vii ale Aradului, până hăt departe spre cetatea luptelor noastre naționale de dincolo, de atâtea ori istorica Alba Iulia.

Legionarii cântă și stau la sfat cu țaranii. Se înfrățesc cu ei în gând și'n fapt. Poposesc pe noapte în sate, și rumâni sunt bucuroși când pot împărți cu solii unei alte lumi, cina lor săracă și acoperișul lor umil. De pe urma legionarilor, rămân pe satele ardeleni imnuri pe cari le cântă înfocat flăcăii noaptea pe uliță și un val de speranță luminoasă, care mai alină grija și povara apăsătoare de pe grumajii unei țărăniimi bătută de nevoi și secătuită de suflet.

E drept că, pe alocurea, nu lipseau incidentele. Fie că le provoca stăpânirea, prin reprezentanții ei de totdeauna la sate, jandarmii, fie că aveau cauze cu totul altele, ca de pildă lipsa de alimente, consecință firească a lipsei de bani la o echipă de flăcăi zdraveni, porniți din București doar cu banii de benzină pentru Căprioară. Dacă incidentele cu jandarmii se soluționau de cele mai multe ori rapid și fără prea multă «discuție constituțională», apoi nu tot așa de ușor mergeau lucrurile cu... guvernamentală foame. Și nu o singură dată a trebuit să comande părintele Dumitrescu «la păscut, marș!», și nu odată cele cincisprezece guri flămânde au mestecat ierbivor măcri-

*) Sfârșitul acestor însemnări lipsește.

șul câmpului, hrana Domnului pentru săracii lumii, ospăț sfârșit sacramental în strofele cântate înflăcărat ale aceluiaș imn:

«De prin satele răslețe...»

Fantezia polițienească a conducătorilor mai mari ori mai micuți ai țării acesteia a presărat drumul triumfal al «echipei morții» — la volan Nicolae Constantinescu; ca șef efectiv de echipă, asasinatul Sterie Ciumette, — cu nenumărate gafe oficiale, prilejuri de răs dar și de terfelire a prestigiului autorității. Nu e mai puțin adevărat că multe din aceste năzdrăvăanii oficiale, comise în numele legii Mârzescu-Mironescu — legea apărării Statului din acea vreme — s'au soldat cu grave contuziuni pentru legionarii noștri și cu privarea lor de multe zile libere între zidurile ursuze ale închisorilor județene ardelenene, după cum vom vedea mai departe. Deocamdată să rămânem pe terenul hazului și-al situațiilor comice.

În goana ei neobosită prin sate, Căprioara, anunțată și semnalată regește încă dela București, devenise un fel de teoroare a polițailor și a șefilor de posturi. Ea era trenul fantomă pentru imaginația înfricoșată a provincialelor și a ruralelor noastre autorități; semnalată în acelaș timp în mai multe locuri și pe mai multe drumuri, întocmai ca o arătare, avea puterea demonică de a apărea și de a dispărea dintr'odată. Autorităților din R.-Vâlcea, le sburase de sub nas, din fața oficiului de poliție, și o goană nebună, ca prin episodul Chicago, se încinsese între urmăriți — legionarii — și urmăritori — autoritățile locale în completul lor, începând cu prefect, trecând prin procuror și sfârșind cu medicul veterinar, necesar desigur la o eventuală încăerare, când vreuna din figurile oficiale ar fi fost lovită, Doamne ferește!, de vreun proiectil legionar.

Orice primar și orice șef de post ar fi dorit să i se întâmple orice, numai un singur lucru nu: ca prin satul lui să treacă echipa Gărzii de fier, purtată de roțile neîntrecutei Căprioare. Și astfel, condusă cu alai din sat în sat, se trezi echipa în marginea Reșiței, unde urma să se țină o întrunire de propagandă. Când colo, ce văd ochii legionarilor? La barieră, masate în mijlocul șoselei, autoritățile respective: prefect, primar, prim-procuror, comandant de regiment, comandant de

jandarmi, polițai; iar pe dreapta și pe stânga toate efectivele militare ale regiunii, cu armele la mână și cu baionetele puse. Stop. Legionarii coboară liniștiți, se rânduiesc lângă mașina încă tremurând de goană și de căldură și așteaptă. De dincolo de barieră, un glas lugubru traduce o comandă: «nu mișcă nimeni și mâinile sus!». În acelaș timp o puternică patrulă de autorități, încadrată de ofițeri cu pistoale în mâini și de soldați cu arma pentru atac, se îndreaptă grav și solemn către mașină și către legionari. Dela vreo douăzeci de pași, acelaș glas lugubru se răstește: «Unde este mitraliera?» Stupoare și zâmbete la echipă. Circumspect, cât mai circumspect, autoritățile au ajuns la mașină, pe care o cotrobăiesc cu deamănuntul, în vreme ce soldații înconjură pe legionari. Insfârșit, se descoperă mitraliera sub forma țevii de eșapament, care, cu pocniturile ei, a aprins imaginația supra sensibilizată a vreunui șef de post, care, la rândul lui, a aprins alte imaginațiuni ierarhice, pentruca să se ajungă la gafa aceasta de neiertat, pentru care o noapte întreagă n'a dormit un oraș întreg și au fost mobilizate toate forțele locale. Fapt care n'a împiedecat autoritatea să grăbească evacuarea orașului de echipa legionară, departe, cât mai departe, «la oricare alții, numai la noi nu!», conform consemnului general.

Și astfel au ajuns flăcăii noștri la Chier, unde s'a înscenat o mică revoltă de către autorități, din care legionarii s'au ales bătuți și răniți, pentru ca la urmă tot ei să apară ca acuzați, după câteva zile de închisoare, în fața tribunalului Arad, care, în aplauzele unei săli arhipline, să-i achite cu unanimitate.

Între timp, profesorul Ion Zelea Codreanu, deputat, este invitat la Teiuș să țină o conferință religioasă. Dar, în dimineața zilei, pe când se găsea cu mai multă lume în casa gazdelor sale, ușile sar în lături și o droaie de jandarmi, în frunte cu maiorul comandant, năvălesc înlăuntru și, sfărâmând mobile și capete, transformă casa, după câteva minute, într'un ade-vărat câmp de bătaie, lăsând în urma lor mulțime de răniți, între care bătrânul luptător naționalist, grav contuzionat la cap. Inutil să mai menționez că proiectata conferință n'a mai avut loc.

În urma acestei batjocoriri realizată cu concursul ostașilor țării, transformați din ordin în agenți politici ai guvernului, dușman al oricărei manifestări naționale, Căpitanul Gărzii de Fer, Corneliu Zelea Codreanu, formulează un ordin către legionari, pe cari îi convoacă la o mare adunare, în Dumineca următoare, în acelaș Teiuș de umilitoare faimă.

Zis și făcut. În Dumineca următoare, legionarii din toate părțile ardelenene, sosesc la Teiuș. Orașul are aspectul unei cetăți asediate. Trupă la gară, trupe pe străzi, trupe la barieră, trupe pe liziera satelor înconjurătoare. Coloane puternice de țărani, conduse de legionari, reușesc totuși să pătrundă în Teiuș, dar sunt împrăștiate cu forța de armată. Pe alocurea, legionarii reușesc să vorbească pâlcurilor de țărani, veniți cu atâtea riscuri pentruca să audă glasul Căpitanului.

Lupta de guerilă a durat ziua întreagă, când pe înserat un armistițiu se încheie între capi autorităților și Căpitan. Forțele vor fi retrase, cu promisiunea pe cuvânt de onoare a colonelului comandant, în cazul când legionarii, între cari în completul ei se găsea și «echipa morții», se vor duce la urma lor. Ceva mai mult. Pe acelaș cuvânt de onoare, autoritățile se angajează să-i trimită pe legionari la casele lor cu foi de drum, eliberate de prefectură. Dar, cum prefectura se afla la Alba Iulia, încărcăți în două camioane, legionarii sunt transportați către orașul reședință. Ajunși pe înoptat, li se comunică de către șeful poliției locale că, Prefectura fiind închisă, urmează a li se elibera foile în dimineața următoare: peste noapte vor fi găzduiți la o școală, către care se îndreaptă camioanele respective, înșesate de legionari.

Când descind flăcăii, își dau imediat seama, cu toată înoptarea, că nu se găsesc la școală sau alt așezământ similar, ci deadreptul la... închisoarea județeană. Întrebări, protestări, explicații. Într'un târziu, directorul închisorii binevoeste să dumirească pe legionari cu explicația că «găzduirea» aceasta de o noapte nu are nimic ostil în ea, el făcând numai oficiul de gazdă, întrucât a fost rugat de prefect să «împrumute» pentru o noapte penitenciarul în vederea găzduirii legionarilor.

Aceștia, oameni de ordine și de lege în bună parte, nu se mulțumesc cu această sumară explicație, cu totul bizară și de o deosebit de interesantă concepție, din partea unui director de închisoare, care nu are dreptul, — legea e categorică în acest sens — să ție măcar o oră pe un deținut înlăuntrul zidurilor instituției sale, fără mandat de arestare, emis în regulă de magistratul instructor respectiv.

Democrația, dușmanul naționalismului

Pe urma recentei ofensive naționaliste, pornită cu vijelioasa impetuozitate care a caracterizat totdeauna acțiunile marelui român Alexandru Vaida-Voevod, s'au născut o serie de probleme cari se cer neapărat lămurite, pentru a curma cât mai grabnic confuzia care amenință să înstăpânească spiritul public al acestei țări. Aceasta, cu deosebire în ceea ce privește raportul care există între democrație și mistica naționalistă.

Imbibat de crez naționalist-autentic, pe linia marilor sale preocupări de totdeauna — și amintim cu legitimă mândrie de studentul dela Viena din anii 1895—96, care convoacă și prezidează pentru prima oară un congres studențesc *aric* — d. Alexandru Vaida-Voevod, îngrijorat de situația tragică a românilor în propria lor țară și adânc preocupat de soarta tineretului naționalist luptător, aduce în plenul comitetului executiv al fostului său partid, ecoul turburătoarelor sale preocupări.

Rezultatul acestei intervențiuni este cunoscut; cu excepțiunea câtorva azeziuni, cari nu constituiesc în bună parte girul unei autentice onorabilități, majoritatea vizirilor puși în slujba internațională s'au pronunțat categoric împotriva unei politice pur naționaliste și pe temeiul unor considerațiuni doctrinare inventate «pro causa», au respins propunerea, dezavuând public pe inițiatorul ei.

Faptele, așa cum s'au desfășurat, ar fi putut rămâne aci. S'ar fi demonstrat, odată mai mult, că democrația, reprezentată prin instrumentele ei, partidele, nu poate subscrie la promovarea unei politice naționaliste, fără ca prin aceasta să nu-și semneze propria sa sentință de moarte. Această demo-

crație, care a înregistrat, în sinistrul său bilanț, falsificarea sensului istoric al nației acesteia, care a întreținut existența unui stat parazită — din ale cărui instituțiuni și-a confecționat instrumentele de subjugare a nației —, care, pentru a-și păstra pozițiile, nu s'a dat înlături de a comite crime peste crime și de a trimete în ocnă pe cei mai buni dintre fiii țării, deslănțuind împotriva organizațiilor de luptă ale naționalismului o prigoană fără precedent în toată istoria noastră, democrația aceasta care-și maschează turpitudinile cu formule perimate scoase din *muzeul patologic al revoluției franceze*, a trecut și de data aceasta, cu succes, examenul instinctului său de conservare. Era firesc și pe linia logică a lucrurilor. Unde însă chestiunea se complică, și asupra acestui punct ținem să stăruim în clarificarea noastră, este acolo unde vedem cum paladini dintre cei mai recunoscuți ai democrației vin să argumenteze pe larg că politica democrației implică, prin ea însăși, politica naționalismului, că soluționarea problemei naționale se găsește în cadrul democrației integrale, iar ca pildă, unii dintre oratorii proveniți din ramura ardeleană a partidului, țin să argumenteze că naționalismul românilor din Ardeal s'a menținut și s'a impus numai datorită democrației. Ceva mai mult, că dacă această democrație n'ar fi existat, soarta elementului românesc din Impărăția habsburgică ar fi fost de mult decisă *).

*

Dela locul ei de grea răspundere, generația tânără, care și-a făcut din crezul naționalist o mistică pentru care n'a precupețit nici libertatea și nici vieța, le trimite tuturor acestor reprezentanți ai democrației, un avertisment: îndărăt! Pentruca mai târziu, dacă vor persevera, să li se aplice ceea ce merită: Sancțiunea.

Intuind pericolul grav către care împing neamul foștii săi camarazi de luptă, cari, intrați în cadrul statului național românesc n'au știut, *sau n'au vrut*, să lase la ușe instrumentele cu care au contribuit la dărâmarea statului străin de ființa

*) În manuscrisul acestui articol urmează, după aceste rânduri, câteva aliniate care au fost publicate în „Democrația ardeleană“ (rubrica **Politica**, din **Vestitorii** dela 1. IV. 1936) și pe care le reproducem mai jos.

neamului lor, Alexandru Vaida-Voevod, ca și în alte vremuri, a dat semnalul de alarmă. A jertfit prietenii pentru credințe și a înlăturat oameni pentru a îmbrățișa neamul. El, leul Ardealului, care cunoaște mai bine decât oricare cât rău a purtat statului habsburgic, prin adoptarea tacticei democrate în interesul național al neamului său, a svârlit peste bord concepția statului democrat și a îmbrățișat formula statului național integral. Și-a dat seama că în procesul lor de unificare, la început mai ales, statele au nevoie de o politică națională agresivă, puternic centrală, scoasă de sub fluctuațiile orientărilor electorale. Și că, a te opune realizării acestei autorități statale, înseamnă a comite un act de înaltă trădare.

Pe linia acestei politici a destinului național, nu știm câte tovărășii va întâlni Alexandru Vaida-Voevod. Vechii lui camarazi vor complota poate mai departe, în numele democrației, împotriva realizării statului național totalitar. Să nu se impresioneze. Legiunile tinereții naționaliste, care au trecut de atâtea ori prin barajul închisorilor și al morții, stau gata să-l sprijine și acum, în ceasul acesta, când a venit alături de lupta lor. Și peste calculele interesate ale demagogilor urii, peste svârcolirile antiromânești ale democraților, peste atacurile înveninate ale neputincioșilor cari, pentru satisfacerea ambițiilor lor, pun în pericol existența unui neam întreg, se va ridica strălucitor, peste stârvul democrației dizolvante, statul unificat, autoritar, totalitar, legionar, de mâine.

Ce este politica naționalistă

Atributul și l-au însușit mai toate grupările politice. Ce reprezintă și cât reprezintă naționalismul acesta? Care este deosebirea între naționalismul autentic și naționalismul partidelor?

Naționalismul are o notă de agresivitate și de singularizare.

El este o politică de afirmație a nației respective.

Este o politică ofensivă și de afirmare.

Rosturile lui trebuie concretizate într'un stat național, care să nu fie la dispoziția cetățenilor. Ci să fie un stat de prestigiu, cu misiune istorică, culturală, civilizatoare.

Naționalismul este o nouă etică și o altă ierarhie de valori. El promovează spiritul național înaintea celui cetățenesc, condiționează de primatul național toate celelalte rosturi statale.

Prin *mistica națională* se creiază un om desfăcut de abjectul materialism al epocii, se desghiocează omul de aderențele epocii actuale, și se face școala permanențelor eroice. El formează omul virtuților cardinale: erou, preot, ascet, corectitudine, ostaș. Naționalismul concepe societatea ca pe o mare armată, cu o ierarhie spirituală și o conducere adecuată. Naționalistul este un ostaș în slujba unei credințe. Acțiunile lui sunt subordonate interesului patriei. El se comportă ca și cum ar face-o într'un război pe care îl poartă națiunea lui. Esențialul este spiritul de jertfă.

Intolerant ca toate marile dogme. Lipsei de toleranță a catolicismului i se datorește crearea unui sistem universal, precum toleranței dovedită de biserica creștină i se datorește

pulverizarea în secte. Intoleranței naționale a Franței și Angliei în epoca lor de formație, i se datorește crearea unor state cu nume istoric.

Naționalismul nostru are un conținut social. Nu împarte pe profitori în Români și neromâni. Nu-i tolerează pe cei dintâi ca și pe cei de-al doilea. Uneori este chiar mai de temut adversar al celor dintâi, cari, subjugați intereselor lor și deservind interesele patriei, comit un act de înaltă trădare.

Armata națională este ca un ordin religios. Naționalismul nostru va desființa politica interesului personal. Termenul de «a ajunge» va dispărea. Nimeni nu ajunge, ci toți se jertfesc. Jertfă când comanzi, jertfă când te supui. Desvoltarea virtuților cardinale în om, aceasta e rostul și ființa naționalismului nostru.

Concretizarea naționalismului nostru se face sub simbolul unui stat, creat pe alte baze. Fără a fi un sistem dialectic, ca marxismul și democrația, prin cultivarea însușirilor supreme ale omului, naționalismul poate fi și este un sistem social în măsura în care este o școală educativă de înalt idealism.

Conducerea centralizată. Onoarea de a conduce, și simțul responsabilității, singura răsplată pentru munca depusă. Se poate chiar spune că conducerea statului să o deșie oamenii care nu au nimic. Elita nu este o elită înobilată, ci este o elită de puri. Restul societății se poate complăce în practica vechilor instituții, conducătorii nu. Din ei trebuie să dispară instinctul de acaparare și dorința de a se bucura de bunurile pământești. Un stat nu se poate întemeia pe etica îmbuibăților. Cel care posedă, de bună voie va trebui să cedeze tot ce are pentru a se ocupa de treburile publice. Nimeni nu-l chiamă acolo, dar odată instalat, el trebuie să înțeleagă chemarea misiunii sale.

Politica românească, ca și Economia Politică, se așează pe anumite linii în termenii legii lui Gresham:

«Pe aceeași piață, dacă circulă în acelaș timp două feluri de monedă, moneta cea rea isgonește și înlocuiește moneta cea bună». E cazul laturii naționaliste în politica românească de azi.

Intr'adevăr. În vreme ce curentul politic autentic naționalist, isvorit din străfundurile acestei vieți românești și vije-

lios pornit s'o reînnoiască și s'o talmăcească în manifestări trairnice, curmând odată pentru totdeauna sistemul neputincioaselor dibueli, se găsește strivit de cisma oficială a conducătorilor pseudo-statului actual, în vreme ce legiunile arhanghelismului misionar sunt ținute la carantină de către nevolnicii vremenei puteri, iar roada muncii lor trudnice, țesută din elan și jertfă, tăgăduită și meșteșugit ascunsă ochilor cari ar voi să privească, în vreme ce apele adânci și limpezi ale misticii naționaliste sunt stăvilite, în scopul de a fi abătute către alte li-manuri sau prefirate să se piardă în mālul mlaștinei de toate zilele, peste toată vieța publică a țării, ca într'un imens bălciu, fâlfăesc stindarde «naționaliste» și fiece baracă, cu pretenții de partid, se simte îndatorată să dea reprezentație «națională» la umbra tricolorului trivializat. Sub oblăduirea acelor-ași conducători cari lovesc crâncen în legionarii naționalismului, se agită și se întreține o activitate «naționalistă», a cărei cea mai dintâi însușire este lărma și-al cărei ultim scop rămâne diversiunea. Diversiune cultivată cu osebită grijă din interior și meșteșugit regisată și exploatată din afară. Acesta este dar tabloul politic al țării românești în momentul de față: deoparte lupta fără cruțare pentru îngenuncherea și stâlcirea acțiunii naționaliste, pe dealtă parte, sub ocrotirea autorităților statale, desvoltarea și propagarea curentelor pretinse naționaliste care, sub firma chenăruită cu tricolor, ascund interesele de tarabă ale unor alcătuiți cari au monopolizat abuziv puterea, au periferizat cultul interesului general și au măcinat la moara judeo-masoneriei crezul românismului integral.

De totdeauna, pentru marea gloată anonimă ca și pentru toți cei cari n'au adâncit niciodată realitățile vieții noastre publice, s'a făcut politică «naționalistă» în țara românească. De totdeauna au existat legi «naționaliste», presă «naționalistă», instituții «patriotice», și mai cu deosebire partide politice ale căror titulaturi începeau sau sfârșeau, aproape fără excepție, cu termenul «național».

Dela începuturile acestui pretins stat românesc, căruia noi i-am tăgăduit totdeauna existența firească, și până la generația mișcărilor studentești, care pune piatra de hotar între lumea de ieri și cea de mâine, cu excepția miracolului Emi-

nescu și a unei pleiade de publiciști, urmași ai liniei trasă incandescent de geniul lui profetic, printre cari, în frunte se așează marele Aurel C. Popovici, vieța publică a țării a fost regisată de naționalismul pe care eu l-ași denumi naționalismul caragialesc. Naționalismul teoretizat de «Voacea Patriotului Național», redactat de junele Rică Venturiano, pentru educația politică a mulțimii, ai cărei autentici reprezentanți sunt Nae Ipingescu și Jupân Dumitrache Titircă-Inimă-Rea, realizat pe teren economic în societatea enciclopedică cooperativă «Aurora Economică Română» a lui Cațavencu și difuzat în toate straturile sociale de partidul «x... național», al cărui reprezentant la guvern este Fănică Tipătescu și-al cărui «ales» în adunarea populară este... «onorabilul, stemabilul, Agamiță Dandanache, cu familie dela patuzsopt în toate Camerele».

În afară de politica misionară a generației studentești de după războiu, arhanghelismul legionar încadrat în făgașurile genialei viziuni a lui Eminescu, marele critic al falsei așezări statale de azi și uriașul deschizător de drumuri, prin care generația noastră se leagă, sărind peste secole, cu faptele de grănit românesc ale lui Ștefan cel Mare, în afară de politica aceasta legionară, transformată prin jertfa slujitorilor ei tineri și neînfricați în crez și misiune, vieța noastră publică de după război continuă cu aceiași vehemență, uneori mai dârz chiar, ofensiva naționalismului caragialesc. Cu o singură deosebire: naivitatea lui Jupân Dumitrache este înlocuită cu rea credință de către elucubrațiile junelui Rică, transformată de publicistul «naționalist» în dogmă de șantaj și trafic de influență, iar partidul conului Zaharia Trahanache, o vastă asociație de exploatare a avuțiilor publice și școală de înaltă imoralitate, aservind intereselor particulare marile interese de neam și acoperind cu pavăza tricoloră a «naționalismului» toate faptele câte contrazic desvoltarea firească, autentică, românească, a acestui neam.

Prin jocul unui calcul care n'a dat niciodată greș, asociațiile de exploatare a avutului obștesc, care sunt partidele, au înțeles dela începuturile așa zisei noastre vieți de stat

să-și fățuiască activitatea cu poleială naționalistă. Create sub impulsul marilor curente și reforme ale Apusului zguduit de catastrofa socială și morală care a fost marea revoluție dela 1789, partidele politice românești, rezultate ale împerecherii dintre masonerie și democrația străină de realitățile noastre, au fost nevoite, sub presiunea unor curente de care nu puteau să nu ție seamă, să accepte să se transforme în organizațiuni parțial «naționale». Și era firesc aceasta, într'o țară care n'a cunoscut nici feudalism, nici burghezism, care n'a cunoscut comunismul dela 48 și nici influența nefastă a marilor capitaluri, ci care, pe tot trecutul ei, dela cronicari, prin marii dascăli cărturari și până la Mihai Eminescu, a cunoscut o singură realitate: naționalitatea.

În numele acestei naționalități, valoare permanentă în rezolvarea ecuației românești în cadrul european sau mondial, s'a mișcat totul în țara aceasta. Constrânse deci au fost, la rândul lor, și partidele să se înjghebeze și să țină seama, vom vedea că numai aparent, de considerentul primatului național. Așa, partidul pașoptist, mason, democrat și universalist al lui Ion Brătianu și C. A. Rosetti, partidul liberal (roșu), s'a transformat forțat de împrejurări în partid național-liberal, și tot astfel cincizeci de ani mai târziu, sub porunca aceleiași realități, partidul internațional, narodnicist, marxist, democrat și iudaizat al țărănismului, a devenit partidul «național-țărănesc». Dar a confunda firma cu conținutul nu este o însușire a noastră. Dacă pentru vechea generație, veșnic păcălită, termenii s'au suprapus, pentru generația care a luat cunoștință de ea însăși și de misiunea sa în zorile anului 1922, lucrurile sunt complet schimbate. De aci se va ivi, cu un moment mai de vreme, sfârșitul atâtor formații hibride, de a căror nocivă activitate în primul rând statul și națiunea română au avut de suferit.

Ce reprezintă «naționalismul» partidelor? Un atribut formal: atât și nimic altceva. Răspunsul la problema pusă de noi îl vom trage dintr'o serie de întrebări. Iată-le:

Cu cât au contribuit partidele «naționale» la crearea unui stat *național* românesc? Care este sensul de viață națională în care au îndrumat spiritul și viața acestei țări? Cât au contribuit la tălmăcirea potențialelor materiale, spirituale și morale ale țării în valori real-naționale? *).

N o t e

Ne adâncim către stratul inițial. Obiectivat în concret, starea aceasta se traduce printr'o simplificare de linii, căreia, s'o recunosc, nu-i lipsește oarecare armonie.

Am impresia că apropierea aceasta de simplu, de categoric, imprimă ființei noastre un soi de transfigurare în înălțime, pe care toate tribulațiile personalității, agitată de complex, n'o pot măcar întrezări, necum atinge.

Mă exemplific: mi-am tăiat toate punțile cu lumea. Păștrec cu ea atât contact cât mi-e necesar vieții animale: casă-masă. Sunt în plin proces de educație întru «nu». E greu, penibil. Dar o fac cu aceiași dezinvoltură ca atunci când practicam pe «da». Greutatea nu vine din tine, ci din altă parte: un șir lung de ani în cultul afirmativului cu orice preț, de altă câtăva vreme, numai, o retransare înlăuntrul zidurilor cetății lui «nu». O chestiune pe care sociologismul o delimitează strict în termenii: evoluție — revoluție.

Mă lepăd pe zi ce trece de câte ceva, și multe au mai fost! N'am bănuț niciodată imensa povară de inutil pe care o purtam pe spate. E totuși prima dată când sarcina descărcată nu produce imediată senzație de ușurare, ci mai degrabă una de suferință. Să fie aderența inutilului de fondul nostru esențial, atât de organică? Ași dispera dacă eliberarea n'ași simți-o curând și din plin.

Mi-aștept acum ziua cea mare: ziua omului din mine, pe care l-am înghesuit în fundul cavernei de carton a fostei mele

*) Sfârșitul manuscrisului lipsește.

existențe, atâta amar de ani. Mi-e teamă tot atât de mult de ea, câtă spaimă ar trebui să încerce omul în stare de perfectă conștiință la gândul unei a doua nașteri. Și totuși o aștept cu siguranța că o voi birui încă odată.

Modul cum se va petrece, nu interesează: ceea ce desfac eu aici e numai fenomenul originar, procesul intim de eliberare, cauza.

Morala legionară. Realizarea tipului faustian în sensul spenglerian al cuvântului. Omul care vrea, care se supune aceluia *trebuie*, omul cu orizonturi nelimitate, intolerant cu sine și cu alții, omul care practică voința stăpânilor, cum ar spune Nietzsche, oamenii voinței de putere, oamenii cari servesc un scop, oamenii curajului vieții.

În sensul conceptului spenglerian se poate vorbi de un finalism legionar. În ochii legionarului totul se mișcă spre un scop. El nu trăește decât cu această condiție. Pentru el, a trăi este a lupta, a învinge, a impune. Voința sa puternică are tendință verticală.

Direcția activității sale este înspre îndepărtat și viitor.

A găsi sufletul care stă închis în materie pentru a-l elibera, dându-i prin aceasta formă de viață nepieritoare, aceasta este morala legionară.

Nu o negare a intelectualității, ci o potențare a ei, în sensul virilizării sale. O integrare a intelectualismului în lumea românească, este voința legionarului. Scoaterea intelectualului din situația pe care și-a creiat-o, de a se contempla într-o continuă auto-admirație, și așezarea lui printre valorile permanente și creatoare ale nației. Nu problema «în sine», ci problemele date de structuralul românesc să-l preocupe pe acest mandarin stipendiat de oficialitate, steril și surd până acum la chemarea nației sale.

Legionarismul este o luptă împotriva boalei contemporane, provocată de maniacul Rousseau, predicatorul evangheliei umanitariste, apologetul rațiunii «pure» — psihologică — care caută să elibereze pe oameni de forma imperioasă și de duritățile unor culturi virile. Împotriva acestei școale de nihilism și scepticism ieftin — scepticismul ca morală a impo-

tenței — se ridică morala legionară. Teoria sinuciderii colective, practică și predicată de snobi, legionarismul nu o poate accepta. Din străfundurile vieții colective românești, el își croiește o morală pe măsura puterilor acestui neam, și pornește hotărît la atac.

Se pot sinucide, prin morala democrației și a socialismului, țările apusene cari au închis ciclul culturii lor. O țară ca a noastră nu-și îngăduie disperarea civilizației, înainte de a fi realizat o cultură.

Și legionarismul va da pentru 500 de ani o cultură proprie nației acesteia.

Legionarul este omul care își trăește vieța către înlăuntrul său, în opoziție cu «civilizații» predicatori ai materialismului istoric, cari trăesc către afară.

Pentru legionar orice problemă este un examen de seriozitate. Nimic nu i se pare «ușor», nimic nu i se pare superficial. Tragismul este vibrația sufletească în care se desfășoară voința legionarului. Legionarii repudiază o lume în care creierul domnește, pentru că sufletul a demisionat, cum spune așa de frumos Spengler.

Ortodoxia a fost în epoca formării noastre pavăza naționalismului românesc. Și a existat un naționalism în aceeași măsură în care eram ortodoxi. Așa se explică cum bătăliile noastre mari noi le-am dus contra «păgânilor» — Turci, Tătari — cât și contra creștinilor «catolici» — Unguri, Poloni — și nici odată împotriva Rușilor și Bulgarilor, cu cari chiar am fundat un stat — sau împotriva Sârbilor. Conștiința națională se topea în conștiința drepte credințe. Naționalismul se opria la barierele ortodoxiei. Marea comunitate ortodoxă a împiedicat multă vreme apariția unei conștiințe pur naționale. Deci te băteai nu cu cei ce purtau o flamură naționalistă împotriva naționalismului tău, ci te băteai numai cu cei «în afară de lege», cu neortodoxii.

Poate că tot astfel se explică și toleranța noastră față de Greci, cari se instalaseră în Principate din Domnie și până la mânăstiri, trecând prin toate dregătoriile. Fiind de aceeași lege cu noi, nu ne-am gândit niciodată să-i privim ca antinaționali; a trebuit să vie secolul al XIX-lea, să prindă a circula ideile de coloratură pur naționalistă, pentru a apărea o conștiință propriu zisă națională întrupată și închipuită în jurul stindardului panduresc al lui Tudor Vladimirescu. Odată mai mult se verifică adevărul că naționalismul, ca și fericirea, cum spunea Saint-Just, este o idee nouă în lume.

Desigur, în mare măsură, stăpânirea turcească ne-a cauzat multe rele. Dar, ca orice dominație de lungă durată, a avut și părțile ei bune. Între altele, această stăpânire unică, pentru interesele ei îndeosebi, ne-a interzis pulverizarea noastră.

Poate așa se și explică lipsa feudalității în țara românească. O confirmare în plus vine dela faptul că, de pe urma

săpăturilor dela Curtea de Argeș, s'au găsit dovezile existenței unei feudalități românești; dar când?; înainte de Turci.

Turcii aveau interesul să știe exact cu cine tratează în Țările românești și de aceea nu au primit pulverizarea autorității domnești. Orice răscoală — și acestea n'au lipsit, cu spiritul de frondă, de intrigă și de lăcomie al familiilor noastre boerești — era prompt sancționată, nu atât de Domn, care era și el primul direct interesat — cât de Turci. Pașalâcurile dela Silistra, dela Vidin, ori de pe tot litoralul Dunării, nu erau decât corpuri de protecție a Domnitorului devotat și de expediție punitivă împotriva răsculațiilor. Iată cum stăpânirea turcească a cooperat la accelerarea procesului de unificare și la desvoltarea unui sentiment de comuniune națională. Sub semnul crucii am rămas «o țară și un pământ». Eliberarea de păgâni, cu cari nu aveam comunitate de credință, s'a făcut fără prea multă greutate. Deci tot ortodoxia ne-a salvat ființa noastră națională.

Cu totul altfel s'ar fi scris istoria dacă îmbrățișam catolicismul. Cine știe dacă n'aveam și noi soarta Poloniei, sau dacă nu ne integram și noi în cuprinsul Imperiului Habsburgic, ca Ungaria, sau poate mai mult. E drept că civilizația noastră ar fi profitat, cultura noastră s'ar fi aprofundat, dar ființa noastră națională ar fi eșit, de pe urma acestui periculos și prelungit contact, cu mult diminuată.

Așa după cum dominația tătară a contribuit la desăvârșirea unificării slave, și a pregătit realizarea țarismului unitar, tot astfel stăpânirea turcă la noi a condus automat la realizarea totului nostru național.

Paradoxal, dar exact, e faptul că Turcii ne-au conservat în mare parte ființa națională.

Alianța, sau mai bine zis vasalitatea noastră față de Turci, explicată prin interese mai ales ortodoxe, era mult de preferat față de oricare alta, în raport cu popoarele creștine dar catolice. Turcii ne erau complet streini de credința noastră și practicau față de noi o toleranță mai mult decât largă. De-acea, dușmanii cei mai de temut ai Țărilor românești, erau

vecinii al căror zel prozelitist nu mai înceta. Adevărații inamici ai credinței ortodoxe, aceștia erau, ai acelei ortodoxii care contribuise puternic la unitatea noastră și care devenia o adevărată idee națională.

Mai mult decât limba, ortodoxia a făcut națiunea română. Un exemplu clar este acela dat de Basarabia. Pe câtă vreme această provincie, abia după o sută de ani de stăpânire străină, era în proces de plină rusificare, Ardealului nici o mie de ani nu-i periclitează existența națională. De ce? Pentru că asupra lor aveau altă religie. De aci pericolul pe care îl reprezenta, în viața din Transilvania, comunitatea unită. Cine știe unde ar fi dus această politică religioasă, dacă Unirea cea mare nu s'ar fi întâmplat un ceas mai devreme.

Comunismul, ca orice valoare sistematizată și transformată în crez, nu depășește, cu toate pretențiile sale, hotarele lumii în care s'a dezvoltat, recte U. R. S. S.

El acolo constituie o realitate, creiază o mistică și formulează o serie de noi principii educative, dar toate acestea nu în funcție de atributele intrinseci ale ființei sale, ci în legătură cu oamenii cari îl servesc și-l explică. Este neapărat o realitate, dar o realitate rusească și nimic mai mult.

Ceiace exaltă tinerețea rusă astăzi, este faptul de a vedea cum se poate fabrica «une casserole en treize minutes», cum spune Massis. Iată o mistică cu caracter exclusiv local, căci nu o putem presupune funcționând sub aspectul acesta în Germania, Anglia sau America, unde de multă vreme numita caserolă se fabrică în acelaș timp și în mai puțin chiar. Secretul succesului unei doctrine sociale stă în a pune în uimire, prin realizările posibile, societatea respectivă, căreia îi cere sufragiile. Rușii nu fac în momentul acesta decât jocul copiilor cari au descoperit lumea și pe care apoi tot ei socotesc că au inventat-o.

*

Regimul totalitar, în opoziție cu cel comunist, nu-i unifică pe oameni prin prostie, ci îi ridică pe toți prin calitate.

Voința de putere nietzscheiană, trece în concepția statului totalitar de pe plan individual pe plan național. O națiune nu poate trăi prin azi sau mâine. Ea își creiază un destin de durată, se realizează în timp și spațiu.

În noul regim, aprobarea corpului electoral are un caracter plebiscitar. Corpul electoral nici nu propune, nici nu-și alege reprezentanții. Nu se votează oameni, ci o formulă!

Viciile esențiale ale sufragiului universal: Pentru a da direcție unei țări trebuie să fii așezat sus și să vezi departe — privilegiul minorităților. Conduși de interesele de toate zilele, cetățenii au o miopie explicabilă în materie de interes general. Și conducerea statului este o specializare care nu poate fi lăsată la discreția maselor.

Presa. Bismarck a declarat în Reichstag că toate eforturile sale, după Sadowa, vizau să obțină în Franța tăcerea asupra armamentelor Prusiei, inspirând astfel o falsă seninătate; «odată momentul sosit, adăuga el, nu am avut decât să suprim subvențiile câtorva ziare franțuzești; ele au devenit dintr'odată patriote și, predicând războiul, mi-au ajutat ca să-l fac să izbucnească».

Stâlpii regimului democrat: Banca — Partidele — Presa. Banca și Partidele sunt în corelație strânsă: cum au decăzut băncile, decade democrația.

Partidele, fracțiuni exclusiviste și aride, syndicate de interese private. Lupta dintre partide duce până la a face jocul inamicului numai pentru a distruge pe adversar. Vezi la noi afacerea Skoda — ca o lovitură împotriva național-țărăniștilor — și compară cu raportul către Rege din 26 Iulie 1830 — sfârșitul domniei lui Carol X în Franța; câtă identitate de situații!

O PLEDOARIE ȘI O CONFERINȚĂ

Domnule Președinte, *)

Onorat Consiliu,

Tinerimea universitară română este astăzi din nou în fața instanțelor judecătorești.

Nu este un lucru nou. De 15 ani acest tineret face școala cărții împletită cu școala închisorii preventive. Preventivă, pentru că, în tot trecutul său de procese, tineretul acesta, pentru faptele lui, n'a fost niciodată condamnat.

Achitat peste tot, dela Curtea cu Juri a Severinului, care a achitat cu ovații la 1924 pe Corneliu Z. Codreanu, conducătorul și sufletul tineretului românesc, și trecând prin toate instanțele tuturor Tribunalurilor și Curților de Apel pe tot întinsul țării, până la suprema instanță, Inalta Curte de Casație. Achitați de justiția civilă, achitați în unanimitate de cea militară, în procesul memorabil dela Consiliul de Războiu din București, care dă la 1934 cel mai strălucit și cel mai prețios certificat de înalta semnificație națională pe care a avut-o lupta tineretului românesc dela 1922 până azi.

Suntem din nou în fața instanțelor militare. Să ne permiteți o mărturisire: suntem bucuroși că apărem în fața Dvs. Nu trebuie să înțelegeți prin aceasta nici un act de adulare, nici o clasică «captatio benevolentiae», și nici o preferință în raport cu justiția civilă. Nu! Avem deopotrivă încredere atât în justiția civilă cât și în cea militară. Ne bucurăm că apărem în fața Dvs. pentru cu totul alte motive.

*) Notele manuscrise ale pledoariei rostite în fața Consiliului de războiu dela Brașov, cu prilejul debaterilor procesului studenților acuzați de „dezordini“ la trecerea trenului studențesc prin gara Sinaia.

În primul rând, pentru că sunteți ostași. Și ne bucurăm să fim judecați de Dvs., noi, care suntem ostașii cei mai fanatici și cei mai disciplinați ai unei credințe. Noi suntem ostașii «oastei fără nume», cum spunea camaradul Moța. Purtăm în noi, ca și Dvs., idealul viril al nobleței în luptă. Suntem ca și Dvs., loiali, curajoși, gata de jertfă. Și ne simțim în mijlocul ostirii ca în casa noastră.

În al doilea rând, încrederea noastră în judecata Dvs. sporește în măsura în care crește ostilitatea lumii împotriva căreia luptăm noi și care, ori câte ori compare în fața instanțelor militare, nu găsește cuvinte de hulă suficiente care să vă întineze prestigiul și să vă întunece strălucirea.

Însfârșit, ne mai bucurăm de faptul că, spre deosebire de instanțele civile unde, după textele legii, se împarte justiția, aci la Dvs. noi venim însetați și căutăm dreptatea. Da d-lor! Mare deosebire! Dincolo textul, legea, magistratul. Aci omenia, înțelegerea, găsirea aceluia etern după care se sbate românimea de atâta vreme: dreptatea.

Suntem în număr mare apărătorii. Dar noi n'am venit aci să apărăm, ci să acuzăm. Tineretul acesta n'are nevoie de apărare. Faptele lui îl ridică pe un pedestal cu mult prea înalt pentru puținătatea judecății noastre: tineretul românesc se găsește de mult înălțat pe pedestalul istoriei, pentru că dela 1922 până azi, numai acest tineret a făurit istorie.

Noi am venit aci să acuzăm. Și o facem cu conștiința clară că o țară întreagă, țara cea adevărată, ne stă reazim și cetate de nebiruit înapoia noastră. Am venit aci să facem procesul unei lumi de ticăloșii care, dacă n'a putut să se ridice până la înălțimea morală a acestui tineret, a căutat prin toate mijloacele să-l umilească, să-l tortureze și să-l batjocurească. Și am venit aci mai ales să facem rechizitoriul aceluia neam și al acelei prese, care ne-au furnizat spionii de eri și trădătorii de totdeauna.

Acesta nu e procesul incidentelor dela Sinaia. Acesta e procesul pe care trebuie să-l facem noi lumii de mărunți politicieni cari, în josnică cărdășie cu presa jidovească, au uneltit trimiterea tineretului românesc în fața justiției. Procesul ace-

sta se datorește astfel în bună parte, în cea mai mare parte, atmosferei de ură și de învrăjbire, campaniei și calomniei întreținute de toată presa semită și de toată gloata politicianilor, fără suflăt, fără Dumnezeu, instrumentele urii în mâinile Iudei, pentru subjugarea neamului românesc. Pe aceștia îi vom trage la răspundere aci, în ținutul acesta al Ardealului, care a cunoscut atâta martiraj pentru cauza românească.

La 5 Aprilie, studențimea obține autorizație pentru congresul său anual. Autoritățile competente dau aceste autorizații. Din gara de Nord pornește trenul cu studenți spre Târgu-Mureș. La Sinaia, trenul este oprit, studenții cari se dau jos, ca și cei din tren, toți (vezi rechizitor și declarații) intonează imnul Nicadorilor. După aceea trenul pornește mai departe pentru a duce pe studenți la Tg. Mureș, în congresul care a fost unul din actele cele care onorează mai mult această studențime, ca ținută, demnitate și înălțime morală. Iată faptele, încadrate în rechizitoriu, confirmate de ordonanța definitivă.

Ce se întâmplă însă? Nici n'apucase trenul să intre în Predeal că la București, ca la o comandă militară, un svon lansat cu perfidie, ocolește într-o clipă orașul, pentru că de aci în toată țara să se întindă cu o rapiditate pe cât de suspectă pe atât de compromițătoare. Din cafenele, din case particulare, dela colțuri de stradă, din cluburi, din redacții de ziare jidovești, aceiași orchestrație: «Studenții au profonat mormântul lui Duca, — deși nu e nici un mormânt la Sinaia —, studenții au scuipat, au urinat și au făcut tot felul de batjocuri pe placa pusă acolo». Toată ziua, toată noaptea, același zvon ticălos. De a doua zi, toate bateriile Sărindarului sunt puse în funcțiune: *Adevărul*, *Lupta*, *Dimineața*, *Zorile*, prin milioane de foi, răspândesc mârșăvia. În slujba acestei ticăloșii stau penele lui Scrutator-Kalman-Blumenfeld, spion și trădător, Socor, armean jidovit, condamnat la 5 ani pentru trădare de țară, Honigman-Flagure, agentul rușilor până la război, agentul comunismului azi, delicvent de rând în toate afacerile din ultima vreme. Li se anexează câteva cozi de topor. Campania e în toiu, opinia publică alarmată, zăpăcită. Zadarnic forurile conducătoare ale studențimii dau comunicate. Zadarnic guvernul dă comunicate.

Zadarnic Ministrul de Lucrări Publice dă interview. Presa urlă, politicienii de duzină se agită.

Sub presiune, guvernul debarcă pe Ministrul Titeanu. Acesta pleacă și face declarații, desmintind acuzațiile.

Zadarnic. Molochul semit vrea victime, cât mai multe, dacă se poate întreaga mișcare națională să fie pusă în lanțuri. Aci stă miezul chestiunii. Ce le pasă lor de Duca? Dar cadavrul acesta trebuie exploatat, trebuie scos ca un instrument de luptă al Kahalului ori decâte ori Irodiada cere capul celui drept. La campania aceasta se asociază ticăloșia oamenilor politici și mai ales expertul în exploatare de cadavre, minusculul politician Victor Iamandy, omul acesta care a fost «autorul moral al asasinării lui Duca» — cum a spus d. Vaida Voevod.

Omul care a fost gonit din vieța publică a țării, de pe urma declarațiilor sale în Parlament, prin care afirma el, Ministrul român, că orașele ardenele nu ne-au aparținut niciodată, că ele au fost totdeauna ale streinilor (de n'ar fi decât acest Brașov românesc: istoria, gramaticile, Coresi, rădvanele pribegiilor boeresti, ar fi suficiente desmintiri!).

Quadrumviratul ticăloșiei: Blumenfeld, Socor, Honigman, Iamandy, agită țara și partidele. Și iată cum, sub presiunea aceasta, care avea ca scop să distrugă mișcarea naționalistă — aceasta e ținta agenților Moscovei, de aci confuzia — se lovia și se căuta să se distrugă studențimea pentru a lovi prin ea organizațiile naționaliste ale Totului pentru Țară. Jidovimea vrea capul lui Corneliu Codreanu și al generației lui. Acum sau niciodată. E momentul suprem: Spania, Franța, deoparte; în România Totul pentru Țară e ultimul dig, trebuie distrus.

Sub presiunea aceasta, guvernul e nevoit să pornească anchete și să deschidă procese studențimii pentru delict imaginare. Unde e profanare? Degeaba declară Vaida că n'a fost nimic, degeaba Mehedinți, degeaba «Universul», îngrijorat, intervine. Nimic. Trebuie măcar un proces. Și să revenim la el.

La Sinaia s'a petrecut la 29 Decembrie 1933 o dramă. O mare dramă românească. Un român a fost ucis și alți trei români au fost trimiși de vii în mormânt, căci aceasta înseamnă munca silnică pe vieță. O înmormântare din vieță. Ce s'a petrecut acolo? Istoria va arăta mâine, în perspectivele ei, desfă-

cută de patimi și interese, de partea cui a fost dreptatea, și cine au fost în momentul acela mandatarii neamului românesc.

Trei tineri, studenți din rândurile acestora pe cari îi vedeți aci, pentru o mare cauză au comis un act. Actul pe care îl știți. Jertfa lor a fost determinată de o idee mare. În slujba unui mare ideal. Au făcut un act și-l ispășesc. Dar în taina temniței și-au tors un cântec, făcut de ei, pentru ei. Refrenul l-a luat toată țara și-l cântă toți tinerii. Și toți aceștia — unii dintre ei nu l-au cântat — toți și-l însușesc. E cântecul camarazilor lor. Nu îndemn, ci evocare. Durerea și răstignirea unei generații. Așa cum cântau bătrânii cântecele lui Horia și ale celor trași pe roată. Cântec de amintire pentru camarazii lor, nu apologie. Noi nu uităm morții noștri. Și ei sunt morții noștri vii, cum sunt alți 25 morți și mii de schinguiți din ordinul lui Kalman Blumenfeld și al lui Honigman. Noi nu-l putem uita nici pe V. Teodorescu, nici pe Niță C., nici pe acel Sterie Ciumette, camarade Moța, căruia am fost poate ultimii cari i-am prins ochii deschiși în ziua aceia posomorâtă de 29 Decembrie, la Jilava. Noi nu-i purtăm prin întruniri, nu le ridicăm statui, nu-i exploatăm. Ii evocăm discret, îi pomenim în ședințele noastre, ne luăm dela ei împărtășanie — și-i pomenim în cântece. Da. Așa cum îi pomenim pe morții noștri cei vii, pe Nicadori.

Nu avem voce? Cine nu ne dă voia aceasta, pe care ne-o dictează conștiința noastră?

Ne oprește un text de lege și acesta cu largă și binevoitoare interpretare? Dar această lege este o lege a răzbunării, e confecționată de 200—300 oameni bătrâni și răzbunători, cari nu înțeleg, n'au înțeles și nu vor înțelege niciodată generația aceasta.

Este atâta loialitate, atâta cavalerism, atâta durere, atâta suferință în balada celor 3 condamnați, încât durerea lor ne înecă pe noi, generația lor. Nu putem să-i vedem; nu le putem scrie; nu putem sta de vorbă cu ei. Atunci le cântăm cântecul și ne regăsim cu ei pe scara suferinței pe care de un mileniu urcă neamul acesta românesc.

Aceasta e, domnilor magistrați, semnificația cântecului de la Sinaia. O evocare, o înfrățire în durere, nu o apologie. Ah, dar a fost cântat cu elan și fanatism, spune rechizitoriul, din

cele 2000 de piepturi tinere. Se poate, pentrucă elanul și fanatismul pecetluiesc spiritul generației acesteia. Fanatismul acesta a mai fost invocat odată, tot la Consiliul de Războiu, și tot de către d. comisar regal. Era la procesul din Aprilie 1934. Și l-a lămurit Corneliu Zelea Codreanu. Fanatismul nostru e necesar în fața altui fanatism, cel comunist. Fanatismul acesta a salvat ființa neamului.

Spuneam la început că tineretul acesta a făcut istorie. Da domnilor! Se laudă oameni politici, se laudă siguranța și polițiile că ei au stârpit comunismul. Nu! Legionarii au făcut-o. Fanatismul lor.

Fără el, eram Rusia de azi, Spania de mâine și Franța de poimâine. Fără el, frumoasele ținuturi ale țării, minunata această câmpie a Bârsei, erau de mult sovkhos, bisericile cabarete, o mare de sânge ar fi scăldat țara din Nistru la Tisa, și poate că la acest înalt for ar fi străjuit hiena stelei cu 5 colțuri. Da, domnilor magistrați, iată marea vină a tineretului. Vina de a fi făcut istorie românească.

Acesta e procesul. Procesul între două lumi: Deoparte, lumea minusculă a politicianilor, a trădătorilor de patrie, a scursorilor galițiene, a intereselor antiromânești, a defetiștilor, a urzitorilor capitulației.

De cealaltă parte, lumea noastră românească, lumea tineretului creștin, disciplinat și crescut în ideea jertfei pentru patrie. Tineretul acesta care își extrage sucule de viață din tradițiile sfinte ale neamului și care se înfrățește în gând și faptă cu voevozii. Lumea destinului românesc. Deoparte lumea prăvălitorilor de neam, de cealaltă parte lumea învierii neamului românesc. La mijloc Dvs., cu dreapta balanță. Cântăriți faptele, cumpăniți situațiile, și cu toată gravitatea pe care v'o dă marea responsabilitate cu care sunteți investiți, în dreaptă judecată sub semnul crucii lui Dumnezeu și călăuziți de aspirația neamului întreg: Alegeți, judecați și hotărâți!

Statul național în raport cu mișcarea națională *)

Ceeace voiam să vă vorbesc astă seară este în legătură cu diferite probleme, pentrucă în conferință, sau mai bine zis în acest pretext de conferință, voi face o serie de enunțări, toate impuse de una conducătoare: «Problema statului național în raport cu mișcarea națională».

Ca atare caut să desfacem o serie de noțiuni, să analizăm și să tragem o serie de concluziuni care, toate, vor sfârși în ceeace gândim cu toții despre statul legionar în cadrul mișcării naționale.

Voi porni dela analiza unui element care, pentru cei mai mulți dintre Dvs. și bună parte dintre noi, nu este perfect lămurit, o stare pe care o constatăm cu toții când analizăm fenomenele sociale și politice ce ne înconjoară.

Pornim dela elementul popor. Vedeți Dvs., ca să existe o alcătuire omenească care să se transforme într'un stat și, la rândul lui, statul să poarte în el o misiune, trebuie să se bazeze pe ceva. Pornim dela un fapt constat de toată lumea; există la un moment dat un popor, nu-l numim încă, nu-i spunem națiune, vom vedea în momentul când vom ajunge la ea.

Ce este un popor? Am putea, cu simple elemente, să definim cu toții această noțiune; definițiunea nu poate fi perfect reușită, ci numai în parte. Un popor este o mai mare adunare

*) Conferință ținută la 3 Februarie 1936. Manuscrisul după care o tipărim este al unui legionar, după note stenografice nerevizuite de Vasile Marin.

de oameni care au aceeași origină, care mărturisesc aceleași credințe religioase uneori, care se așează pe un teritoriu determinat pe care și-l caută în cursul istoriei și pe care la un moment dat și-l precizează, care vorbesc aceeași limbă și care sunt agitați de aceeași metafizică spirituală.

Un popor poate trăi sub forma aceasta o vreme mai îndelungată sau mai scurtă. În momentul în care, însă, ia cunoștință de forța lui, în momentul când și-a precizat o poziție de viață în raport cu el însuși și în raport cu celelalte popoare, în momentul în care acest popor a luat cunoștință de el însuși, acest popor se transformă într-o națiune.

Națiunile sunt, pentru noi care mărturisim erezul național, prima și ultima dată ale existenței unui popor. Acesta este pentru noi un lucru care nu suferă nici un fel de interpretare. *Națiunea este ultima rațiune a existenței noastre, dincolo de națiune nu mai avem nimic.*

Acum, vă veți gândi fiecare că s'ar putea, cel puțin așa se spune și au pretențiunea unii că simt, că afară de națiune mai poate exista un alt lucru, pare-se mai mare, adică omenirea. Socialiștii îi zic umanitate, ca și utopiștii cu ideologiile așa zise de stânga.

Domnilor, o națiune este o realitate propriu zisă și o dovedim. Dar, ce este omenirea? ce este această umanitate? Aceasta nu știm prea precis dacă se poate dovedi și vom vedea de ce.

O națiune creiază o cultură, o națiune — cum spunea într-o seară Prof. Nae Ionescu, căutând să determine caracterul națiunii — face un război, o națiune creiază, în legătură cu celelalte, o stare de viață personală.

Dar umanitatea? are ea vreun sens constructiv?

Există în cadrul umanității aceeași voință, aceleași dorințe, aceleași realizări ca în cadrul națiunilor?

Realizează această umanitate, pe care trebuie s'o concepem printr'un cuvânt abstract, ceva etern, durabil și pe care să putem pune la un moment dat mâna, să zicem: iată o creație a umanității?

Națiunile în cadrul acestei generalități, acestei abstracțiuni, pot fi elemente perfect valabile pe care le înțelegem și

le vedem cu toții. Umanitatea o concepem, o stare cu natură specială, dar din ea nu se desface nimic concret, nu mai putem controla, nu poate fi un organism precis.

Când în ideologie ne bazăm pe elemente fundamentale: națiunea (în opoziție cu alții care bazează concepția lor pe un element care scapă controlului, un element proteic care se chiamă omenirea), noi ne întemeem pe ceva organizat, iar alții sunt într'un vag pe care vor să-l facă să existe și pe care ființa noastră morală și fizică îl refuză.

Vom discuta acest lucru când vom relua problema noastră în opoziție cu alte mișcări.

Rămâne ca dată fundamentală, baza noastră de plecare, națiunea.

Pentruca o națiune să pătrundă în viață, să ia contact cu celelalte națiuni care o înconjoară, pentruca ea să-și valideze și în afară, nu numai înlăuntru, forța ei de existență, puterea ei de expansiune, puterea de creațiune, ea trebuie să se transforme într'un stat. Și atunci pot înscrie evoluțiunea normală: Dela popor, la națiune, la stat, este un acelaș fir conducător.

Și după cum națiunea este un element perfect valabil, perfect real, omenirea este acel vid în care plutesc anumiți ideologi; statul nu poate să fie al omenirii sau umanității, nu poate fi decât un stat național în cuprinsul lui și în expresiunea lui.

Dar am putea merge mai departe, întrebându-ne: ce înseamnă naționalism? Nu cumva este un cuvânt vechiu, un cuvânt în care să-și facă loc orice fel de nuanță? Nu cumva dincolo de naționalism este ceva care depășește cadrele noastre, aceste hotare, și angajează pe om într'o viață mai largă?

Nu! Naționalismul este însușirea prin care un popor determinat se angajează printr'o anumită fire, printr'o anumită expresiune în raport cu celelalte. Este un element de identificare. Modul de reprezentare al unei națiuni este propriu acelei națiuni.

De aceea naționalismul nu este planetar, nu este universal. Da, când spunem dragostea de națiune, este ceva general întregi alcătuirii care înseamnă la un moment dat omenirea. Naționalismul înseamnă a iubi pământul, a trăi în formele pe care le dă existenței tale firea ta. Aceste date sunt elemente

care pot defini orice fel de naționalism. Dar naționalismul ca atare nu poate să se manifeste decât în cadrul unei națiuni și aici intervine specificul unei națiuni. Naționalismul este o armă de luptă, de înlăturare, această armă nu se întrebuintează împotriva altor popoare cu scop de acaparare, de cucerire; este o armă de luptă firească, care leagă pământul cu cerul, a unei singure națiuni. Intre națiuni există aceste bariere pe care le ridică fondul național cu expresiunea lui pură, care aparține numai unei națiuni.

Acesta este naționalismul.

În opozițiune, sunt unii care predică în afară de noi internaționalismul, care nu poate avea un substrat firesc, de vreme ce crede că poate turna în aceeași căldare, în același creuzet, o serie de lucruri perfect diferențiate.

Naționalismul apare ca singura formă de luptă și de expresiune a unui stat național.

Domnilor, naționalismul și statul național au o origină ceva mai veche decât epoca noastră. Esența statului național s'a limpezit, sau s'a precizat, în Evul mediu, la popoarele eșite din marile frământări cari au urmat căderii Imperiului roman; și acolo a existat naționalism, dar de altă nuanță, de o natură teritorială, dar să nu mergem prea departe.

Naționalismul născut în Evul mediu este naționalismul pe care de aici înainte ne vom întemeia noi.

Eșite din epoca Imperiului roman, națiunile se constituiesc în state naționale și reușesc să realizeze o Europă și o lume formată din elemente care se întrepătrund uneori, de cele mai multe ori se alătură perfect unul de celălalt.

Dar ce s'a întâmplat la începutul lui? (și faza aceasta a durat la noi până la mijlocul sec. al XIX-lea). Naționalismul a avut două aspecte: a fost în primul rând naționalismul instinctiv, naționalismul care conduce o națiune oarecare, așezată pe un anumit teritoriu, să intre în luptă cu elementele din afară, cu elementele eterogene, fie când acestea îl atacă, vor să-i acapareze teritoriul sau să se substituie puterilor lui firești. Este naționalismul practicat la noi dealungul secolelor de către Voevozi și de toată suflarea românească în contra năvălitorilor: Luptele crâncene de fiecare zi pe cari le-am avut cu barbarii, cu turcul, ungurul și polonul și așa mai departe.

În lupta dintre națiuni, naționalismul ia poziția lui firească de apărare și atunci se formează acolo, în cadrul corpului național, o solidaritate care se opune adversarului ce vrea să cucerească pământul pe care este așezată respectiva națiune. Dar nu acesta este naționalismul care ne interesează și pe care îl practicăm noi. Acest naționalism l-am trecut și îl cer popoarele permanent în lupta unul împotriva altuia, este un fir pe care trebuie să-l urmeze mereu.

Dela o vreme dorința de a se realiza state naționale a trecut pe alt plan. Vedem că se duce o luptă națională chiar în cadrele statului respectiv. În lăuntru unui stat există o dorință de creațiune a unui stat național care luptă chiar cu pericole dinlăuntru.

Ori, acest naționalism ne interesează pe noi în cel mai mare grad, pentru el s'a creat această mișcare și întru realizarea acestui naționalism se pun toate forțele noastre.

Domnilor, acest naționalism a apărut în opoziție cu o serie de teorii și de practici care au isvorit la un moment dat dintr'o anumită revoluție, dintr'o anumită mentalitate și am s'o precizez pe scurt, în opoziție cu ea se desvoltă naționalismul nostru.

În încercările lor de a se așeza, popoarele au trecut printr'o serie de frământări. Unele și-au dat revoluții, altele neavând condițiunile firești ale revoluției s'au mulțumit să se influențeze de rezultatele popoarelor care ajunseseră la ele prin revoluțiuni.

Și atunci se petrece fenomenul următor:

După revoluția franceză făcută de poporul francez, toate națiunile — și aici vă rog să observați un lucru: nu există epoci detașate, sau mai bine zis în cadrul unei epoci nu există națiuni care să se singularizeze de un anumit curent și de aceea în prezent, pentru noi care milităm naționalismul nostru, este o mare bucurie că de jur-împrejurul nostru se trăește acelaș crez, — toate națiunile, repet, au folosit rezultatele ei.

O epocă se determină de o revoluție într'o anumită parte; dacă aceasta a fost foarte mare și puternică, atunci îi urmează și celelalte națiuni efectele.

Este la fel ca și la aruncarea unei pietre în mijlocul unei ape. Aceasta determină în jurul ei cercuri din ce în ce mai largi, pronunțate în apropiere, și mai calme la periferie.

Acelaș lucru și în viața lumii. La un moment dat o națiune reușește, printr'o revoluție, schimbând sensul curentelor de idei, să determine o nouă morală, să determine o nouă așezare economică, o nouă expresiune în cultură și în artă.

În momentul acela toate națiunile înconjurătoare o imită și-i resimt influența în mai mare sau mai mic.

Atunci, după Revoluția franceză, s'a creiat în toată această lume care constituie Europa noastră de astăzi, o anumită stare de spirit. Câte națiuni erau existente în state și au putut să asimileze aceste idei, le-au asimilat, nu pentru că proveneau dela un stat puternic, dar fiindcă era în firea lucrurilor ca așa să se petreacă evenimentele.

Pentru statul nostru care nu era în formațiune până la 1859, aveam o națiune care își dibuia formele de existență, nu aveam o expresiune juridică și un istorism practic, încheiate într'un stat. Aveam o națiune împărțită în două provincii libere și altele supuse diferitelor națiuni înconjurătoare, care își dibuiau formele lor de existență.

La 1859, prin actul memorabil dela 24 Ianuarie, se constituie un stat român național. Dar acesta cade într'o lume influențată încă și în care ecourile marelui revoluțiunii franceze mai aveau încă efect. În momentul acela oamenii de stat români au creiat un stat, așa cum îl avem, într'o anumită formă, și astăzi. Era firesc? Noi răspundem astăzi: Nu! Era necesar? Răspund mai puțin tare: Nu! Dar puteau face altfel? Credem că nu.

Nu puteau face altfel pentru că, în momentul creării acestui stat, nu conduceau ei singuri destinele lui. Erau alții care vorbeau în numele nostru și alte puteri domneau și se amestecau în lucrurile acestea.

Ei se puteau pune în ritmul epocii și după anumite caractere să creieze un anumit stat. A fost perioada zisă pașoptistă, formată de oameni de mare credință și de înalt patriotism, începând cu Bălcescu și până la Cogălniceanu, cari au luptat să se libereze de influența epocii, dar n'au putut.

Ne găsim și astăzi în faza unui stat pe care îl vom național, dar care, prin structura pe care a căpătat-o și datorită influențelor ulterioare care au survenit, nu este.

De ce? Pentru că în momentul când noi am devenit un stat în legătură cu celelalte, în momentul când s'a instalat Domnitorul Carol I, a jurat pe constituția pe care i-am dat-o. Constituția ar trebui să fie expresiunea cea mai autentică a statului național, în ceea ce privește raporturile pe care națiunea le reglementează înăuntrul ei între diferitele ei corpuri. Ori, constituția noastră trebuia să fie isvorită din necesitățile noastre organice, căci aceasta este naționalismul: este nu o doctrină, ci o viață, pe care o trăiește națiunea autentic, neinfluențabil de alte structuri, chiar dacă provin dintr'o țară profund naționalistă.

Naționalismul ridică niște ziduri spirituale între o națiune și alta, dela cer la pământ. Este naționalismul unui pământ anumit, naționalismul unui suflet anumit, merge până acolo, încât și Dumnezeu o interpretează altfel în raport cu ceilalți, chiar dacă concep acelaș Dumnezeu. De pildă Dumnezeuul țăranilor noștri, care sunt cea mai reprezentativă parte a națiunii, nu este acelaș cu Dumnezeuul țăranilor ruși, al rușilor de eri, căci cei de astăzi nu mai au, sau cu cel al țăranilor apuseni.

Este un Dumnezeu turnat sub ochii și asemănarea noastră. Și se petrece sub ochii noștri un fenomen curent, fiecare v'ați dat seama ce s'a petrecut în ținuturile Doljului, unde acel cioban a văzut pe Dumnezeu. Este o interpretare specifică, această intimitate divină pe care o stabilește această igenuitate care merge până la divinism și pe care o are despre Dumnezeu: îi spune Moșu, ca unui familiar.

Naționalismul care are fond autentic personal, încât se detașează de orice altă națiune înconjurătoare, trebuie să găsească, în momentul când se constituie statul național în ordinea juridică, în raporturile dintre națiuni, unele cu altele sau în raporturile dintre națiune și supușii respectivi, anumite forme. Aceste forme, care se concretizează în constituție, n'au fost ale noastre, deoarece constituția noastră a fost copiată literă cu literă după cea belgiană, forme care acolo sau în Franța erau lucru firesc, dar la noi nu erau lucru firesc, pentru că ceea-

ce constituie firescul la o anumită națiune nu este firesc și la celelalte. Vedeti Dvs., concepția noastră despre dreptate este alta decât în occident; exemplul îl împrumut tot dela D-l Prof. Nae Ionescu, care odată spunea: la noi, când țăranul zice «după lege» se gândește și după lege, dar și mai ales după legea bisericăscă, a lui Dumnezeu; el le împletește; știe cum a fost odată judecat și transmite unul altuia aceeași idee de lege.

Domnilor, țăranul român nu cere justiție, el cere dreptate, care este cu totul altceva. Pentru apuseanul care a făcut o revoluție, pe bazele unui sistem capitalist, a cere justiție este a împărți, noțiune precisă pentru el, căci această idee este dintr-o stare de lucruri.

Țăranul cere pur și simplu dreptate, pe care putea s'o împartă un moș în sat, boerul sau la cazuri mai grave Domnitorul la Divan. Pentru el la fel este ideea de proprietate; sunt lucruri intrinseci, ideea unui fapt, care determină toată forma de viață, de cultură și de civilizație a unui popor.

Această idee de proprietate la țăranul nostru, care se vede reglementat de texte pe care le ignorează în literă și spirit, începe să capete proporții catastrofale.

Vedeti judecățile care nu se mai termină între țărani, pentru pământ. Căci pământul nu este un bun transformabil în capital, este ceva mai mult decât viața lui; adevărul e că nu țăranul stăpânește pământul, ci pământul îl stăpânește pe el. Este aservit lui, este un fiu al pământului, încât cu toată firea și metafizica lui se așează în ideea de pământ. Ideea aceasta este alta decât raporturile pe care le stabilește un stat dela care le-am importat și unde aceste raporturi erau firești.

Iată altă formă sub care naționalismul care n'a apucat să se manifeste și statal și juridic, trebuia să se realizeze, dar aceasta nu s'a întâmplat.

Ori, naționalismul acesta țara noastră nu-l are încă: Naționalismul acesta care constituie punctul de plecare al activității noastre practice în viața de toate zilele și pe care voim să-l realizăm cu toții. Naționalismul acesta mai are apoi un alt aspect, un aspect spiritual, profund spiritual.

Căci într-o mișcare ca aceasta, mișcarea legionară, și într-o mișcare în care noi angajăm toate forțele viei ale ființei

noastre, noi nu urmărim cucerirea pământului, nu avem numai un obiectiv economic, ci a unui ceva mai mult decât un petec de pământ pe care cineva îl are, o desființare a unuia care posedă, ca să ne slujească bunul lui nouă; aceasta nu implică că noi vom tolera și vom rămâne în starea actuală, pentru că ceea ce urmărim noi este schimbarea fundamentală, așa cum totdeauna, și în Cărticica șefului de cuib și în toate sfaturile, ne spune Căpitanul: *Noi urmărim reforma spirituală a omului în linia revenirii omului nostru românesc la ființa lui firească, aceea pe care un secol de altă structură a falsificat-o.*

Revenirea la virtuțile noastre strămoșești care au fost înăbușite, au fost date la o parte de către o anumită formă de viață care nu ne era proprie. Atunci naționalismul capătă un aspect de spiritualitate pură care îl ridică dincolo de lutul care îl poartă pe el. Noi nu plecăm dela postulatul marxist: *pâine și pâine și pâine*, acest mod de a băga în mintea unui om ceva care să-l asmuțe și să-i ațâțe ura. Noi îl ridicăm, fără să ignorăm pâinea, îl ridicăm la înălțimea unde un om trebuie să fie situat.

Naționalismul creiază un om, care trebuie să fie constituit din elemente care formează toată floarea vieții lui interioare; să se întrupeze în omul acesta tot firul de strămoși câți au fost lăsați în urmă de fiecare din Dvs. Puteți să vă dați seama, în spatele Dvs. se așează într'un lanț invizibil seria de strămoși prin care trăiți, pe care vreți să-i readuceți în viață printr'o formă de manifestare a Dvs., demnă.

Acest naționalism mai are un alt aspect care nu trebuie ignorat și pe care mișcarea naționalistă vrea să-l realizeze cu orice risc, cu orice preț. Are un aspect etic. Se desființează de aici înainte omul creat de sistemul raționalist al «scopului scuză mijloacele», se desființează omul care crede că pentru reușita lui în viață are nevoie de victime în dreapta și în stânga, să calce cu alte cuvinte peste cadavre pentru realizarea aceluia individ de care secolul trecut a făcut atâta caz. Nu! La baza activității și în construcția fundamentală a legionarului este acest element, pe care Căpitanul îl predică în continuu, elementul etic, moral.

În conducerea de mâine a statului legionar, această valoare a eticului va constitui poate fundamentul pe care se va așeza acest stat.

Priviți psihologia și construcția noastră interioară, care nu este etică, pe care ne-au făcut-o școalele de până acum. Și când spun școalele, mă gândesc la licee, universități, etc., școalele de gândire, școalele teoretice; tot ce ni s'a spus, tot ce am trăit în familia noastră, cu camarazii noștri, cu acel «fă orice ca să ajungi», acest sistem de viață trebuie suprimat și desființat.

În statul legionar de mâine conducerea, așa cum se întâmplă astăzi în cadrele Legiunii, o au acei care înțeleg să se jertfească pe ei. Incepe câștigul prin jertfirea ta când pornești la treabă. Veți spune: da, dar la capătul activității mele unde este răsplata? Astăzi răsplata constă din funcțiuni, sume de bani, din valori materiale de orice ordin. Pentru ziua de mâine legionarii angrenați în cursul unui stat într'adevăr al ființei noastre românești își vor găsi satisfacția lor în binele pe care l-au adus comunității.

Această supremă detașare de material și această spiritualizare o va simți legionarul numai în urma desăvârșirii, în urma realizării operei. Legionarii se ridică dincolo de viața de toate zilele, de viața fizică a fiecăruia dintre noi. Forma aceasta, nu de asceză care este ceva impus în vederea unui scop pe care îl urmărești, poate sublim, dar această conștiință la care ajungi printr'o depășire a ta de tine însuși, aceasta poate constitui cheia de boltă a legionarului de mâine.

Iată câteva din aspectele pe care le prezintă naționalismul nostru.

Dar se mai pune o problemă pentru naționalismul românesc pe care alte naționalisme au integrat-o, altele au tranșat-o cum au crezut, iar altele nici n'au pus-o niciodată. Este problema antisemitismului legionar.

Domnilor, să nu vedeți în antisemitismul legionar neapărat o luptă, pe care o angajează o anumită lume împotriva alteia, pe motive economice. Sunt anumiți oameni politici cu un trecut glorios, cu bune intenții, care cred că problema antisemită în țara noastră se poate rezolva, dacă plasezi 14 români într'o industrie, 15 în alta, 17 în nu știu ce comerț, așa ca să ne dozăm pe ici și colo; putem să colaborăm, putem merge mai departe și totul va fi spre binele și spre fericirea noastră.

Antisemitismul legionar are o natură cu totul superioară și de altă esență. Noi nu suntem antisemiți pentru faptul că locurile noastre sunt ocupate de alții; și pentru aceasta, dar nu este principalul. În corpul viu al unei națiuni unitare se introduce alt corp, care vine să falsifice sensul vieții lui, să falsifice sensul dezvoltării în viața morală și să falsifice sensul culturii în viața spirituală.

Așa se pune problema antisemitismului legionar. Ceeace se vede în efectele mecanice de toate zilele este consecința acestor corpuri care s'au băgat în viața noastră.

Pentru aceasta, coloratura de antisemitism pe care o capătă naționalismul nostru, este cu totul specifică și cu totul în afară de considerentele practice, pe care ceilalți le fac.

Domnilor, fiindcă atacasem la început raportul statului național cu celelalte ideologii care creiază și ele state, să revin. Noi am plecat dela ideea fundamentală că nu poate exista decât o națiune articulată pe un stat național, care să promoveze o cultură și să se identifice în raport cu celelalte.

Există totuși anumite minți și anumite firi care par că se adresează și se îndreaptă înspre ceea ce am considerat la început o ideologie a umanității și în cadrul acestei ideologii se așează socialismul, se așează formele noi de viață ale lumii de dincolo de Nistru, comuniștii, ș. a. m. d.

Domnilor, pe aceste elemente se construiește așa zisa luptă de clasă. A împărți o națiune care constituie un tot organic, în clase, este un lucru foarte ușor din punct de vedere teoretic, a le preciza însă n'a reușit niciodată nimeni; acesta este un element tactic al adversarilor statului național. Fiindcă socialismul pentru țara noastră este un non-sens și fiindcă sunt anumite probleme la ordinea zilei pe care ași voi să le precizez, să le discutăm. Se vorbește iarăși dela un timp de un stat țărănesc la noi. Dacă statul național este un stat firesc, să vedem, statul țărănesc este și el firesc? Dacă țărani constituiesc naționalismul cel mai autentic și dacă acești țărani ar face să fie valabilă ideologia noului stat, hotărît lucru orice stat se poate numi și stat țărănesc. Dacă îl interpretezi etnic, da! Dacă îl interpretezi însă social, pe clase, nu! Ori, iată că acum se vorbește tocmai de un stat al țărănilor. Întrebarea este care țărani? țărani români? Dacă ai spus al țărănilor, l-ai așezat

pe clase și atunci e și al țăranilor unguri, bulgari, ruși, chiar și jidani, fiindcă se văd prin Basarabia și jidani la plug. Atunci este un stat de clase pe care organismul național îl refuză, căci nu este firesc, îl elimină prin însăși constituția pe care ai așezat-o dela început.

De vreme ce n'am admis alt fundament decât națiunea, este peste putință să se interpreteze orizontal.

Ori, naționalismul este un tot organic care leagă cerul cu pământul, este ca un zid imens între noi și altă lume. Atunci pe noi ne poate interesa o luptă politică așezată pe o teorie veche, a claselor sociale, care promovează economicul și civilizația mecanică pe care o avem și astăzi cu destul belșug? Nu! Realitatea omenească nu poate fi construită pe elementele mecanice, nu poate fi exprimată prin formule care nu aparțin ființei noastre. O refuză viața însăși, așa cum Dvs. nu puteți amesteca în dezvoltarea fizică elemente care colorează obrazul, ochii, părul și astfel să vă dea altfel de viață și de existență decât cea avută. La fel, naționaliștii nu pot primi alte ideologii decât acelea care isvorăsc din propriile lor rădăcini. Atunci, pentru realizarea unei vieți naționale în cadrul unui stat așa cum am încercat să-l precizăm, mișcarea legionară are în primul rând o acțiune misionară. Această acțiune misionară se manifestă în toate ocaziunile de viață, pe plan individual astăzi, pe plan colectiv mâine.

Intru creiarea aceluia om care să fie depășit de el însuși pentruca să promoveze, dinlăuntru în afara lui, toate virtuțile care au fost acumulate, luptă mișcarea legionară.

Ea a venit prin glasul Căpitanului din adâncul ființei noastre românești, ne fiind o mișcare teoretică care a pornit dintr'un cabinet închis, ci este o mișcare care a fost concretizată de un om, poate fără voința lui. Este ca și cum din acest pământ al întregii noastre colectivități românești s'a desfăcut o ființă care să interpreteze la un moment dat tot ce constituie fundamental acest pământ.

Mișcarea legionară nu este o mișcare creiată cu cadre, sortită să piară de astăzi pe mâine; este în sensul epocii noastre de naționalism profund.

Mișcarea legionară poartă în ea însuși germenul ființei ei de mâine; ea nu poate muri, așa după cum o națiune nu poate

muri, nu se poate suprima pur și simplu, continuă viața cu acelaș elan și cu dorința de a promova ceva cu care să angajeze rădăcinile puternic în pământ.

Domnilor, pentru a încheia, Dvs., mai ales cei care sunteți de pe șesuri, dacă ați călătorit pe întins de șes vara, ați văzut cum la un moment dat vă apare din mijlocul câmpului un copac, de cele mai multe ori un stejar. Este aproape un non-sens ca în acea întindere de pământ, în acea uniformitate care confundă uneori marginile cerului cu ale pământului, să te aștepți să răsară ceva în sus. Se desface puternic un copac din pământul acela care îl înconjoară; din regularitatea bulgărilor anonimi, pământul svâcnește la un moment dat o ființă vie, parcă ar vroi să se unească cu cerul: este concretizarea voinții acestui pământ de a se înălța la cer.

Tot așa în cadrul acestei colectivități românești, din anonimatul miilor de bulgări cari sunt oamenii ce o compun, a răsărit ca un stejar puternic și viu, care să unească pământul cu cerul, mișcarea legionară.

TREI SCRISORI POLITICE

Onorate Domnule Profesor, *)

În zilele acestea, împletite din neliniște și desmăț de autoritate, când prestigiul statului românesc trebuie căutat undeva în trecut, dinapoia zidurilor pe care și le-a ridicat singur întru apărarea ființei sale fizice și morale, înlăuntrul unui stat în care ideii de justiție i s'a substituit furia brutală a politicianismului răzbunător, iar respectul demnității omenești este zilnic strangulat de șbițul agentului polițienesc, vă scrie rândurile acestea un legionar al Gărzii de Fier, fost elev al Dvs. între anii 1923—24, la Universitatea din București, și atent cercetător al cursurilor dela Vălenii de Munte în vara anului 1927.

Și mi-am permis să scriu rândurile acestea, în numele meu și al tuturor camarazilor mei, închiși în fortul 7, sau prigonți ca fiarele între hotarele unei țări, care se pare că nu le mai aparține, nu profesorului care mă onorase odinioară să comentez la seminar, acolo în odăița dela Liga Culturală, cronica latină a lui Orosius; ale cărui prolegomene la o istorie universală, ca acele neegalate studii asupra «desvoltării instituțiilor și așezămintelor medievale», mi-au deschis larg poarta înțelegerii către lumea de ieri și mi-au pus la îndemână cheia zăvoritei uși a vremurilor de mâine și care, cu fraza îmbibată de intuiție critică, mi-a dat înlesnirea, prin cele 3 vol. asupra istoriei literaturilor romanice, să înțeleg, pentru totdeauna, fondul autentic și comunitatea de spirit și de realizare a latinității întregi.

Nu profesorului și savantului Iorga — căruia, în numele unei generații care citea, și citea mult și bun, nu-mi îngădui

*) Scrisoare adresată d-lui Profesor N. Iorga, în iarna anului 1934.

să-i turbur clipele de pace — îi scriem aceste rânduri, ci le îndreptăm către Nicolae Iorga, interpretul cel mai de seamă al gândirii și al simțirii românești, către Nicolae Iorga, temerar deschizător de drumuri largi pe ogorul naționalismului creator, către Nicolae Iorga, scriitorul și consultătorul cu harapnic de foc în pană și în glas, către Nicolae Iorga, omul de stat care a încercat revoluționarea statului românesc, dar a fost întrerupt de răscoala ienicerilor fără Domn, fără Dumnezeu și fără țară, îi scriem aceste rânduri lui Nicolae Iorga, profesorul de conștiință al națiunii întregi, așa cum nu i-a mai fost dat aceștia să se învrednicească dela Eminescu încoace.

Aceluia care a iubit și împărțit dreptatea și a vestejit nedreptatea, de oriunde ar fi venit ea, aceluia pentru care ideea de omenie a însemnat însușirea cea mai dintâiu a sufletului românesc, aceluia care a înțeles și a îmbrățișat pe omul de crez cu fapta și cu gândul, și căruia destinul tragic al omului împilat și prigonit pentru idee nu-i poate fi străin de suflet și de minte, către acela se îndreaptă acum prin mine, o generație întreagă, crucificată și spurcată de ploaia tuturor infamiilor și care cere să fie ascultată în fața unei judecăți, pe care o știe, înainte de toate, dreaptă.

Onorate Domnule Profesor,

Nu ne plângem soarta și nici nu solicităm nimănui îndurare.

Ne dăm prea bine seama de faptul că nu am fi putut coaliza atâta ură și atâta urgie împotriva-ne, dacă acțiunea noastră, îmbibată de crez și simțire românească, nu ar fi găsit ecouri mai largi și mai profunde decât lasă să se înțeleagă prigonitorii noștri de azi. «Nimeni nu aruncă cu pietre în pomul fără roadă» scriați undeva, și noi suntem cei dintâi care am înțeles tâlcul acestei cugetări, culeasă din fagurile înțelepciunii Dvs. Știm deasemeni că istoria nu se scrie cu pana muiață în cerneală de roze, iar drumul victoriei mari nu duce, niciodată, pe sub arcade înghirlandate. Nu! Ceeace dorim și prețuim să găsim, fie la adversari, fie la prieteni, este aceea înțelegere a realității celei adevărate, este privirea răspicată în inima lucrurilor, este întâlnirea pe aceiași cale, punct de onoare pentru oamenii de onoare, calea interpretării cu bună credință.

Vă rugăm deci să binevoiți a paraleliza și Dvs., onorate d-le Profesor, situațiile respective. Noi nu avem nici presă, nici post de radio, nici reprezentanți în sfatul țării, nici săli de conferințe, nici asociații de tot soiul, a căror unică activitate, dela o vreme încoace, se pare că o constituie numai continua comemorare a unui dispărut șef de partid. Noi nu am mobilizat clientela străzii, noi n'am organizat lașitatea colectivă, noi nu dispunem de clopotul cel mare al Patriarhiei, noi n'am luat în antrepriză zăpăcirea opiniei publice conștiente, câtă va mai fi rămas în țara aceasta, noi nu avem la dispoziție rotativele calomniei din valea Sărindarului, noi nu ne tânguim șiret pe la colțuri de stradă, noi nu înțelegem ca pentru meschine interese de politicianism bizantin, să ne transformăm în exploata-tori de cadavre.

Mărturie stă discreția cu care am învăluit morții noștri. Și nesiguranța zilei de mâine o purtăm în noi, cu toții. Cu aceeași tărie, de oameni nevinovați, sortiți să furnizeze figurația unui «complot» care n'a existat niciodată și nicăeri, dacă nu în capul înfierbântaților și ipocriților dela conducere.

Zac deacum, înghețați sub pământ, îngropați creștinește sau incinerați tâlhărește, morții noștri anonimi: studentul Virgil Teodorescu dela Constanța, tânărul cu ochii de cer, împușcat pe la spate de o brută polițienească în vreme ce lipea un afiș electoral al Gărzii; cu creerii împrăștiți pe haină și pe asfaltul străzii, muncitorul Niță Constantin la Iași, pentru că încercase să arunce o pâine camarazilor lui asediați în căminul dela Râpa Galbenă; gunoit pe patul Spitalului dela Giurgiu, s'a stins de bătași și schingiuiți săteanul Bălăianu, fruntaș dintre cei mai aleși ai comunei lui; împușcat noaptea, după sistemul Cekei și svărlit în șanțul șoselei Pantelimon, dus apoi nu se știe unde, Sterie Ciumette, din familia istorică a Ciumetșilor macedoneni, cei cari împreună cu Badi Alexe au dus acolo luptă crâncenă pentru cauza naționalismului aromânesc, împușcat ca un câine turbat, acelaș Sterie Ciumette care fusese purtat în lanțuri și schingiuit pentru acțiunea națională, de Greci. Și alții, pe care nu-i știm încă, dar despre cari se svonește continuu că ar fi fost doborâți în furia instințelor deslănțuite ale aceloră chemați să fericească cu liniște țara în pragul anului acesta trist și gol.

Noi ni-i plângem domol și înecat pe acești morți ai noștri, fii ai pământului nostru, așa cum îi plâng și familiile lor, cari nu găsesc răspuns la nici o poartă unde bat. Și toți flăcăii aceștia vrednici, nu plătesc încă victima unui atentat pe care nimeni dintre noi nu l-a dorit și nici unul dintre noi nu l-am recomandat.

Pentru fapta unor tineri cari în setea lor de dreptate au împins fanatismul până la ridicarea vieții aceleia pe care îl socoteau patron al nedreptăților, sunt prizonieri, schingiuiți, smulși dela familie și din activitate și depuși în fortărețe umede, sute de fii ai neamului acestuia, care nu sunt și cei mai de pe urmă.

Setea de sânge nu și-au potolit-o încă autorii măcelului în masă dela 1907. Orice se poate ierta în țara aceasta, cum scria odată marele meu prieten Nae Ionescu, orice, afară de crima de a te fi atins cumva de dreptul de proprietate, pe care și l-a atribuit pe vecie, asupra statului românesc, istoricul partid liberal. Aceasta nu se poate ierta. Se prescriu crimele de lèse-majesté; o! actul dela 4 Ianuarie! Se prescriu jafurile în averea țării, se prescriu asasinatele adversarilor politici, chiar dacă sunt primi-miniștri, se prescriu măcelurile în gloata țărănimii ori a muncitorimii, dar crima de a te fi declarat antiliberal, nu se prescrie! Niciodată! De două luni de zile, zac în cazematele fortului Jilava slujitori dintre cei mai curați ai altarului, intelectuali cu faimă, eroi distinși cu Mihai Viiteazul — lui Stere i se acordă pensie! — oameni vrednici în breasla lor, tineri studiosi închinați cărții și faptei. Se știe de toată lumea că n'a existat parodie de justiție represivă, este o masivă înscenare, pusă în serviciul răzbunării politice; se știe că actul nenorocit dela Sinaia, nu a fost pus la cale decât de către cei 3 tineri, așa cum au declarat-o ei înșiși, cu toate torturile ce li s'au administrat și pentru ferocitatea cărora inchișiția medievală s'ar fi felicitat, că au făcut singuri acest act, care, așa cum scria «conspiratorul» Nae Ionescu, se găsea înscris în planul tragic al fatalității; că erau convinși că slujesc o cauză și o idee, răzbuindu-se printr'un gest un lanț de nedreptăți, de ilegalități și de neomenii, lanț care începea cu verigele asasinatelor și sfârșia cu dizolvarea brutală a organizației lor

politice și cu încarcerarea gratuită a tuturor celor cari au candidat în numele aceleiași organizațiuni.

Toate acestea-s zadarnice! Țara încovoiată sub povara grijilor, așteaptă leacul îndreptărilor. Țara cea adevărată, merge sufletește alături de cei întemnițați. Țara așteaptă o liniște, din care conducătorii țării de azi își făcuseră un program, și constată că nu o are. Arcanul funcționează continuu, judecata întârzie, sfârșitul cel bun nu se întrevede. Guvernul continuă să organizeze exasperarea, să întreție panica și să compromită câtă brumă a mai rămas din prestigiul autorității statale. Toate acestea, pentru că setea de răzbunare a Molochului liberal nu e încă potolită!

Vă scrie toate lucrurile acestea, onorate Domnule Profesor, un om care a suferit și a cărui situație e identică aceleia a tuturor celorlalți încarcerati.

Apărător al proceselor intentate Gărzii de Fer, și cari toate, pe tot cuprinsul țării, indiferent de instanțe, dela Ocol, Tribunal, Consiliu de război sau Curți de Apel, au fost câștigate, membru al unui «cuib» de intelectuali, care se străduiau să formuleze programul, autor al unei serii de articole doctrinare — așa m'a cunoscut Nae Ionescu —, am candidat pe listele Gărzii. Dizolvarea m'a prins la Sighișoara, de unde am fost ridicat, și de acolo, fără cea mai sumară cercetare, întemnițat la Fortul Jilava. Deși am sesizat instanțele de drept, pentru ilegala noastră detențiune, deși am protestat prin presă până la Rege, nimic nu a fost luat în seamă. Eliberat dela Jilava, după 3 săptămâni de confiscare — în după amiaza zilei de 29 Decembrie — ziua atentatului dela Sinaia, — bolnav de umezeala fortului și slăbit de cele 5 zile de greva foamei, declarată acolo ca un suprem protest, am avut poate norocul să nu fiu găsit de poliție pentru a fi reconfiscat în aceiași noapte.

Am preferat să nu apar până acuma, nu de teama judecării, pe care o așteptăm cu toții, oricare ar fi ea, competență sau nu, dar pentru a-mi evita noi și inutile suferinți. Atâta timp cât sistemul confiscărilor abuzive va continua și câtă vreme perspectiva unei judecări nu se întrevede, nu voi încerca, singur, punerea mea la dispoziția unor autorități cari trăesc din călcarea legii. Și cazul meu este cazul tuturor ace-

lora care stau închiși, pe temeiurile participării la un complot confecționat ad-hoc.

Și nu este inutil, gândesc, să se știe acestea de către Țară, de către Țara cea adevărată, care nu este numai decât și oficială. E bine să se știe că în vreme ce prin surle internaționale, gras plătite din anemiatul buget al țării românești, se celebrează prin banchete și ședințe «epocale», cu fotografii și radiodifuzare, pactomania titulesciană, din vina aceluiaș Titulescu, a cărui condiție de totdeauna a fost «să nu se amestece în treburile interne», zac prin beciuri și forturi umede, sute de români tineri, voinici la minte și la trup.

Pentru țara cea adevărată am scris rândurile acestea. Și pentru aceea le-am adresat lui N. Iorga. Care, oricât s'ar fi supărat uneori pe unii din noi, pentru mici moșicci scrise cu impertinența vârstei și nu cu capul, nu rămâne mai puțin dascălul cu autoritate, al nostru, al tuturor.

6 Martie, 1934.

Stimate Domnule Iunian,

Am citit cu multă emoție și deosebită plăcere intelectuală, temeinicul și vigurosul discurs pe care l-ați rostit la Cameră, cu ocazia discuției la mesaj. O mărturisesc cu sinceritate, pentru că mai presus de orice, acest discurs, prin multele adevăruri pe care le conține, constituie o lecție de înaltă etică politică și un catechism de civism, eroic în aceste vremuri de degradantă lașitate în simțire și cugetare. M'au impresionat deosebit atât talentul care a cinstit expunerea cauzei noastre, cât și argumentația strictă în care ați încleștat retorica de bălci parlamentar a unor oameni, care și-au pierdut de mult măsura tuturor cuvintelor pe care le debitează, și a actelor pe care le comit.

Cu cele mai vii mulțumiri, ale mele și ale tuturor camarazilor mei, închiși sau prizoniți ca și mine, între hotarele unei țări, care se pare că nu ne mai aparține, îmi îngădui în legătură cu aceeași chestiune, să fac apel la bunăvoința Dvs. de a lua în considerare unele lămuriri cari vor pune, cred, și mai mult în lumină, masiva înscenare menită să anticipeze sinistrul simulacru de judecată al Gărzii de Fier. Aceasta, cu atât mai mult acum, când de nicăeri nu se rostește cuvântul cel adevărat.

E necesar să se cunoască de opinia conștientă a țării acesteia, câtă va mai fi rămas de pe urma valului de lichelim care a inundat strămoșească noastră țarină dela instalarea la conducere a echipei exploataților de cadavre, că procesul acesta al nostru se judecă în fața poliției și nu înaintea justiției.

Nu au fost «arestați», așa precum s'a vorbit la Cameră, cei peste 5000 de legionari și nelegionari din toată țara, ci pur și simplu *confiscați*, confiscați din ordinul ispravnicilor poliției și nu al parchetelor, fie civile, fie militare. Proba cea mai evidentă, o constituie faptul că arestările încep abia acum, după două luni dela confiscare. Comunicatele cenzurii Consiliului de Războiu stau mărturie. Așa zisele «trieri» sunt praf în ochii mulțimii, căreia i se crează iluzia unor laborioase cercetări, de pe urma cărora închiși rămân doar cei «vinovați». Ori, planul a fost diabolic întreținut; se știa că se confiscă oameni cu totul streini de cauză, dar erau deținuți numai pentru a face figurație la cercetări: interesul era, ca odată detașați din grupul adevăraților membri ai Gărzii, aceștia din urmă să apară cu toții, în fața lumii, drept vinovați. Operația e simplă și nu e lipsită de abilitate; pe deoparte dai oarecare satisfacție opiniei publice, iar pe de alta, reții la dispoziția bunului tău plac pe toți câți îți sunt indezirabili.

Dealtfel, temeiurile legale ale acestor arestări nu există. Ca exemplu poate servi chiar cazul meu. Casa în care locuiesc a fost călcată în trei rânduri până acum, și de fiecare dată poliția, în număr dela 5 la 10 persoane, s'a prezentat între orele 12—3 noaptea. Și nici la cea mai recentă «vizită» făcută acum 2 săptămâni, deși instrucția era într'o fază oarecum înaintată și deci posibilitățile de a proceda legal deschise, oamenii poliției nu erau întăriți nici cu cea mai simplă formalitate judecătorească: nici mandat de aducere, nici mandat de percheziționare, nici mandat de arestare. Așadar, și acesta e cazul tuturor camarazilor miei închiși sau prigonți, deși justiția nu mă caută, arcanul polițienesc funcționează continuu și, îndeosebi, noaptea.

Cu toată seriozitatea pe care o necesită aci afirmațiunile mele, țin să vă mai relev un lucru extrem de semnificativ. Prin unele persoane devotate mie și cauzei, am aflat că justiția militară nu ne caută, iar comisarilor regali sfătuesc pe cei ce se interesează de soarta urmăriților «să se ferească de poliție», ei neavând nici un fel de probe împotriva respectivilor.

Cu aceste date, fac apel la bunăvoința Dvs., rugându-vă să urmăriți mecanismul presupusei instrucțiuni: justiția mili-

tară. — competentă sau nu, nu interesează aci — nu te caută; te caută în schimb poliția și siguranța și odată ce ai ajuns acolo, după 5—6 zile de «cercetări preliminare», apar și probele, confecționate «pro causa» și cari, acestea, dau temeinicie legală a lansării mandatului de arestare. Iată, onorate domnule Iunian, cum se pregătește instrucția «odiosului atentat dela Sinaia» și iată cum devin participanți ai «complotului» toți membrii mai de seamă ai organizației Garda de Fier.

Trecând la alt capitol al penibilei înscenări, am cetit în răspunsul subsecretarului dela Iași la viguroasa Dvs. comunicare, că toate aceste măsuri au fost determinate de «caracterul clandestin al mișcării Gărzii de Fier, a cărei acțiune violentă e sintetizată în asasinatul dela Sinaia». Se găsește în pasagiul acesta, în insinuarea aceasta infamă, toată ipocrizia mentalității liberale care, în disperare de cauză, leagă acțiunea unei întregi organizații, cu lupta deschisă în plină lumină, de un act comis, în urma unui tragic proces de conștiință, de către trei membri ai aceleiași organizațiuni, și numai de către ei trei. Elaborat și executat numai de ei înșiși. Dar insinuarea calculată de mai sus, implică și o altă față a problemei: noi nu putem fi trimiși, cum afirmă sentențios în aplauzele miluțiilor urnei numitul domn, «în fața justiției pentru caracterul subversiv și clandestin».

Dovadă fără replică, o constituie toată acea serie de procese intentate Gărzii de Fier, exact pentru aceleași considerațiuni, de către guvernul d-lui Vaida «cel cu protecția și cu metoda persuasiunii», care ne-a sângerat, ne-a frânt oasele și ne-a pus în lanțuri la Vișani, la Chier, la Teiuș, la Hârșova și pe tot cuprinsul țării și care, prin eternul Tilea, ne-a înscenat cercetări și arestări pentru fabricație de bani falsi la Rășinari.

Ori, toate aceste procese, fie la Tribunalele — Tighina, Rădăuți, Caransebeș, Arad, Alba Iulia, Cluj, Constanța — fie la Consiliul de Război — C. I. A. 31 Aug. 1933 — fie la Curtea de Apel — București S. III și Timișoara, 22 Nov. 1933, — și pe care am avut onoarea să le pledez eu pe toate, au fost câștigate de Garda de Fier. Stau mărturie de aceasta, sentințele date pe tot cuprinsul țării. Pentru licențiatul Facultății de drept dela Iași, cocoțat azi pe banca ministerială în calitate de pro-

curor al intereselor antinaționaliste, reamintim dictonul de drept: *non bis in idem*.

Pășind, cu binevoitoarea Dvs. îngăduință, la chestiunea existenței faimosului complot, de pe urma căruia a răsărit nenorocitul atentat dela Sinaia, nu-mi pot stăvili indignarea care mă cuprinde când văd cum se țes firele rostuite să urzească formidabila înscenare. Pentru cauza cea mare a dreptății și pentru respectul adevărului, vă rugăm, onorate d-le Iunian, să continuați a-i demasca pe toți acești măsluitori de legi.

În toată lupta angajată împotriva noastră de către guvernul forțelor oculte și al imbecilității interesate, atentatul dela Sinaia apare ca un nenorocit incident. El nu este concluzia unei acțiuni pusă la cale de noi, fiindcă nimeni dintre noi nu l-a dorit și nici unul dintre noi nu l-a recomandat. N'a existat nici un complot, după cum țipă pe la toate răspântiile toți acei care sunt interesați să strivească mișcarea Gărzii de Fier. Dealtfel o știu prea bine toți acești domni, începând cu figuranții ministeriali și sfârșind cu presa în contact puțin cu lupta guvernului, al cărui reprezentant autentic este d. Șeicaru, care declară între prieteni «că se face o mistificare, dar este necesară, fiind vorba de salvarea Siguranței Statului burhez și — *horribile dictu!* — democrat». Mai ales când salvând «siguranța aceluia stat» salvezi și ferma dela Ciorogârla și cele multe milioane, adunate cu sudoarea a zece ani nedihniți...

Din toate declarațiile celor 3 tineri cari au făcut atentatul, și pentru a căror extorcare s'au utilizat metode de cari Torquemada însuși s'ar fi felicitat, reese că numai ei, neîndemnați de nimeni, au pus la cale acest atentat și l-au făcut, gândind că prin aceasta răzbună și repară o serie de nedreptăți și pedepsesc acțiunea antinațională a unui guvern angajat complet pe interese potrivnice românismului. Ori, justiția represivă — în loc să urmărească numai pe aceia cari au declarat și din cercetări cinstite reese că au comis un act, împinși fiind de propria lor convingere că servesc o cauză, — la ordinele vindictei liberale, această justiție, caută să întindă rețeaua cât mai mult și speculând un fapt, împotriva tuturor probelor și în tăgăda cea mai sfruntată a sfintei dreptăți, caută să angajeze în acelaș proces o mișcare întregă pentru a o distruge,

și dacă se poate și pe toți oamenii cari merg paralel sau concentric cu ea, cum ar fi cazul lui Nae Ionescu.

Răspunsul subsecretarului de stat, monument de patimă și de inexactitate, mai conține în el și o sfruntată tăgadă a adevărului.

Ce afirmă d-sa? Aceea că «la 29 Dec. când s'a întâmplat asasinatul dela Sinaia, nu mai exista în închisorile din țară, nici un deținut. *Li se făcuse formele necesare, și în conformitate cu legile în vigoare erau să fie trimiși în fața instanțelor respective*».

Vă mărturisesc că nici chiar dela cel mai autentic liberal, născut și crescut în școala ipocriziei, nu m'ași fi putut aștepta să aud o afirmație mai patent necinstită.

Dar bine, stimate d-le Iunian, eu sunt tocmai unul dintre ultimii deținuți la Jilava și am fost eliberat *chiar în după amiaza zilei de 29 Dec. 1933, ora 3 jum.* În aceeași zi, am fost eliberați: Ion Moța, Sterie Ciumette și subsemnatul.

Cum se pot afirma acele lucruri de pe banca ministerială, când nouă nu ni s'a făcut nici cel mai elementar simulacru de cercetare? Ridicați, cu forța, în noaptea dizolvării Gărzii, 9—10 Dec., fiecare de pe unde ne găsiam, cei mai mulți din casele lor, eu dela Sighișoara, unde candidam pentru Târnavă Mare, cap de listă; ridicat de poliție, transportat cu agent la București, trecut prin beciurile poliției și depus la Jilava, fără cea mai neînsemnată formă procedurală. Deținuți la Jilava 19 zile. Și aci intervine paradoxul: că tocmai deținuții cereau cercetarea și judecarea, iar autoritățile refuzau. Am utilizat toate mijloacele pentru a obține cercetări ori emiterea unor mandate de arestare: am declarat greva foamei, am protestat prin ziare, până la Rege, iar în cele din urmă am cerut prim-procurorului Trib. Ilfov să se sezeze de ilegală detențiune a unor cetățeni. Acesta nu numai că a refuzat să-și îndeplinească datoria, dar ne-a făcut cunoscut prin a treia persoană, că nu poate lua cunoștință de starea noastră, fiindcă altfel și-ar risca postul.

Față de acest nemaîntâlnit abuz de putere, pe cale de petiție, publicată și în ziarul «Cuvântul», am cerut Procurorului General al Curții de Apel, pe deoparte să se sesizeze de

situația noastră, iar pe de alta să ceară darea în judecată a Primului Procuror, pentru tăgadă de dreptate. Această nouă cerere, făcută pentru aceleași motive, a avut, din aceleași considerațiuni, nul efect. Fapt care ne-a determinat să cerem Procurorului General al Curții de Casație darea în judecată și a Procurorului General al Curții de Apel.

Iată, onorate d-le Iunian, care era la 29 Dec. situația juridică a aceloră căroră «li se făcuseră formele necesare», etc. Toată acea detențiune se reducea la o confiscare de fapt, iar singurul nostru paznic, Colonelul Izet, comandantul închisorii militare Jilava, spunea unora dintre noi, că dacă ar trebui să interpreteze litera legii și dacă nu s'ar teme pentru existența sa și a familiei sale, el ar trebui să ne deschidă porțile fortului și să ne spună: Poftiți! Eu nu vă pot deține un minut mai mult.

Ceva mai mult. La plecare ne-a eliberat dovezi de ilegală noastră detențiune, pe cari le păstrăm și de care a doua zi înțelegeam să ne servim ca probe în justiție în acțiunea pe care am fi intentat-o atât pentru daune cât și pentru pedepsirea funcționarilor abuzivi, care ne confiscaseră. A intervenit însă, în aceeași seară, nefericitul act dela Sinaia și odată cu acesta s'a deschis guvernării cu metode de bandiți chinezi, ocazia de a spăla toate rușinile cu care se acoperise până atunci.

Vă spunem toate acestea, stimate d-le Iunian, ca să le știți Dvs., și astfel să le știe țara cea adevărată, care nu este numai decît și oficială. Noi nu avem presă, plătită cu bani grei din anemiatul buget al țării și nici post de radio la dispoziția noastră de dimineață și până seara, cu care să organizăm zăpăcirea opiniei publice. Noi nu avem la dispoziție nici clopotul cel mare dela Patriarhie, nici stolul de clienți ai străzii cari răspândesc pe la colțuri infamiile *).

De pe urma confuziei, permanent întreținute, deși legală dispariția unui om politic de soarta și existența însăși a Statului, justiția domnilor dela guvern a însemnat confiscări, schingiuiri, întemnițări și sechestrări de femei, de femei care n'aveau nici un amestec în mișcare. Soții sau logodnice, luate

*) Aci lipsesc două file din manuscrisul scrisorii.

ca zălog după sistemul bandiților și torturate pentru a obține informații asupra soților ori logodnicilor lor: cazul D-nei Codreanu, etc.

Se vorbește de complot, de siguranța statului amenințată, de violență, etc. Vă întreb pe Dvs., și pe toată lumea de bună credință din țara aceasta, chiar dacă printr'o ipoteză cu totul absurdă, am admite ca adevăruri toate cele alambicate de declarațiile ministeriale, vă întreb ce rost are deținerea și arestarea d-rului Nicolae Roșu, ziarist, care nici măcar nu era membru al Gărzii de Fer? Vina? A ceea că în calitate de medic legist și cu simțiminte de bun român, a ajutat să se facă lumină în chestiunea Ciumette. D-rul Roșu, conspiratorul, poartă vina de a fi identificat și fotografiat cadavrul unui «oarecare», cadavru adus la morgă și care din întâmplare aparținea unui oarecare Sterie Ciumette. Iată marea vină și iată culpa aceluia implicat în cercetările unui proces care este în aceeași măsură penibil și monstruos.

Sunt aci lucruri despre cari poate că aveți și Dvs. cunoștință, onorate d-le Iunian și cu a căror înșiruire eu v'am luat din prețiosul Dvs. timp. Veți ierta totuși aceasta, unui om care a trăit tot ceea ce vă expune și pe al cărui credit vă rog să-i faceți onoare a vă întemeia. De aci de unde mă găsesc, caut să contribui cu puținătatea mea la luminarea unor lucruri care nu pot dăinui la infinit, nici chiar în țara noastră plină de răbdare și, ași îndrăzni să spun, contagiată de lașitate. Împotriva guvernului care organizează sistematic exasperarea, împotriva guvernului sgâlțâit de furia instinctelor primare, împotriva campionilor ipocriziei și a răzbunării lor, cuvântul Dvs. autorizat va cădea ca o sabie a răzbunării justiției ultragiutate. Cuvântul Dvs. pus în slujba adevărului și a sincerității, va fi un proector de lumină. Descoperiți-i și arătați-i, așa cum sunt, țării, și făcând aceasta veți fi servit cauza cea mare a justiției și vă veți câștiga recunoștința celor mai buni din fiii țării acesteia.

Cher maître, *)

Ces lignes viennent d'un pays sur lequel un tragique attentat politique a attiré l'attention européenne: Celui qui les écrit «sine ira et studio», est un jeune intellectuel, membre actif de la même organisation politique dont faisait partie celui qui a attenté à la vie de I. G. Duca. J'ai réussi, jusqu'à présent, à échapper aux sinistres cachots, où depuis plus d'un mois, des centaines de jeunes gens et d'intellectuels, chefs et animateurs des Gardes de Fer, souffrent du froid et de la faim et sont plus mal traités que les pires criminels, pour avoir simplement servi avec dévouement une *cause politique*. Ils gisent donc dans de glaciales prisons, ces militants du nationalisme et parmi eux l'on compte des professeurs universitaires, des journalistes, des avocats, des médecins et des ingénieurs sans qu'il ait été lancé contre eux le moindre mandat d'arrêt et sans qu'aucune sentence judiciaire ne soit intervenue; ils sont hors la loi, ils ne peuvent communiquer avec leurs familles ou avec leurs amis, le droit même de se défendre, concédé aux pires criminels, leur est dénié. En effet, nul avocat ne pourra les assister dans le procès qu'on s'appête à leur intenter, à la suite du prétendu complot fabriqué de toutes pièces par la Sureté Générale, car ceux des avocats qui pourraient s'offrir à les défendre subiraient sans retard le même sort qu'eux, la prison.

Je ne vous écris point ceci pour me plaindre, à vous Français, de la façon barbare dont nous sommes traités dans notre propre pays, je ne cherche pas, non plus, à éveiller en votre

*) Scrisoare adresată lui Charles Maurras, în iarna anului 1934.

âme des échos que nous n'avons pu, hélas, trouver dans les âmes de nos compatriotes. Non ! Nous aimons trop notre pays pour cela, et nous avons assez de dignité pour supporter sans faiblir une persécution que nous ne méritons pas et qui n'est que l'ultime effort d'un monde pourri et usé pour arrêter notre mouvement, où la fleur de notre jeunesse et de nos élites a mis le meilleur de son âme, de sa foi, de son caractère.

Mon intention, cher maître, est tout autre. Je parle en mon nom et au nom de tous ceux d'entre nous qui aimons la France, la vraie France, celle que vous nous avez révélée par cette magnifique «Action Française», par votre monumentale «Enquête sur la Monarchie», par toute votre oeuvre et par vos admirables articles quotidiens de l'«Action Française».

Vos idées, vos doctrines, nous ont puissamment aidés à trouver notre propre voie : C'est pour cela que je m'adresse à vous. Les événements relatifs aux «Gardes de Fer» et à la Roumanie ont été interprétés par la plus grande partie de la presse française de façon si inexacte, que notre organisation a été jugée aussi fausement et partialement que possible.

En effet, pour justifier les mesures arbitraires, et les abus sans précédent qu'il a commis, le gouvernement de I. G. Duca a fait répandre à l'étranger et tout particulièrement en France, grâce à certains journaux qui obéissent aux mêmes maîtres occultes que lui, des calomnies selon lesquelles la Garde de Fer serait une organisation terroriste, soutenue par l'argent et les idées du national-socialisme hitlérien et qui travaillerait à instaurer une dictature à la solde et à la dévotion de l'Allemagne ; laquelle dictature une fois installée romprait nos relations amicales avec la France et asservirait le pays aux intérêts germaniques.

Ces calomnies, en l'absence d'autres informations, ont porté fruit et, de cette façon, la presse et les hommes politiques français ont été induits en erreur et ont à leur tour induit en erreur l'opinion publique de votre pays.

Nous sommes actuellement hors d'état de protester, de rétablir la vérité : Nous sommes poursuivis, pourchassés, emprisonnés, torturés, notre presse a été supprimée, l'état de siège et les Conseils de Guerre empêchent l'expression de toute idée

contraire aux versions officielles, aussi, c'est à vous que j'adresse ces lignes, afin de vous faire connaître la vérité.

La Garde de Fer est une organisation politique nationaliste, dont l'idéologie est inspirée par un fascisme adapté aux besoins et aux aspirations de la Roumanie ; c'est une organisation chrétienne, antijudaïque et antimaçonique et elle a connu, ces dernières années, une popularité croissante parmi les masses ; elle a réussi à vaincre aux élections partielles de 1930 et 1931, tous les partis coalisés contre elle ; elle a pu envoyer au Parlement en 1932, malgré les abus et les ingérences électorales de toutes sortes, 5 députés (alors que d'autres partis, plus anciens, en avaient moins : celui du Maréchal Averescu n'en avait que trois, celui de M. Junian 2, celui de M. Argetoianu 4, celui de M. Goga 4, etc.). Ce ne sont pas tant les succès électoraux de la Garde de Fer qui ont alarmé les autres partis (les libéraux et les nationaux-paysans), que la force expansive et dynamique de cette organisation, son caractère énergique et indomptable, la qualité de ses membres, recrutés parmi l'élite de la jeunesse intellectuelle. Les journaux qui favorisaient la Garde de Fer, «Calendarul» et «Cuvântul», étaient vendus en quelques heures, la revue qui exposait notre doctrine, l'«Axa», était devenue l'une des plus répandues du pays. Des groupes de plus en plus compacts d'intellectuels se ralliaient à notre mouvement, et, outre les intellectuels, toutes les classes sociales, tant dans les villes, que dans les campagnes, comptaient de plus en plus de représentants dans la *Garda de Fer*.

Les anciens partis ne conservaient plus guère que leurs clientèles électorales. Le nom de notre chef Corneliu Zelea Codreanu, qui a fait ses études à Grenoble, était sur toutes les lèvres, les masses le considéraient comme un Sauveur, et l'opinion publique, en ce qu'elle avait de meilleur et de plus pur, suivait avec sympathie et enthousiasme la lutte qu'il menait contre la Judéo-Maçonnerie, contre la turpitude morale de nos politiciens, contre la démocratie des hommes d'affaires (d'affaires notamment dans le genre de l'affaire Skoda, plus importante et plus horrible que l'affaire Stawisky, puisque dans l'affaire Skoda il s'agissait de la défense nationale, trahie et vendue par nos hommes d'état).

Le gouvernement Vaida, en présence de ce formidable groupement, n'osa lui appliquer les rigoureuses mesures exigées par la presse juive et les loges.

Cette besogne de bourreau revint au gouvernement du défunt Duca, celui-ci s'étant assuré l'appui de la finance internationale, notamment de la «Banque de Paris et des Pays-Bas», ainsi que la protection du cabinet maçonnique de M. Chautemps, le tout couronné par la caution bourgeoise de M. Titulesco, l'un des représentants des banquiers internationaux en Roumanie.

Fort de cet appui, Duca proposa au Roi de supprimer la Garde de Fer; le roi, à la suggestion de M. Titulesco, chargea Duca de former le nouveau ministère; dès le premier jour, le cabinet Duca attaqua notre organisation, à la fois par la police et la gendarmerie et par la presse juive («Dimineața», «Adevărul», «Lupta», «Tempo») ou dévouée au gouvernement («Universul» et «Curentul»).

Sur ces entrefaites, commença la campagne électorale (20 nov. 1933). Les membres de la Garde de Fer sont arrêtés illégalement, ils sont battus, torturés, maltraités de toutes les façons. A Constanța un membre de la Garde de Fer, l'étudiant Virgile Téodoresco, fut tué par un agent de police, alors qu'il collait une affiche électorale: ce fut la première victime de Duca.

Cet assassinat provoqua à Jassy une manifestation des étudiants nationalistes, que la police dispersa et refoula sur leur foyer, où elle les tint étroitement assiégés: Un jeune homme, C. Niță, fut tué à coups de revolver, alors qu'il essayait de ravitailler ses camarades. Et ce fut la seconde victime de Duca. Peu après, à Giurgiu mourut à l'hôpital un légionnaire, N. Bălăianu, à la suite des mauvais traitements que lui avait fait subir la police. Et ce fut la troisième victime de M. Duca. La Roumanie se trouvait donc plongée dans une atmosphère de guerre civile. Les journaux du gouvernement se taisaient. «Calendarul», dont j'ai déjà fait mention, avait été suspendu pour 15 jours, puis la justice étant intervenue, il avait reparu, mais il ne paraissait que sous la menace d'une nouvelle suppression, ainsi que son confrère, «Cuvântul».

Malgré tous ces obstacles, la Garde de Fer avait réussi à poser des candidatures dans soixante-cinq départements (sur les soixante-onze que compte la Roumanie). Son succès croisait, il devenait formidable: seule la Garde de Fer était favorablement accueillie dans les villes et à la campagne. Le cabinet Duca fut pris de peur. La presse qui était à sa dévotion lançait des flots de calomnies contre nous, on nous accusait des pires infamies, comme, par exemple, d'avoir reçu de l'argent de Hitler et d'agir selon ses ordres. Nous ne faisons qu'en rire, nous qui, mieux que personne, connaissions notre pauvreté et notre absolue honnêteté. Les fonds nécessaires à notre propagande avaient été réunis grâce à une souscription publique, ouverte par le journal «Calendarul», mais ces calomnies troublaient tous ceux qui ne nous connaissaient pas assez bien, et cela spécialement à l'étranger, où on ignorait que nous n'avions jamais envoyé aucun représentant en Allemagne et que nous n'avions jamais reçu chez nous aucun émissaire hitlérien. Ce qu'on ignore aussi, d'autre part, c'est que le frère même de l'actuel président du Conseil, M. Etienne Tătărescu, en qualité de chef du parti national-socialiste roumain, a été reçu par M. Hitler, par M. Göring, par M. Rosenberg et qu'il a parlé à la Radio-Berlin. Cet intéressant personnage a d'ailleurs fait ultérieurement fusionner son parti avec celui de M. Goga. On ignore également que ce dernier aussi a rendu visite à Hitler, que Georges Cuza, le chef du parti antisémite L. A. N. C. (Ligue de la défense nationale chrétienne) a également été reçu par le «Führer» et par M. Göring. Pourtant chez nous, où tout le monde n'a pas oublié ces faits récents, on n'applique à aucun de ces partis l'étiquette d'hitlériens, on ne les accuse pas d'entretenir des relations avec l'Allemagne. Nous seuls sommes accusés de tous ces méfaits, nous qui n'avons jamais eu aucun contact avec l'Allemagne, nous qui, enfin, avons repoussé l'alliance électorale que nous offrait M. Fabrizio, chef nazi des Allemands de Roumanie, en grande majorité hitlériens, alors que le cabinet de Duca n'a pas craint de conclure un cartel avec eux et de faire élire deux députés allemands sur les listes gouvernementales.

L'administration libérale constatait donc que ni la calomnie, ni les arrestations illégales, ni les brutalités de la police,

ni même l'assassinat ne pouvaient arrêter le courant qui, de plus en plus, favorisait la Garde de Fer. C'est pourquoi, pendant la nuit du 9 au 10 décembre 1933, qui était le dernier délai où, conformément à la loi électorale roumaine, on pouvait poser des candidatures (et cela afin d'empêcher la Garde de Fer de fusionner avec quelque autre groupement et l'exclure ainsi de l'arène électorale), le gouvernement réuni en Conseil des Ministres, prit une décision selon laquelle notre organisation était dissoute. Aussitôt nos membres les plus notables furent arrêtés, ou plutôt, pourrait-on dire, confisqués, car nul mandat d'arrestation ne fut lancé contre eux, puisqu'ils n'avaient commis aucun crime, ou délit. Quinze mille personnes furent ainsi jetées en prison, quinze mille personnes, parmi lesquelles on comptait, ainsi que je l'ai écrit, des professeurs, des journalistes, des prêtres, des officiers en réserve, des étudiants: il n'y avait plus, désormais, ni loi, ni justice.

C'était en vain que les malheureux, tombés souvent malades à la suite de l'humidité des prisons et des mauvais traitements qu'ils y subissaient, demandèrent des juges. Les journaux «Calendarul» et «Cuvântul» sommèrent les organes judiciaires d'intervenir. Ceux-ci refusèrent, sous prétexte que les magistrats qui agiraient contrairement aux ordres gouvernementaux seraient destitués. Il n'y eut donc ni enquête, ni jugement. Les incarcérés déclarèrent la grève de la faim, les journaux «Calendarul» et «Cuvântul» furent de nouveau suspendus, et l'atmosphère empoisonnée, qui enveloppait déjà le pays, s'épaissit.

Enfin, après Noël, les élections ayant assuré, grâce, tant à la loi électorale, qu'à l'absence de notre organisation et aux ingérences officielles, d'écrasantes majorités aux libéraux, ceux-ci firent remettre leurs victimes en liberté, sans plus des formes que lorsqu'ils les avaient emprisonnées.

Les légionnaires de la Garde de Fer, mis ainsi hors la loi, sous le régime du bon plaisir de M. Duca, étaient remplis d'une profonde indignation et d'une sainte colère contre tant d'injustice, de bassesse, de lâcheté, de calomnies. Jamais l'arbitraire officiel n'avait osé aller aussi loin, jamais le déni de justice n'avait été plus flagrant. Nous n'avions plus aucun moyen d'exprimer notre opinion.

En ces conditions, vous en conviendrez, il n'est pas étonnant que certains de nos membres, dans l'excès de leurs souffrances et de leur révolte, aient songé aux moyens extrêmes.

J'ai tâché de vous rendre, aussi impartialement et aussi fidèlement que possible, l'atmosphère de terreur, de lâcheté abjecte, d'injustice odieuse qui nous étouffait. Dans une pareille atmosphère il n'était nul besoin d'un complot, d'une entente préalable des meurtriers avec le reste de notre groupement, quoique le gouvernement veuille à tout prix établir l'existence de ce complot. Non, ceux qui ont tué le premier-ministre ont seuls prit cette décision et, seuls, ils l'ont exécutée. Ils pensaient accomplir par là un acte de légitime et sainte vengeance de la justice outragée et foulée aux pieds.

Certes, ils n'ont consulté personne, mais ils croyaient fermement servir une juste cause.

I. G. Duca fut la victime d'une monstruosité à laquelle il avait lui-même présidé. La Garde de Fer n'est point une organisation terroriste. Elle entendait lutter pour ses idées et le salut du pays, et non exciter une guerre civile. Le gouvernement l'avait mise dans l'impossibilité de mener cette lutte et il a reçu de ses adversaires la seule réplique qu'il pouvait en attendre, après ses injustices et ses mesures arbitraires.

Ils ont voulu frapper dans la personne de Duca, non l'homme, mais le premier-ministre, le chef d'un gouvernement qui a écrit — et écrit encore, hélas! — les pages les plus tristes et les plus honteuses de notre histoire politique.

Vous savez le reste. Après l'attentat, le successeur de Duca, M. Tătărescu (le frère du chef du parti nazi roumain, ainsi que je vous l'ai déjà dit), a institué l'état de siège, la censure, la terreur. Les accusés ont été soustraits à leurs juges naturels, ils ont été déférés à la justice militaire et on a prêté actuellement le simulacre de leur procès.

La vraie Roumanie, la Roumanie de ceux qui ont fait la guerre et de leurs fils, la Roumanie qui travaille aux champs et dans les villes, cette Roumanie a été profondément outragée dans sa dignité. L'organisation qui avait su donner une voix à ses aspirations les plus légitimes est aujourd'hui trainée devant la justice et chargée d'accusations mensongères.

C'est pourquoi, je le répète, je m'adresse à vous, qui, à mes yeux, représentez la vraie France, celle que nous aimons et respectons, non celle des Blum, des Chautemps, des Dalimier, des Stawisky, et je désire que cette vraie France sache, par votre truchement, que la Garde de Fer, qui sera jugée et, sans doute, condamnée, n'est coupable d'autre chose que du délit de popularité et du crime de patriotisme.

Dès à présent, quelle que soit la sentence du procès en cours, nous faisons appel au tribunal de chaque conscience honnête et éclairée, fermement convaincus de l'excellence de notre cause; nous attendons, malgré les souffrances présentes et à venir, la réparation future et le jugement de l'histoire.

Dans l'espoir que vous voudrez bien prendre connaissance de ces lignes, je vous assure de mon plus profond respect.

R Ā B O J

Pentru ce suntem antisemiți?*)

„L'antisémitisme n'est pas une invention de nos jours; jamais il ne fut plus brûlant que dans le siècle qui précède notre ère“.

E. Renan

(Histoire du peuple d'Israël).

Am așezat din prevedere, mărturisesc, în fruntea articolului meu această frază extrasă din o valoroasă operă a marului și pașnicului cugetător francez, care numai drept dușman al nobililor descendenți din Israel n'ar putea fi socotit, pentru a mă servi de ea ca de o pavăză sigură, de care să se turtească eventualele săgeți înveninate ce-ar svâcni din fortărețele sioniste ale unei «anumite prese» din ștr. Sărindar, ori de pe aiurea. Și pentru ca să-mi fortific și mai bine rezistența în contra impetuoaselor atacuri ce s'ar desfășura, atacuri din cari nu vor lipsi desigur perlele de stil ale nedeliștilor, scribi ce slugăresc în vizuinele oculte ale «anumitei prese», homericele epitete ca «huliganism, porniri de troglodiți», «instinctele primare ce clocotesc în sufletul analfabeților universitari», îmi iau îngăduiala să reproduc câteva idei din operele unor cugetători cu nițică faimă în cultura universală, măcar atâta de cât se bucură și străluciții reprezentanți ai «presei democratice» Braunstein, Honigman, Nadler, etc.

În opera sa «La Génèse du XIX-siècle», H. St. Chamberlain, se ocupă în unele capitole de contribuția pe care elementul evreesc a adus-o culturii universale în general, bisericii

*) Cuvântul Studentesc, 18. III. 1924.

creștine în special. Natural acest lucru l-a determinat să caracterizeze, în trăsături largi, pe nobilul popor ales al lui Iehova.

Iată-le: Fuziunea celor două concepții, judaică și indo-europeană, a dat dela început, îi dă încă, un caracter hibrid religiunii creștine, prin faptul că cugetarea evreiască tinde să materializeze totul în fapte istorice.

Mai departe face interesanta constatare: «Religia evreiască repugnă cu totul proselitismul» și prin elementul evreesc a apărut în religiunea creștină intoleranța religioasă, intoleranță care e naturală semitului, căci în ea se manifestă o trăsătură esențială a caracterului său.

Trecând la altă ordine de idei, Chamberlain scrie: «Știința» (le Savoir), în înțelesul cel mai înalt al cuvântului, și cultura, lipsesc cu totul judaismului; nici o descoperire în nici un domeniu, știința proscrisă sub pedeapsă (afară de medicină, acolo unde ea constituia o industrie lucrativă), arta inexistentă, religia în stare rudimentară, filosofia o sporovăială de sentințe elino-arabe și formule magice rău înțelese. În schimb, o inteligență anormal dezvoltată a condițiilor economice: o facultate de invenție destul de mediocră, dar o extraordinară aptitudine de a o pune în valoare.

Iată deci cum a caracterizat acest mare cugetător, poporul pe care Gobineau — dacă nu mă înșel — l'a numit «o putere anticivilizatoare».

Pentru R. Wagner (Religion und Kunst) ceea ce a pervertit religia creștină, este partea luată de judaism la elaborarea dogmelor sale, e adică identificarea violentă a divinului crucificat cu Dumnezeuul mâniei, creator judeu al cerului și pământului.

Iată acum ce declară la Sorbona, cel mai judeofil dintre savanți, în «De la part des peuples sémitiques dans l'histoire de la civilisation», Renan:

«În toate direcțiile, progresul pentru popoarele indo-europene, va consista în a se îndepărta din ce în ce mai mult de spritul semitic. Religiunea noastră va deveni din ce în ce mai puțin judaică... și noi vom deveni din ce în ce mai mult creștini».

Ce era în ochii lui Nietzsche rasa judaică, vedem din interesantul studiu scris asupra celebrului reformator al moralei de d. prof. C. Rădulescu-Motru și intitulat «Nietzsche». Iată: «Această rasă se înfățișează ca antipodul adevăratei rase nobile și creatoare în lumea morală. Aplicată spre utilitarism, superficială și rebelă la tot ce e mare și original, pismașă din cauza inferiorității sale, ea era menită să mijlociască răscoale și biruința sclavilor. În istoria lumii morale n'a fost un contrast mai isbitor, o luptă mai tragică decât între rasa judaică și cea ariană». Imi iau îngăduința să citez acum un strălucit pasaj chiar din Nietzsche (Genealogie der Moral, p. 34—35):

«Roma contra Iudeei, Iudeea contra Romei; până astăzi n'a fost un eveniment mai însemnat, decât această luptă, această întrebare pusă, acest contrast de moarte. Roma simțea în Iudeea un ce în contra naturii, întocmai ca un monstru; în Roma era considerat Iudeul ca o ființă plină de ură contra întregului neam omenesc — și aceasta cu dreptate».

Iată încă o valoroasă contribuție la caracterizarea poporului «pentru care fanaticul ține locul voinței creatoare și generoase».

Am citat câțiva dintre fruntașii cugetării apusene. Imi fac însă acum o datorie de onoare de a cita ceva și din scrierile «politice și literare» ale marelui nostru Eminescu. Mă refer la articolul «Despre drepturile politice ale Evreilor». Iată ce scria Eminescu pe la 1877:

«O seminție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și muncă, e cea evreiască. Ce sacrificii a adus omenirii îndărătnicul și egoistul neam evreesc? Ocupându-se pretutindeni numai cu traficele muncii străine, alegându-și de patrie numai țările acele unde prin deosebite împrejurări s'a încuibat corupția».

Inchei această serie a citațiilor, pe care de mi-ar fi îngăduit spațiul, mărturisesc că ași fi prelungit-o numai pentru plăcerea pe care desigur le-o va procura «intelectualilor» reprezentativi ai semitismului în țara noastră, cu o ultimă citațiune din opera aceluiași H. St. Chamberlain: «Intocmai după cum o săgeată indiană paralizază prin infuziunea otrăvii

sale corpul în care pătrunde, tot astfel spiritul judaic paralizază un organism care nu posedă viață și frumusețe decât în neîncetata reînoire a formelor sale».

Dacă astfel stau lucrurile, dacă poporul acesta e caracterizat printr'un materialism feroce, de un egoism neînfrânat, dacă e meschin și de o intoleranță fără pereche, răsbunător și josnic, element de disoluție al oricărei civilizații, inadaptabil și, mai presus de toate, lipsit de conștiința unor granițe naționale sufletești și materiale, dacă astfel ni se prezintă în lumina istoriei, apoi mai trebuie să mai șovăim măcar o clipă în fața atitudinii pe care trebuie s'o luăm?

Nu! hotărât nu!

Că e element de disolvare a oricărei organizații sociale, mai poate fi îndoială? Răsfoiți numai puțin paginile istoriei, sau măcar aruncați-vă puțin mai cu atenție privirile în jur. La baza tuturor mișcărilor cu caracter anarhic, internaționalist, stau tocmai aceste jivine, cari au compromis până și unul dintre cele mai mari acte ale lumii sociale: revoluția rusă.

Acestea fiind însușirile acestui neam, mă întreb, ce-I poate lega de pământul acesta sfânt, pe care l-au adăpat cu sânge moșii și strămoșii noștri, iar mai deunăzi frații și părinții noștri, pe un Braunstein oarecare, fiu al unui perciunat din «ghetto-urile» New-Yorkului și al unei «Rifche» din Cairo, pentru care «Ubi bene ibi Patria» a fost deviza familiei dela Izrael și până în zilele noastre?

Nu domnilor «europeiști, umanitariști, (în această materie avem și doctrinari; a se vedea operele în spirit umanitarist ale d-lui Sig. Relgis — pentru amatori de anagrame Relgis: Siegler), internaționaliști sau mai știu eu ce fel de «mixtum-compositum» mai sunteți! Nu «instincte de troglodit» ne mână în acțiunea noastră tinerească și tocmai din această cauză nepătată, ci ne mână conștiința unei superiorități de rasă, aceiași conștiință care făcea acum 2000 de ani pe «Civis Romanus» să scuipe cu scârbă în fața jigăritului evreu ce se strecura pe

lângă zidurile cetății eterne, ca o jivină a pământului — și mai ales ne mână o conștiință națională de care putem fi mândri, făurită dealungul veacurilor cu spada și cu arcul, stropită cu sânge, de liftă spurcată, pe vremurile când neam din neamul vostru vindea obiele și botfori de iuft prin bâlciurile Galileei, oștirilor polone ce veneau să ne cotopească țara, țara aceasta bună, care încălzește la sânul ei a-tot-primitor, toate viperile cu venin în colți.

Iată deci pentru ce nu numai că suntem, dar trebuie să fim antisemiți.

Tinerețea faptei*)

Se sbuciumă vieța politică a țării noastre dela războiu încoace necontentit. Se destramă așezări robuste și se înlocuiesc cu întocmiri firave cari nu au a doua zi. Se răstoarnă guverne incapabile și se așează în locul lor altele și mai incapabile. Nimeni nu mai știe de unde vine și nimeni nu mai pricepe unde are să ajungă. E o învălmășeală din care nu se alege nimic pentru mai binele mulțimii. Pentru ce toate acestea?

Pentru că dela războiu încoace nimeni din cei destinați să fie la cârma țării, partide politice sau «tehnicieni», nu-și mai pleacă urechea să asculte geamătul țării și ochiul să vadă răul acolo unde se află.

Pentru că în afară de treburile sale, ale familiei sale și ale protejaților dimprejur, nici un om politic, din orice partid ar fi el, nu mai gândește la treburile obștești. Dincolo de interesele particulare, nu se mai găsește nimic pentru interesele celor mulți și însetați de dreptate.

Pleava politicianistă, odată ajunsă la putere, se așează pe jaf. Și pentru aceasta nu cruță nimic: corupe justiția, terfelește oștirea, ticăloșește administrația, înjosește biserica, degradează școala. Nimeni și nimic nu rămâne neatins de noroiul politicianist. Astfel încât s'a ajuns ca la cincisprezece ani dela încheerea războiului, printr'o pace victorioasă pentru noi, să ne găsim, din pricina politicii de partid, în urma tuturor țărilor din lume.

Țărănimea, înșelată pe rând de partide cari îi promiteau marea cu sarea, dela averescani la național-țărăniști, a fost adusă în sapă de lemn; negustorii și funcționarii dela orașe,

*) *Invierea*, Aprilie, 1933.

sprijinitori ai partidului liberal, au devenit, din pricina politicii aceluia partid, muritori de foame; iar cărturarii, purtați încoace și'ncolo prin toate partidele, ca frunzele de vânt, au ajuns să trăiască de pe o zi pe alta. Ca o pecingine răul a cuprins trupul țării întregi și dela Lugoj la Bazargic, dela Giurgiu la Hotin, același vaet se'nalță de pretutindeni. În vremea aceasta cei cari au trecut ori se află la cârma țării, trăiesc vieață de belșug, se'ntrec în desfrâul luxului și-și pregătesc pentru vremuri grele, din banii strânși cu toba și cu jandarumul, comori la băncile din streinătate.

Impotriva tuturor partidelor cari au măcinat la moara lor de atâta amar de vreme rodul muncii naționale, împotriva tuturor aceluia cari s'au alăturat operei de jaf organizată de partide, împotriva duhului rău care bântue în această țară, se ridică azi ca un singur val tinerețea curată și nepătată, tinerețea muncii și a cinstei, tinerețea dreptății și a faptei.

Se ridică tinerețea care și-a jurat că în afară de binele țării, ea nu mai cunoaște alt interes; tinerețea care s'a legat să nu odihnească până nu va face curățenie deplină în vatra țării; tinerețea care va înfrunța și moartea pentru împlinirea celor ce și-a promis să îplinească.

Ea pune fapta înaintea vorbeii; ea cere mai întâiu împlinirea datoriei și apoi răsplata; iar în locul lozincei politice de partid care practică «totul pentru tine, nimic pentru țară», ea așează deviza «totul pentru țară, nimic pentru tine».

Dușmănită de corbii partidelor politice, organizația «Gărzii de Fier» compusă numai din oameni tineri, pregătiți și curajoși, vine înaintea țării întregi și spune:

Frați de pretutindeni! Vreme îndelungată, partidele politice și complicii lor, v'au înșelat credința, v'au irosit munca voastră aspră și v'au cotropit vieața. Ani de zile, oamenii partidelor au jucat hora desfrâului și-a necinstei pe spinarea voastră. Toți acei cari au lins pragurile caselor voastre cerșindu-vă în alegeri voturile, v'au scuipat în față când ați cerut dreptate; toți cei pe cari i-ați trimes prin votul vostru liber ori siluit la cârma țării, v'au prădat și batjocorit.

Nădejdea mântuirii voastre și a nației întregi, nu se mai poate îndrepta într'acolo. Dacă v'a mai rămas glas de strigat dreptate; dacă v'a mai rămas un pic de vlagă în bărbăția bra-

țului vostru; și dacă mai pălpăie încă în candela sufletului vostru o cât de slabă luminiță de credință, veniți cu noi.

Așezați în primele rânduri, netemători de nimeni și de nimic, vom dărâma lumea cea veche și vom așeza țara pe temeliiile Statului legionar.

Așa după cum soarele primăverii sparge și gonește norii cei negri ai iernei, destelenește pământul și învie rodul, tot astfel tinerețea organizată de noi, va purta facla învierii neamului pe tot cuprinsul țării, va preface în scrum putregaiul politicianist, și va trage brazdă nouă în ogorul strămoșesc, aruncând sămânța cea bună care să dea rod însutit.

Veniți alături de aceia cari au înscris cu sângele credinței, pe drapelul lor, «Fapta».

Sabatul democrației*)

Sistemul fondurilor secrete, manevrate dibaciu de către uzurpatorii puterii de stat, s'a dovedit a fi funcționat admirabil.

Ademeniți de fraza agenților electorali, transformați pentru circumstanță în apostoli fanatici ai antirevizionismului — creația cea mai recentă între diversiunile cultivate cu grijă de către democrație și fidelul său aliat presa evreiască — ruralii și citadinii României întregite, delă Storojineț la Bazargic și dela Cetatea Albă la Timiș-Torontal, au fost descălecați în Capitală în noaptea Sâmbetei către Sf. Constantin, descoperitorul de cruce.

Pe căprării și pe echipe, pe loturi județene ori pe circumscriptii orășenești, transportați gratuit dus și întors pe trenurile deficitare, de mult văduvite de călători reali, încărcăți în autobuze municipale sau particulare, domnește plătite în această epocă de șomaj turistic, miluiți la barieră cu felii de salam și pâine, distribuite cu ajutorul agenților polițienesci, murați de ploaia torențială a Celui de Sus, care nu s'a convertit încă întru Democrație, opincarii și ciobotarii de pe tot cuprinsul țării s'au lăsat încă odată târiți de frazele organizatorilor confuziei și au defilat deacurmezișul Capitalei, înconalați simetric, sub directa supraveghere a comisarilor de poliție specialiști în «circulație».

Bine încadrați de banda agenților electorali, miruiți cu aghiasma arginților strânși cu toba și cu jandarmul, sub căpitănia gangsterilor politicei democratice, o zi întregă s'au scurs pe străzile sucite ale Bucureștilor coloanele sinistraților

*) Axa, 31. V. 1933.

sufragiului universal, adunați de pretutindeni cu devotatul concurs al administrației și al poliției de stat.

N'au lipsit din programul carnavalului democratic nici steagurile tricolore — democrația e totdeauna și mai ales, patriotă — nici fanfarele ardelene, nici corurile bănățene, nici arcașii bucovineni încălecați pe zdravenii cai luați dela sacalele municipiului, nici costumele înflorite ale îmbujoratelor săliștence.

De pe estrada improvizată ca la 10 Mai în fața Ateneului, primul ministru, democrat și zâmbăreț, a pus deoparte cilindrul de ceremonii și a răspuns cu brațe largi mulțimii care icnia «Ura!» din piepturi slăbănogite, la comanda căprarilor electorali cu pălăria în vârf de băț. N'a lipsit nici defilarea prin fața celor două edificii din calea Victoriei, ale căror orologii se găsesc în veșnic conflict. Și astfel Coroana, a luat și Ea act că «țara» și «opinia publică» se găsesc integral satisfăcute în regimul democrației și că acordă pe mai departe girul lor guvernării partidului «dătător de legi și datini» întocmite în spiritul și litera sfintei suveranități naționale.

Dar după ce ultimele valuri de sumane ciuruite și de opinci sparte, mustind de apă, s'au estompat în zarea Podului Mogoșoaiei, după ce Excelențele injectate cu o bună doză de entuziasm s'au îndreptat spre căminurile cu îmbietoarele fericiți domestice, și după ce măturătorii Capitalei desbrăcați de haine de paradă confecționate ad-hoc și-au reluat penibilele lor îndeletniciri și au prins să măture la canale rezidurile concrete ale entuziasmului popular, ne-am întrebat toți cei câți n'am disperat de viitorul nației acesteia, la ce a servit toată desfășurarea de forțe, toată această cascadă de energie cheluită din belșug în vremea celor mai urgente munci agricole, tot iureșul hunic dat prin tezaurul public, destul de vlăguit și altfel?

Pentru că aceleași cete de rurali aduși în turmă au mai fost plimbate și altă dată pe străzile Capitalei, tot cu fanfare și coruri, cușme și călăreți, din 1920 și până mai eri. Iar prin silueta robustă și optimistă a premierului actual am văzut pe rând și trupul slăbănog al unui general popular, și statuia unui condotier al puterii și cenușia apariție a celui care până ieri fusese Dalai Lama al democrației integrale. Toți aceștia

fuseseră consacrați pentru o vreme cezari ai mulțimilor, toți primiseră defilări și toți clamaseră nației — prin discursuri radiodifuzate și megafonizate — că o eră nouă se deschide și că mai mult decât ori când națiunea s'a pronunțat pentru regimul numărului și al competențelor născute din urma votului popular.

Și dacă durerea care ne strânge sufletul nu ne-ar împiedica să riscăm glume, într'o vreme când atâtea piepturi gem și atâția ochi lăcrămează în suferință, am propune ca figurația populară din Duminica Sfântului Constantin, să fie reținută aici în Capitală și să o ia în antrepriză pe o zi, la rând în ordinea alfabetică, toate partidele câte sunt și se socotesc apărătoare ale democraticeii așezări. Tocmai bine ar încheia zilele câte mai rămân până la data sortită marei demonstrațiuni antirevizioniste, proiectată de guvern, în urma injoncțiunilor diplomației franceze și cu nealteratul concurs al prietenilor noștri din Mica Antantă. S'ar evita astfel deschiderea de noi credite și s'ar creia o frățescă colaborare între toate clicile câte militează pentru putere, în virtutea democraticelor principii. Și toate ar sfârși cu bine în cea mai bună dintre toate națiile cu cari a binecuvântat Dumnezeu pământul acesta.

Dar împotriva tuturor calculelor și pe deasupra rândue-lilor întocmite de către profesioniștii diversiunii, tinerețea înmănușiată în lăuntru organizațiilor naționaliste de luptă, se ridică hotărît și rostește răspicat, pentru toți câți au urechi de auzit: Să înceteze farsa!

R ă b o j *)

În ziua aceasta, când la Bucureștii Noi se așează temeinic piatra fundamentală a Casei Verzi — o dată în istoria politică a țării — să ne dăm deoparte și așezați pe o grămadă de cărămizi frământate cu munca legionarilor noștri, să recapitulăm tihnit, toate câte ne-a fost dat să înfruntăm dela dezlănțuirea urgiei împotriva noastră. Și, încrustate pe răbojul acesta, să le așezăm, în loc de pergament constitutiv, sub temelia casei care vine să încununeze fapta noastră de până acum.

Nici o greutate întru evocarea evenimentelor scurse. Căci acolo unde le vom fi uitat noi, ni le vor rememora petele de sânge tânăr, neuscat încă, prin cari s'a consemnat, pe tot cuprinsul pământului românesc, fiecare faptă nouă a legionarilor Gărzii de fer. Pe drumul izbândeii noastre, nu rămân zămbete și chiuituri, ci cununile cu ghimpi ale suferinții.

Stâlciți la Tighina, bătuți ca hoții de cai la Constanța, sfârtecați de baionetele ostașilor nevinovați la Teiuș, goniți cu ciomege asmuțite de politicieni criminali la Arad, încarce-rați la Alba Iulia, ferecați în lanțuri și călcați în picioare de brutele jandarmerești la Ilfov, martirizați la Vișani, prigonii și întemnițați în tot locul de o administrație slugarnică încălcătoare de lege, în ziua aceasta legionarii Gărzii de fer, asceții de 20 de ani, pionierii unei noi religii, mucenicii faptei fără răsplată, purtând hârlețul într'o mână și mistria în cealaltă, pot privi cu mândrie în toamnă, recolta însemnărilor din primăvară.

Sămânța a căzut în pământ bun și a dat rod însutit. Întocmai ca în legenda meșterului Manole, care nu a pregetat

*) Axa, 19. XI. 1933.

să închidă în ziduri vieața celei mai scumpe, ca să-și poată dura opera, legionarii Gărzii de fer, demiurgii unei lumi noi, zidesc la temelie casa lor tot ce le este mai scump, tinerețea lor, sângele lor, credința lor. Fiecare victorie câștigată cu prețul vieții formează un zid, și fiecă faptă de toate zilele, o cărămidă.

Pe oasele frânte, pe suferințele martirizaților, pe sângele tânăr și cald se ridică o casă a lor, a miilor de anonimi, simbolul României de mâine.

Bătălia a fost câștigată și casa cea nouă va fi o casă a victoriei, arcul de triumf al legiunilor verzi. Căci de pe urma urgiei victoria nouă ne-a rămas. Și de aci înainte nimic nu ni se mai poate opune.

Au ticluit legi pentru noi și au dictat măsuri excepționale. Ne-au purtat prin judecăți și fiecă hotărâre a justiției a însemnat o nouă biruință pentru noi: la tribunale, la consiliul de război, la Curtea de apel.

Ne-au schingiuit și după fiecă prigoană masele s'au întors mai vărtos către cauza noastră.

Ne-au batjocorit pentru uniformele mândriei noastre, și acum se bat clicile politiciii vechi, dela cuziști la georgiști și dela aceștia la național-țărăniști, ca să ne copieze uniformele și modul de organizare.

Ne-au condamnat metodele de luptă, ne-au hulit spiritul cel nou și au stropșit cu fiere prin democratice gâtlejuri, împotriva programului nostru de guvernământ. Și acum, se trâmbițează cu fanfare declarațiile unui fost conducător de mase — emerit democrat — care și-a însăilat discursul cu idei furate din ideologia noastră.

Ne-au zeflemisit importanța și azi, în discursurile lor, în foile lor, nu se vorbește decât de primejdia curentului nostru. Toată lumea putredă a politicianismului de eri, nu e străbătută decât de-o singură grijă: ce vrea, ce gândește, ce face Garda de fer?

Iată marea noastră biruință. Inainte!

Zăgazurile artificiale au căzut și năvala apelor nu mai poate fi zădărnicită. Revărsarea apelor tinereții va inunda lumea cea veche, învăluind-o în mîlul regenerativ și dătător de roade noi. E Nilul tinereții creatoare.

Abdicările statului democrat*)

Am întârziat zilele acestea prin ținuturile Aradului și ale Timișoarei. Și am poposit 2—3 zile în orașe, după ce cutreerasem satele românești ale podgoriilor dela Măsca, Șiria și Mădierat.

Lăsasem în urma mea viile lipsite de rod din voia Domnului, și pe harnicii lucrători ai viei resemnați, dar hotărâți să meșterească alte treburi, Românași curați și voinici, cari mi-au tors, seri dearândul, din caerul vieții lor de vașnici lucrători pentru cauza națională. Măndrele sate, cinstit gospodărite, pline de vieață robustă și de românească mândrie, au rămas departe închise de coama dealurilor pârguite, cu tot aurul toamnei acesteia prelungite, țesută din funigei. Și jucăria de tren electric croit dela Pâncota, ne-a dat drumul în două ceasuri pe bulevardul larg și curat al Aradului.

M'am încolonat în șuvoiul mulțimii și-am pornit-o așa, ca omul fără grabă. Și fără să-mi dau seama, auzul mângâiat până acum cu vorba domoală și muzical nuanțată a satelor, a prins să fie violentat de accentul aspru al limbii care aduce cu groază aminte de închisorile dela Gherla și Szeghedin. Efectul a fost spontan, ca al unei pale de apă rece asvârlită în obrazul unui om somnoros. Am deschis larg ochii și am notat aci, cu inima închircită de durere, constatările unui Român în țara lui, la 15 ani dela împlinirea unui act istoric, pentru care s'au frământat și s'au stins milioane de suflete.

Vieața orașului întreg ne este complet străină și intenționat ostilă: Incepând dela firmele prăvăliilor, toate scrise în

*) Cuvântul, 29. XI. 1933.

trei limbi, ca și cum ne-am afla într'o țară pusă sub protectoratul aproape-defunctei Societăți a Națiunilor, și sfârșind cu avalanșa de ziare ungurești, localnice sau de peste graniță, din maldărul cărora scoate câte odată timid fruntea și câte un ziar românesc, mirat parcă și el de atâta îndrăzneală.

Funcționarii români, plătiți din bugetul unei națiuni care și-a sleit supușii cu biruri grele, vorbesc limba străină, temându-se ca nu cumva să supere pe «domnii» minoritari cu vreo prăpădită expresie valahă. Amploiații dela autobuze sau dela poștă, Români prin naștere și prin funcțiuni, te întrebă sau îți dau explicație în limba pentru care, până la război, au funcționat spânzurătorile și roata.

In afară de funcționarii inferiori ai Instituțiilor de Stat, nu comunale sau județene, fiindcă acolo tronează tot «domnii» adică minoritarii, singurii români cari se întâlnesc pe stradă în Arad sau Timișoara sunt sergenții și ofițerii bravei noastre armate. Atâta tot.

In Arad nu este loc pentru Români. Alături de impozanta catedrală a minorităților, așezată ca o sfidare în Piața Centrală, străjuiesc palatele masive ale «Baronului» Neumann — ale cărui titluri nobiliare, escaladând origina galițiană, își găsesc temeiurile în cancelariile imperiale cumpărate cu bani grei — și «Baronul Neumann» este singurul și adevăratul stăpân al Aradului, cu concursul chiar și uneori împotriva Statului Român. In jurul lui se încheagă întreaga viață a orașului, politică, economică ori socială. Grație lui cetatea își păstrează același caracter «pur» ca pe vremea împăunaților magnați. «Infra muros» nu este loc pentru valahi, afară de cazul când îndeplinesc funcțiunile de totdeauna ale disprețuitului «Büdos ollah», măturători de stradă ori vardişti. Același lucru în Timișoara, unde va fi stăpânind alt Neumann, Timișoara care se consideră romanizată din momentul ce Maica Roma cea bătrână a catadicsit-o cu o lupoaică, așezată în vârful unei coloane, în echilibru instabil, ca bietul Pafnutie din Thais.

Românii la margine, la mahala! E cuvânt de ordine și Românii înțeleg să fie neam ascultător. De acolo, dela periferie, din casa unui învățător care a purtat frumoasă luptă națională, mi-a fost dat să ascult vești la radio. Și am aflat

de căderea guvernului și de multe alte lucruri prin «Radio-Budapest», fiindcă radio București-Blaj experimental, etc., nu trece dincolo de Ploești. Se aude în părțile acelea ca o țârâitură de greer ofticos și plouat. Explicația o veți găsi în cei 120 kw. ai Budapestei și cei 10—12 ai Bucureștilor.

Iată bilanțul de 15 ani ai întreprinderii gestului democrat! In goana după voturi și carteluri care să le dea majorității afone și ridicule, guvernele partidelor democratice au abdicat la rând dela îndatorirea lor cea mai dintâi: afirmarea cu orice preț a prestigiului Statului național.

In goana după voturi și popularitate, slujbașii români au fost obligați să vorbească «domnilor minoritari» în limba acestora, iar Statul, care este în primul rând forță organizată, străbătută de un singur curent, a capitulat pentru a salva interesele partidelor respective. In așa zisa operă de românizare a orașelor ardeleni s'a procedat cu o ușurință care este de-a dreptul criminală. Orașele au fost împânzite cu slujbași, funcționari administrativi, profesori, magistrați sau ofițeri. Ce-au devenit toți aceștia? Coloniști umili ai periferiei și masă de consum a bunurilor produse de minoritari. Statul și-a pus încă odată bugetul la dispoziția producției minoritare, fiindcă toți acești funcționari au mărit masa de consumatori ai produselor «Baronului Neumann et Co.»

In loc să contribuie la stăvilirea forței economice a minoritarilor, prin încurajarea și punerea la dispoziție de credit numai producătorilor români, Statul democrat, condus de miniștri cu rentabile fotolii în consiliile de administrație ale întreprinderilor străine, încurajează pe deoparte agresivitatea națională a minoritarilor, punând în inferioritate vădită organele sale reprezentative, iar pe de altă parte, aduce apă la moară acelorași întreprinderi, furnizându-le din buget o masă de consumatori sociali, tragic încadrați în legea de alarmă a salariilor. La 15 ani dela reîntregire, în orașele ardeleni circulă aceeași viață ca pe vremea lui Apponyi, cu singura deosebire că atunci se mai auzeau pe stradă, cu riscul temniței, sunetele grave ale marșului dela 48, cântate înflăcărat de cohortele avântaților studenți ardeleni. Acum, aerul serii nu e spintecat decât de claxoanele automobilelor sau de același sunător și invariabil «Allo, Allo, radio Budapest!»

Peste zăbranicul în care a fost învăluită vieța orașelor ardeleni, apare însă înviorător o geană de lumină. Ea pornește din podgoria energiilor românești a satelor, peste rodul cărora nu s'a abătut încă filoxera democrației și a constituționalismului. Tot de acolo a isvorât ideea de întregire și jertfa care a dus la împlinirea ei, de acolo se va zămisli o nouă forță națională, care să redea Statului acestuia prestigiul și autoritatea de care, spre mai binele lor, l-au lăsat sărac partidele găunoșite de suflet românesc ale democrației.

Cele două studențimi *)

Să nu ni se pară ciudat. Da, în cadrul aceleiași vieți universitare, ca două corpuri cu activitate distinctă, se înfruntă două studențimi. Să le conturăm, începând prin a le preciza pozițiile.

Există pe deoparte studențimea anonimă, indiferentă și pasivistă la orice manifestare a instinctului național, masa gregară cu preocupări exclusiv alimentare, către care se îndreaptă, interesat, toată simpatia autorităților de orice fel, universitare sau administrative.

Alcătuită din cohorta aspiranților la funcții bugetare, către această studențime se întind mrejele tuturor sirenelor politice, pentru că prin ajutorul ei se satisfac o serie de interese precis delimitate: a) se promovează *cantitativ* elemente mediocre și docile pentru cadrele statului nefiresc de astăzi, consolidându-se, aparent, pozițiile primejdive de valurile unei lumi noi, ale acestui stat; b) apreciată *numeric*, această studențime oficializată este transformată într'un fel de clocoțoare model din a cărei producție partidele de guvernământ, pe rând, își vor recolta o clientelă dezvoltată; c) interpretată exclusiv cantitativ, această masă studențească servește ca argument ori de câte ori, pentru zăpăcirea opiniei cinstite a țării, se aruncă de sus dela tribună formula statului cultural; d) în sfârșit, în largă măsură, către aceiași studențime se îndreaptă discret și remuneratoriu sollicitudinea poliției și a siguranței, care își recrutează de aci agenții necesari, cozile de topor îm-

*) Cuvântul Studențesc, 10. II. 1935. Articol iscălit cu pseudonimul Vasile Munteanu.

potriva mișcărilor întreprinse de aceasta pentru revendicările ei drepte, fie prin uneltirile de orice formă de a transforma în masă de manevră pentru guvern aceiași studențime, atunci când planurile de boicot au eșuat.

Iată în linii largi cum se așează problema unei bune părți din studențime, a acelei studențimi care și-a făcut din viața universitară un coridor către o profesie, pentruca mai târziu, pe baza diplomelor obținute, să bată la ușile mandarinelor bugetar, și odată instalarea în funcții realizată, prin protecția obligatorie a politicii, să împânzească țara cu o serie de oameni «cumsecade» și «cuminți», zeloși gardieni ai actualelor așezări, fie că sunt doctori sau avocați, profesori sau ingineri și mai cu vremea (de ce nu?) Secretari și Subsecretari de stat, conducători ai instituțiilor de cari depinde uneori soarta acestui neam.

Acestei studențimi și oamenilor eșiți din rândurile ei, îi datorăm în cea mai largă măsură nenorocita situație de astăzi a țării și a Statului. Grație acestor produse în serie, eșite din fabrica de diplome care a fost până acum universitatea românească, conștiința națională românească este atât de minoră și și forțele potrivnice românismului atât de desvoltate.

Prin intermediul acestei studențimi, statul român a fost pus la dispoziția exclusivă a partidelor, cultura românească mediocrizată și transformată în capitol bugetar, civilizația românească o vorbă în vânt și biserica românească, creștină ortodoxă, îngenunchiată și neputincioasă în fața ofensivei din ce în ce mai înverșunate a sectelor.

Acestei mase studențești de totdeauna, lipsită de conștiință națională și disprețuitoare de jertfă pentru binele public, cât și conducătorilor eșiți din sânul ei, îi datorăm procentul celor 60% analfabeți, viața de cavernă a țărănimii românești, pauperizată și decimată de alcoolism și de tot cortegiul boalelor sociale, anarhia și desmățul vieții noastre colective, prezența celor două milioane de jidani cari șecătuesc avuțiile naționale, pe scurt, existența unui stat fără forță înlăuntru și fără prestigiu în afară.

Acesta e bilanțul tragic al activității unei părți din studențimea universitară și nu cea mai puțin numeroasă. Citin-

du-l, ne cutremurăm dar nu descurajăm. Undeva, se deschide, din ce în ce mai larg, o poartă către alte lumi. Să mergem într'acolo, și sufletele noastre abătute se vor însenina.

Intr'adevăr, în ceasul al unsprezecelea, vorbim de anul 1922, au apărut zorii altei vieți. Porniți la luptă instinctiv, dibuindu-și metodele și țintele, conducătorii studențimii naționale și creștine, au pus atunci temelile de granit ale unui alt fel de viață studențească, dela a cărei spiritualitate se adapă astăzi studențimea cea adevărată și chiar o bună parte din păturile vieții din afară de universitate.

Ridicată vitejește la locul ei de onoare, studențimea aceasta, călită de luptă și jertfă, a devenit pionierul unei alte lumi, a cărei acțiune depășea chiar viața studențească propriu zisă și intra în domeniul cel mare al vieții noastre naționale. Ei și numai ei, îi datorăm tot cecece s'a înfăptuit în bine, în domeniul practic și spiritual, de atunci și până astăzi. Nucleul redus dela 1922, a crescut ca bulgărele de zăpadă pornit pe povârniș din vârful muntelui și s'a transformat într'o avalanșă uriașă sub care se vor îngropa, pentru totdeauna, ruinele lumii putregăite de astăzi.

Din rândurile acestei studențimi a neamului, s'au recrutat eroii și martirii cei mai de seamă ai cauzei naționale. Oamenii cari n'au cunoscut în universitate decât împlinirea datoriei și suferința; cari au învățat, au răbdat și au luptat; cari n'au cunoscut gustul sucului bugetar și n'au servit drept unealtă nimănui; cari n'au cunoscut oficialitatea decât sub înfățișarea călăilor polițienești și nu au avut contact cu instituțiile publice, altul decât închisorile; cari au urmat un singur drapel: idealul; s'au hrănit cu o singură pâine: jertfa; au slujit un singur stăpân: neamul. Și n'au cunoscut odihna cea adevărată decât în pământul țarinei strămoșești, dăruiată în ultima vreme cu atâtea morminte tinere.

Aceasta este studențimea neamului. Dela ea așteptăm regenerarea întregii noastre vieți, chiar dacă numeric este deocamdată depășită; forța care o animă este de neînving. Ea are o credință, o servește cu jertfă și o împlinește cu riscul vieții însăși. Nici o piedică, nimeni și nimic nu se mai poate așeza

de-acum în fața frontului elitei de suflet, de minte și de simțire a nației românești.

În 1922 studențimea cea adevărată și-a găsit formula mântuirii ei și, într'un deceniu de luptă, aceasta a devenit formula mântuirii neamului întreg.

Victoriei finale nu-i mai lipsește decât data.

Către studențimea momentului istoric *)

În preajma sărbătorilor sfintei Invieri din primăvara aceasta care se anunță ca o primăvară a Neamului, vă adunați într'un congres al vostru, pe care l-ați realizat numai prin puterile și cu mijloacele voastre, prin tăria caracterului vostru și prin voința îndârjită a conducătorilor aleși de voi dintre voi cei mai buni.

Prin hotărîrea nestrămutată de a vă aduna în congres, ați îngenunchiat toate puterile răului, fiindcă ați demascat reaua credință a conducătorilor vremelnici ai țării, așezați în slujba politicii de partid, ați sfărâmat cerbicia autorităților universitare complice aceleiași politici și ați desființat dintr'o lovitură zeflemeaua și manevrele pescuitorilor în apă turbure care mișună abundent în marginea vieții universitare.

Fără concursul nimănui și mai ales împotriva tuturor, ați realizat și congresul studențesc, ale cărui rosturi sunt atât de însemnate în vremurile de față, încât ele depășesc cu mult cadrele vieții studențești propriu zise și transformă congresul acesta, pe temeiul problemelor ce se vor discuta și al hotărîrilor care vor fi adoptate, într'un adevărat congres al națiunii române în integritatea ei.

În cetatea banilor craioveni se vor putea tălmăci așezările noastre naționale de mâine și de totdeauna. Congresul acesta poate deveni piatra de hotar dintre lumea de azi și vremurile cari vor veni. La Craiova, generația primenirii naționale, va trebui să dea răspunsuri răspiccate la toate întrebările câte chinuesc nația aceasta de atâta amar de vreme și

*) Cuvântul Studențesc, 17. IV. 1935. Articol iscălit cu pseudonimul Vasile Munteanu.

tot acolo își va asuma sfânta răspundere de a duce la împlinire toate idealurile după care țara tânjește neîncetat.

Misiunea voastră e mare, ca și răspunderea pe care o purtați. Fiți la înălțimea acestei misiuni și bine încredințați, că din momentul în care pășiți acolo, ați eșit din sfera vieții de toate zilele și ați intrat, cu trup și suflet, în serviciul comandat al națiunii. La Craiova nu vă mai aparțineți vouă înșivă ci, așezați în slujba istoriei, voi, prin atitudinea voastră, prin gândurile rostite și prin hotărârile adoptate acolo, sunteți predestinați să deschideți poartă nouă către zăre nouă, neamului întreg.

Și trebuie să mai știți că orice s'ar încerca împotriva voastră este de mai înainte sortit pieirii. Pentru că vă întemeiați lupta nu numai pe puterile voastre tinerești, ci și pe toată rezerva de conștiință a neamului. Inapoi voastră stau gata să vă sprijine și să vă mână înainte, tot mai înainte, valurile de asalt ale națiunii educate și îmbărbătate de către înaintașii voștri.

Mai mult decât orice altă generație studentească, voi sunteți privilegiații unei generații fără precedent. Priviți înapoi și împrejurul vostru și veți înțelege pentru ce sunteți, voi, generația fericită a izbânzii. Nu vă rămâne decât să împântăți drapelul pe creștele cetății naționale cucerită azi de românime pentru totdeauna.

Și să vă reamintiți neîncetat, la tot pasul pe care îl faceți, la tot gândul pe care îl zămisliți și la tot cuvântul pe care îl roștiți, cât de mare este răspunderea pe care o purtați. Sunteți beneficiarii unei avuții neprețuite, de gând, de jertfă și de faptă. Moșteniți situația creiată în cei treisprezece ani de luptă de către studențimea națională creștină. Drumul vostru e liber și duce către izbândă. Dar nu trebuie să uitați că pentru a crea acest drum, care este astăzi al neamului întreg, studențimea celor treisprezece ani de luptă, a fost martirizată și prigonită fără milă, a fost batjocorită și oropsită, a totalizat 500 de ani în închisori jilave și a îmbogățit țărna strămoșească cu multe și multe morminte tinere.

Din tot acest capitol de jertfă s'a cristalizat o doctrină naționalistă, pe ale cărei principii se vor întemeia instituțiile statului național de mâine, și s'a proiectat neîntinat și neîn-

fricat un conducător, în mâinile cărui se vor încredința curând destinele nației românești, unificată și deparazitată de toată sgra streină.

Crainicii vestirilor celor noi și mântuitoare, acelea pentru cari a luptat, a sângerat și a jertfit vieți studențimea naționalistă creștină, apar de pretutîndeni. Pe tot cuprinsul țării, colindă foști primi sfetnici și sfetnici ai tronului purtând și svârlind sămânța strânsă de voi și de înaintașii voștri. În toate orașele, începând cu capitala țării, se mișcă animate de spiritul cel nou, corpurile profesionale constituite, din toate ramurile de activitate. Presa care a tăcut complice de atâtea ori, atunci când voi ați fost loviți și întemnițați pentru crima de a fi cerut dreptate pentru rumân în țara lui, își pune astăzi la dispoziție coloanele pentru propagarea ideilor voastre. Până și partidele politice, aceste instrumente create pentru aservirea marilor interese naționale meschinelor interese personale, au părăsit clișeele adversității și înalță osanale, de câte ori se ivește prilejul, ideilor pentru care până mai ieri trimeteau în temniță și în mormânt studențimea. Și de pretutîndeni, legiunile nației românești, considerându-se mobilizate în slujba crezului vostru, merg în cadență către asaltul suprem, în ritmul dinamic al cântecului făurit de voi:

...«Vrem dreptate, pâine, pace,
«Pentru Neamul românesc!»...

În atmosfera aceasta deschideți lucrările congresului vostru. Nu vă lăsați înșelați de speranțe, oricât de colorate s'ar prezenta și nu plecați urechea la șoapte binevoitoare, ori de unde ar veni ele. Faceți-vă datoria și numai datoria. Nu aveți decât un singur capital: trecutul glorios al mișcărilor studențești; un singur program: realizarea tuturor idealurilor pentru care a luptat studențimea naționalistă; o singură misiune: aceea de a impune pe scena istoriei naționale pe toți aceia cari au întrupat lupta, jertfa și eroismul în slujba cauzei naționale și creștine.

Gânduri pentru Ardealul cel tânăr *)

Politica, arta guvernării, este o definiție care circulă curent în istoria lumii dela Aristot până la Machiavel și dela genialul florentin până la teoreticianul statului modern, uriașul Charles Maurras. Și poate că nicăeri nu s'a verificat mai complet decât la noi realitatea turnată în formula de mai sus.

Priviți și cercetați așezările politice din țara românească dela război încoace și mai cu deosebire Ardealul, Ardealul acesta căruia îi revine un rol atât de preponderent în ierarhia structurală a statului românesc, și veți înțelege singuri cât adevăr validează enunțarea cugetătorilor politici din toate veacurile.

Pentru că nicăeri nu veți constata mai absentă decât la noi opera de guvernare și nicăeri nu veți întâlni o mai categorică lipsă a unei adevărate politici. Este un paradox? Nu! Ci o autentică și întristătoare realitate.

Cum, ni se va răspunde, nu există politică în țara românească? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, tocmai acesta este răul cel mai profund de care suferă această țară: excesul de politică. Politicianizarea României este un fapt pe atât de evident pe cât de dăunător, încât salvarea nu-i poate veni decât printr'o operă crâncen susținută de despoliticianizare.

De perfect acord, după ce în prealabil vom fi precizat câteva nuanțe, a căror importanță nu va scăpa nimănuia.

1. Țara românească, și mai cu deosebire Ardealul, a cărui proprie așezare implică o atenție deosebită, n'au fost nici un moment guvernate, autentic guvernate, dela Unire până azi,

*) Revista Mea, 5. V. 1935.

pentru că o aproximativă administrare materială nu definește pecetea unei guvernări.

2. Această lipsă de guvernare, constatată la orice pas, este concluzia firească a unei alte cauze, lipsa unei politici, a unei politici românești de stat, nerealizată încă, cu toată agitația celor șaptesprezece partide politice și în ciuda unui număr aproape egal de guvernări prin partid.

3. Este copleșită țara noastră de politicianită și de politicianism, este supra-aglomerată de personal politic încadrat în țarcurile de interese care se numesc partidele, de pe urma acțiunii cărora se fracționează totul național și se întârzie realizarea misiunii istorice la care neamul acesta are dreptul să năzuiască, dar a fost și este complet lipsită țara de o reală, autentică politică de Stat.

În rezumat: după șaptesprezece ani dela încheierea sa teritorială, un stat fireesc, creat prin destinul istoriei de o națiune omogenă, nediversificată nici pe temeiul tradițiilor, nici pe acel al limbii și nici măcar pe teren religios, se găsește în vremurile de față complet dezorganizat, profund viciat în structura sa, desaxat din funcțiile sale esențiale, din lipsa unei guvernări autentice, împiedecată în realizare de o pletoară de politikaștri cari în slujba coteriilor din care făceau parte au militat o diversitate de «politici», ignorând constant o singură politică, *aceea care era reclamată de interesele permanente ale Statului românesc.*

Iată cum, revenind la premisele puse în capul acestui articol, am lămurit per a contrario, că și la noi, ca pretutindeni, politica este arta guvernării.

Să lăsăm deoparte pentru mai târziu urmările dezastruoase ale lipsei de guvernare în restul țării și să ne cantonăm deocamdată în Ardeal. După o cât de sumară cercetare, nu credem că se va găsi un singur român însuflețit de sentimentul profund al răspunderii pentru destinele neamului său, care să nu se cutremure.

Să recunoaștem cu durere: după șaptesprezece ani dela Unire, Ardealul este mai puțin românesc decât până la 1916. Ca diamantele unei coroane străjuiesc hotarele cetății valahe stropită cu sângele lui Mihai și al lui Horia, orașele unguizate: Aradul, Sibiu, Brașovul, Odorheiul, Satu Mare, Ora-

dea și Tg. Mureș. Ca și odinioară, în inima platoului valah stă înfipt ca un pumnal, orașul magnaților, Clujul. La locul lui, lângă masiva catedrală ungurească, cu turlele trimise sus, cât mai sus către zări, ca o sfidare adusă cerului acestuia *care dela Mare și până la Tisa e românesc*, mai mândru ca niciodată, Matiaș Corvinul, eroul și cartea de vizită a Ungurilor pentru străinii vizitatori, primește în ziua de 10 Mai defilarea trupelor românești, ca un omagiu ce i s'ar cuveni de drept. Mai la o parte, purtând în ziduri durata a cinci secole, casa lui Matiaș, transformată în muzeu iredentist în care tulnicul Moților e trecut drept obiect de artă ungurească populară, și acoperită — după unire — cu ardezie în tonul drapelului maghiar, invită ospitalier pe streini, pentru a le demonstra că nimic nu s'a schimbat.

Dudue pământul de activitatea rotativelor, care înecă străzile cu sute de cotidiene jidovo-maghiare și fac să geamă vitrinele librăriilor sub povara tipăriturilor iredentiste.

În măsura în care diminuează școala românească se înzecesc și se însutesc așezămintele lor de cultură. Cetăți sunt institutele de credit, pompate abundant de finanța budapestană; cetăți sunt uzinele lor, care copleșesc piața cu mărfurile necesare indigenilor valahi; cetăți sunt magazinele lor, tapetate cu reclame în culorile drapelului de peste Tisa.

O, cunună de spini de pe fruntea însângerată a româniilor ardeleni, împletită din orașele jidovite: Oradea, Satu-Mare, Sighetul, Bistrița și Năsăudul! Centura de foc a jidovimii galițiene, prefăce în scrum avutul și sufletul românișilor, descălecătorii de țară ai Maramureșului și mândrii grăniceri ai Năsăudului. Ca mai'nainte, mai rău ca mai'nainte, Românii orbecăesc pe sate și se sting, stăpâni în țara lor, în mahalalele cari împletesc o rețea de mizerie în jurul cetăților comandate de grofimea iudeo-maghiară.

După șaptesprezece ani de stăpânire de drept, dar tot atâția de subjugare de fapt, ce a opus politica românească acestei auto-guvernări iudeo-maghiare, în Ardeal? S'o spunem noi aci: două statui lipsite de inspirație, dintre cari una a făuritorului României unite; o șosea «națională» neterminată, dinspre Oradea către Brașov, al cărui fundament se fărâmițează ca gipsul; o catedrală ortodoxă către marginea Clu-

jului, încorsetată și drămuțată meschin, nedesăvârșită încă pentru temeiuri bugetare. Atât. Se mai adaugă: desființarea unei Facultăți de Drept; dispariția unui însemnat număr de școli. pe aceleași considerente bugetare; stingerea unei prese cu adevărat românești, ca acea «Libertate» a părintelui-martir Moța dela Orăștie; prăbușirea întregului sistem de credit, care făcea fala activității economice a țărănimii și a micii burghezii ardeleni; transformarea luminii incandescente împrăștiată de «Asociația pentru cultura poporului român» într'o plăpândă pâlpâială. Iată bilanțul, la care va mai trebui să adăugăm, pe lângă multe altele cari n'au loc aci, inexistența unei politici a căilor de comunicație care pune oricând la discreția D-lui Beneș, prietenul D-lui Titulescu, Maramureșul nostru, leagă-nul neamului românesc din părțile Moldovei și ale Bucovinei. Se cunoaște de către toată lumea că, pentru a merge la Sighet este necesar, din lipsă de cale ferată pe teritoriul nostru, să parcurgi o bună parte din drum sub paza baionetelor grănicerești, pe teritoriul cehoslovac. Iată cum, ar fi suficientă o cât de mică neînțelegere între cabinetele Micei Înțelegeri, pentruca la un semn, Maramureșul să rămână la discreția cui îi place.

Răspunderile? Le poartă politicienii români de dincolo și de dincoace de munți. Infeudați intereselor de clan, regionale sau regnicolare, au pierdut totdeauna în politica pe care o făceau drumul intereselor superioare și permanente ale neamului. Lipsiți de perspectiva istoriei și fără sentimentul duratei, bâiguind formule streine de realitățile românești, papagali becisnici ai unei democrații antinaționale, și-au făcut un merit din a debita cupletul cetățenilor cu drepturi egale indiferent de origine, de limbă și de religie, au transformat în dogmă politica provizoratului și nu și-au întins mâinile pentru a se uni într'o acțiune constructivă, decât atunci când acestea au fost ferecate cu lanțurile de aur, confecționate din moneta blestemată a grofului iudeo-maghiar.

Imi sună și acum în ureche cuvintele îndurerate ale Căpitanului Șiancu, din noaptea aceia înstelată de Mai în care îmi povestea cum avocații contelui Banffy, regele presei maghiare din Ardeal, transformat în cetățean român în 24 de ore de către defunctul Alexandru Constantinescu, împotriva intereselor românești ale necăjiților Moți, pentru banii grei

ai grofului se unesc ei, avocații diavolului, politicienii români indiferent de partid, și-l susțin în procesele pentru deposedarea Moților de munții lor. Aceștia-s culpabilii și aceștia trebuie cât mai grabnic înlăturați, pentru a se putea promova o politică românească și o guvernare a Statului.

Rolul acesta covârșitor, îi revine în partea ardeleană a țării, Ardealului cel nou, Ardealului tânăr. Și îl va împlini, cu prisosință, pe deasupra tuturor piedicilor ce i se pun în cale. I-am văzut la faptă pe tinerii aceștia ardeleni, flăcăii vâjnoși și iluminați, cari au ars de mult pe rugul credinței celei noi tablele blestemate ale democrației internaționale și cărțile mincinoase ale umanitarismului interesat. Aspri și neîndurați, cum îi șade bine Ardeleanului, strănepoții lui Horia vor dărui Ardealului, ca și legiunile de camarazi de pe alte plaiuri, o vieată nouă, puternică și românească, a cărei durată să se întindă peste sute de ani. Neînfricați războinici, au deschis foc împotriva întregii lumi vechi care a condus la abdicarea Statului național. Pionierii statului legionar, unificat «în cuget și'n simțiri» au aprins o lumină la Dealul Negru. Este semnalul prim al biruinței care ne va da nouă și urmașilor noștri o Românie unificată și puternică și un Stat românesc, suveran deplin pe așezările sale, despre a cărui misiune istorică vor avea să mai audă prin veacuri vecinii noștri de prin părțile acestea ale Europei.

Numerus Clausus pentru studentii Români *)

Așa dar s'au întrunit rectori și senate universitare, sub președinția «ministrului culturii românești», și au hotărât, cu olimpică seninătate, limitarea numărului de studenți la toate facultățile și instituțiile superioare de cultură ale țării.

În modul acesta au înțeles înaltele autorități universitare rezolvarea problemei muncii intelectuale. Nu vom mai avea o pleoră de titrați neocupați și «pêriculoși ordinei în stat» și nici «manifestări violente ale unei părți din studențime, care reclamă satisfacerea unor revendicări, dintre care unele sunt de ordin școlar, iar altele de ordin politic și social» (comunicatul consiliului inter-universitar din 29 Mai 1935).

Ca într'o industrie americană, dirijată sistem Taylor, universitățile vor elabora de-acum înainte marfă umană standardizată. Dintr'un lot precis delimitat de elemente vor intra în diferite mașini de cultură, atâtea și atâtea cantități, pentru ca automat, la sfârșitul unei perioade, să realizăm mecanic procentajul scontat de profesori, avocați, medici, etc. Concepția aceasta geometrică despre cultură și rosturile ei ne onorează și ne califică. Ea ne așează, grație hotărîrilor luate de profesorii noștri, în rândul republicilor de roboți, imaginate de scriitori dar realizate pe teren în țara tuturor îndrăznelilor, în România.

Comunicatul forurilor universitare ne-a lămurit toate acestea în cadrul sec al unor paragrafe. Dar pe margine, acolo unde nu stă scris, unde nația întreagă citește și interpretează, s'a mai lămurit o chestiune: *acea a inexistenței unei conștiințe naționale în corpul profesorilor universitari români.*

*) Cuvântul Studențesc, 15. VII.1935. Articol iscălit cu pseudonimul Vasile Munteanu.

Ii știam de mult pe acești profesori — unii pe merit promovăți, alții, cei mai numeroși, improvizați la catedră pe considerațiuni politice și matrimoniale, — lipsiți adesea de sentimentul demnității profesionale, umili și devotați slujitori ai stindardelor de partid cu perspective de guvernământ. Dar nu i-am putut bănui atât de secătuiți, precum au dat dovadă, de sentimentul cel mai profund al omului modern, simțul de răspundere pentru destinele nației sale.

Faptul a fost consumat. Generația noastră va sublinia cu roșu numele și activitatea acelora care în slujba altor interese decât cele ale culturii, străini de sufletul și aspirațiile unui tineret pe care națiunea le-a făcut onoarea de a-l da lor spre păstorire, n'au pregetat să organizeze un adevărat atentat la existența acestui tineret.

Din care împrejurări și pe considerentul căror criterii ați ajuns, Domnilor profesori, la concluziile grave și la măsurile cuprinse în comunicatul D-voastre, comunicatul acesta care echivalează cu un act de deces așezat peste trupul tineretului studios român?

Ingrijorați de soarta neamului românesc, alarmați în sfârșit de semnalul pe care noi vi-l țipăm în urechi neconținut de treisprezece ani de zile, voit-ați prin actul D-stre să limitați numărul jidanilor și al celorlalți înstrăinați de neam la universități?

De nicăeri nu reese aceasta. Nu se vorbește acolo decât de studenți, fără nici o altă calificare etnică sau religioasă. Și mai ales nu putem crede că acesta v'a fost gândul, de vreme ce deși puneți bariere de netrecut studențimii române în țara ei, în comisiile gras plătite, nostrificați pe capete sute și mii de diplome obținute de fiii cahalului prin toate păduchelnițele cu pretenție de universitate ale lumii.

Voit-ați, din grija ce-o purtați viitorului, să împiedecați procesul proletarizării intelectuale? Atunci de ce v'ați cantonat numai la universități și nu ați mers mai departe, acolo unde ar sta origina răului, la licee și școli speciale? Ce veți face cu absolvenții acestora, marea masă a studenților virtuali? Auzim?

Ce s'a întâmplat? De unde ați pornit pentruca să ajungeți aci la actul acesta grav, pe care l-ați comis chiar cu riscul atâtor pierderi bănești? Pentrucă știți prea bine cât rentează în timpul și la sfârșitul anului cursurile stereotipe, mizerabil litografiate și haiducește speculate, și mai cu deosebire examenele care variază între 100—150 lei de căciulă. Cum de v'ați jertfit chiar și interesele cele mai imediate cari constituiesc, pentru mulți dintre D-stre, cea mai de seamă și uneori unica legătură cu catedra și universitatea?

Cum? Când studențimea română, purtându-și crucea suferinței pentru dragostea de neam, târâtă deseori prin închisori și pe la bara justiției pentru idealuri care au devenit azi postulatele națiunii întregi, vă implora s'o ocrotiți și să fiți alături de ea, în lupta pentru *numerus clausus*, ce răspuns primia dela părinții noștri spirituali?

Cu un superior surâs Dvs. ne răspundeți că realizarea acestei reforme implică un act de barbarie, că porțile culturii nu pot fi închise nimănui și că această cultură fiind un bun universal, nimeni nu poate fi vitregit de binefacerile ei. Aceasta se întâmpla când noi, așezați pe liniile cele mari ale istoriei noastre, ceream zăgăzuirea jidanilor care ne ocupau pe nedrept locurile și ne falsificau cultura. Azi Dvs., aceiași de ieri, apologeții culturii universale, ne închideți porțile nouă în țara noastră și ne înțarcuiți pe numărate, ca pe vitele destinate abatorului. Când erați sinceri? Eri sau azi? Vă vom răspunde tot noi: *niciodată*.

Domniile-voastre vă dați seama în cine vor lovi mai grav măsurile pe cari, din considerațiuni extra-universitare, le-ați luat azi? Ei bine, ele se vor întoarce tocmai împotriva elementului românesc pe care aveți aerul că doriți să-l protejați!

Veți lovi în falangele fiilor de țărani și de muncitori care vin la orașe pentru a participa la binefacerile culturii. Veți încuraja fraudă și veți înlesni intrarea în universități a favoriților. Va funcționa iar suveica intervențiilor, iar finanța jidovească va avea de spus și aici vre-un cuvânt. Și astfel universitățile se vor transforma în pepiniere de imbecili oficializați, din rândurile cărora se vor recolta conducătorii de mâine

ai statului și ai vieții românești. Iată perspectiva pe care o deschide marea Dvs. reformă, iată rolul operei Dvs.!

Și chiar dacă am admite că reforma s'ar aplica sincer, cu o riguroasă liberă concurență, totuși efectele ei n'ar fi mai puțin dezastruoase. Pentrucă trebuie să aveți în vedere mediul din care se extrag viitorii studenți. Știți prea bine, că majoritatea învățăceilor vin de pe la sate, dintr'un mediu fără tradiție de cultură, care nu suportă comparație cu cel orășenesc. În libera concurență, deși lipsiți de vitalitate și fără să reprezinte valorile eterne ale rasei, vor reuși mai ales cetățenii, în majoritate străini, a căror celulă este mai sensibilă la vibrațiile culturii. Deaceia într'o oarecare măsură se impune, tocmai pentru viitorul acestui neam, un protecționism cultural, prin crearea de medii prielnice dezvoltării pe cale organică a însușirilor latente care zac în minunatul nostru popor, dar care, prin vitregia soartei istorice, n'au avut până acum câmp de manifestare. Fără acest protecționism ajungem la o formă de cultură universitară, ale cărei produse nu constituiesc valori reale pentru neamul românesc, pentru neamul acesta de ale cărui destine numai celor adânc înfipti în glie le este dat să se îngrijească.

Știm că predicăm în pustiu, ca deatâtea ori dealtfel. Nu veți da înapoi, pentrucă nu slujiți Națiunea, ci oficinile de unde pornesc ordinele. Ne-am învățat de mult să nu vă mai solicităm și să ne găsim singuri drumul. Și în chestiunea aceasta vom război tot noi singuri, așa după cum singuri, departe și îndușmăniți de voi, am purtat o luptă națională care azi a devenit lupta țării întregi.

Știm ce v'a mânat în luarea hotărârilor atât de grave pe care le-ați luat. Ne urâți! Și deaceia, neputincioși și svârliți în afară de cursul istoriei pe care noi singuri am pregătit-o, ne loviți mișelește pe la spate. Da! Pentrucă nu vă plac cântecetele noastre, nu vă plac uniformele mândriei noastre și mai ales vă îngrijorează credințele noastre.

Căutați să ne exterminați pentrucă nu vă urmăm pe calea oportunistului; pentrucă nu ne înfeudăm partidelor distribuitoare de favoruri și înălțări; pentrucă nu facem cor cu voi într'un dulce umanitarism cu jidanii și cu toți străinii de sufletul nostru.

Da! Ne urâți pentrucă noi credem în virtuțile neamului nostru și în învierea lui. Ne urâți pentrucă nu ne intimidăm de nimic și cu jertfa vieții suntem hotărâți să ducem până la capăt lupta pentru idealurile noastre, idealurile neamului. Ne urâți mai ales pentrucă pe calea aceasta, a noastră, suntem mulți, foarte mulți, aproape toți.

Ei bine, primim lupta pentrucă avem siguranța matematică a victoriei și de data aceasta. Dreptatea și neamul întreg stau alături de noi.

In slujba neamului*)

Pentru tine, harnic căutător de lumină, tinere, scriu rândurile acestea. Pentru tine și pentru toți camarazii tăi veniți de prin sate sau de prin orașele cu parfum de tei ale provinciei, ne-am înmănunchiat aci, în paginile acestei reviste și am alcătuit, după putințele noastre ale fiecăruia, o modestă frântură de îndreptar spiritual pentru mintea ta asemenea unui ogor îmbuibat de sevă, o vorbă bună ca o îmbrățișare de frate mai mare pentru sufletul tău răsucit spre vieață ca floarea către soare.

Te-ai coborât încrezător și hotărât, din trenul care te-a purtat de-alungul țării, dela locul tău natal și până'n orașul Universității alese de tine. Cu suflet viteaz și cu lumina celor optsprezece ani în ochi, pășești acum, pentru întâia oară, peste pragul larg deschisei porți a vieții. Și'n cămăruța ta dela cămin sau de aiurea, în care plutește mireasma merelor așezate în colțuri de cufăr de mâinile iubitoare ale măicuții, ai prins să despachetezi odată cu rufele albe presărate cu leventică, cărțile dragi cu scoarțe zdrențuite, pe paginile cărora ai veghiat nopți dealungul, nopțile albe ale adolescenței tale împletită din speranțe și miracol. I-ai revăzut pe toți, au defilat evocator eroii plămădiți cu pana, cohorta războinicilor vieții, cari au fulgerat de atâtea ori cerul imaginației tale. Și prins în zumzetul de stup al reminiscentelor literare, te-ai mistuit în ființa eroului preferat și ți-ai jurat solemn să-ți cucești un loc de frunte în vieață și cu forță de neînfrânt să tragi o dără care să fie a ta și numai a ta...

*) Cuvântul Studentesc, 20. XI. 1935. Articol iscălit cu pseudonimul Vasile Munteanu.

Afară, dincolo de zidurile cari închid împărăția ta de visuri, clocotește vieața marelui oraș. Străzile sunt râuri de oameni care se'nfruntă grăbiți și agitați. Automobilele tree svâcnind ca niște lăcuste enorme în larma claxoanelor stridente. Casele uriașe, de proporții americane, sunt adevărate uzini în care se fabrică fericirea sau nenorocirea oamenilor. Iar seara, când, ritmul orașului se întefește și mai vârtos, pe marile bulevarde se revarsă un potop de lumină: feeria mecanică a civilizației. Fațadele clădirilor se aprind, desenate multicolor. Megafoanele trimit peste valurile de mulțime undele sonore ale ultimelor cântece la modă. Cu lăcomie de Moloch, cinematograful înghite în fundul sălilor ornamentate miile de oameni în goană după iluzii. În parcuri cu jocuri de apă irizată în culorile curcubeului, orchestre și muzici picură în suflete melodiile nemuritoarelor valsuri ale lui Strauss. Iar pe aleele cu jocuri de umbre se pierd înlănțuite perechi și trec femei frumoase și elegante, lăsând în urma lor parfumul care dezorientează spiritul și ascute simțurile.

O, cât l-ai dorit tu orașul acesta și cât de mult te atrage! În taină sau mărturisit, ți-ai făgăduit să înfrunți și tu vieața, să răzbești cât mai «sus», să devii «puternic», pentruca într'o zi să poți trece și tu ca furtuna pe străzile luminate, legănat pe arcurile unui automobil capitonat. Să ți se deschidă și ție toate ușile acestea străjuite cu portari galonați și dorințele tale să nu întâlnească nici o piedică în satisfacerea lor, pentru ca tot ce ascunde orașul acesta ca bogăție și plăceri să nu mai aibă pentru tine nici o taină. Odată în posesia cheii minunate, diploma universitară, poarta către lumea fermecată stă deschisă larg, să te primească.

Acestea toate ți le șoptește la ureche, în cămăruța ta dela cămin sau de aiurea, demonul ambiției deșarte. Și tu l-ascuți vrăjbit, în timp ce mâinile tale întorc distrat filele din povestea lui Rastignac și a lui Julien Sorel.

Trezește-te tinere venit la Universitate ca să-ți cucerești un loc în vieață «cu orice preț». Scutură-te, căci locul acesta nu-l poți obține decât cu prețul vieții tale; al vieții aceleia trăită cu onoare și validată cu luptă mândră. Nu te lăsa dus de apa iluziei interesate, căci aceasta este apa morții morale. Nu îmbrăca haina minciunii, nu te hrăni cu pâinea ambiției

egoiste și nu te culca în patul dezonoarei. Scrutează-ți cu tăria celor optsprezece ani conștiința și sfășie vălul mincinos care îți împăenjenește ochii minții.

Pornit din sat sau din orașelul de provincie cu vieață patriarhală, nu uita nici o clipă tot ce ai lăsat în urmă. Amin-tește-ți, în fiecare dimineață când pornești la treabă și'n fiecare seară când închei bilanțul activității tale de o zi, că nu ești aci prin puterile tale, ci susținut cu jertfa celor cari au rămas acasă. Că pentru întreținerea ta aci, se sbuciumă acolo departe o familie întreagă. Trimiterea ta la carte înseamnă rodul cătorva pogoane trudnic muncite sau înjumătățirea unei pensii de mizerie. Pentru tine, părinții tăi vor trebui să muncească îndoit țarina, iar dacă ai venit din vreun orașel, pentru tine, bătrânul tău tată va renunța la porția lui de tutun, mama la rochia anuală pe care și-o făcea, iar sora mai mare va amâna peste ani o căsătorie dela a cărei împlinire o lipsește o dotă cheltuită cu tine.

Știi bine că dincolo de zarea luminoasă a marelui oraș începe besna. Știi bine că părinții tăi și gloata milioanelor de țărani anonimi ca bulgării de pământ întorși de plug, se scaldă în apele turburi ale mizeriei morale și fizice. Nu uita că toate palatele acestea care te uluiesc aci, toate luminile acestea care-ți zăpăcesc privirile, toate automobilele acestea care gonesc urlând ca într'un manej drăcesc, toată risipa și tot luxul acesta nu țâsnesc așa ca prin minune din pământ. Trebuie căutat undeva isvorul acestei nesecătuite bucurii. Și el se găsește în suferința seculară a neamului tău. Acesta este adevărul.

Le cunoști tu prea bine. Satele noastre se scaldă în praf și noroi, iar șoselele stau desfundate ca pe vremea Scițiilor. Gospodăriile se ruinează, pentrucă oamenii nu au tragere de inimă la muncă: alcoolizați și politicianizați, nu muncesc cum trebuie ogoarele, iar bruma de preț ce capătă pe rod se duce pe apa Sâmbetii. Biserica ruinată, școala pustie. Conducătorii satelor absenți dela datorie și frământați de patimi mărunte. Boalele seceră pruncii și macină trupurile celor în puterea vârstii. Și peste tot, se lasă ca o apă desnădejdea, care nu e altceva decât preludiul înfricoșetor al morții.

Cei câți au mai rămas în picioare și luptă, v'au trimis cu sacrificii nebănuite pe tine și pe camarazii tăi, aici la învățatură, încredințați că într'o zi îi veți răzbuna, îi veți salva prin activitatea voastră luminată. Că prin scrisul vostru, prin cuvântul vostru, prin fapta voastră, va răzbi acolo unde trebuie ecoul durerilor lor și lucrurile se vor îndrepta. În slujba bine-lui obștești voi sunteți solii unei lumi care trebuie să renască la o viață nouă. Pentru că dacă și voi îi veți trăda, nu le mai rămâne lor decât să-și cioplească singuri lespedea de mormânt, a mormântului în care va intra odată cu ei toți, neamul nostru întreg.

Nu dezerta! Pentru că dezertare se cheamă faptul de a părăsi calea care pornește din sătucul tău și până la tine, pentru a te integra într'o viață artificială în slujbă instinctului de parvenire. Nu tânji după viața această infernală a plăcerilor materiale care-ți torturează imaginația, îți pervertește ființa și te îndepărtează de la împlinirea datoriei față de ai tăi și neam. Să știi că viața aceasta nu e firească, să știi că ne-au confecționat-o străinii de sângele și de idealurile noastre. Să știi că ea este pânza de păianjen pe care o țes dușmanii neamului pentru ca să te paralizeze pe tine și pe cei de-o seamă cu tine. Să știi că betonul armat al palatelor ce se ridică pădure, este frământat cu toată sudoarea neamului tău și tot luxul acesta ofensator care circulă pe stradă și în locuri de petrecere se face prin exploatarea muncii și-a producției neamului tău. Să mai știi că în vreme ce în centrul orașului înstreinat chiue drăcesc răsfățul, la margine, în mahalalele care adăpostesc muncitorii adevărați, frați de-ai tăi veniți de pe la sate, se sbate în mizerie neagră o lume întreagă.

Nu să ajungi «puternic» te pregătește, *ci drept*. Nu pentru binele tău să lupți și să muncești, ci pentru binele și salvarea neamului tău. Nu singuratic, închis în turnul egoismului tău, ci înmănunchiat cu cei de-o seamă cu tine în slujba neamului, soldat viteaz în serviciul comandat al cauzei naționale.

Se dă astăzi o luptă pe viață și pe moarte între lumea veche și legiunile tinere ale lumii noi. Deoparte cei cari și-au uitat originile, și-au renegat credințele, și-au trădat încrederea pusă în ei, beneficiarii vieții materiale, de cealaltă parte oastea

fără nume a tineretului, legiunile verzi ale încrederii în virtuțile neamului, vitejii cari pregătesc o viață nouă în țară nouă, cu prețul libertății și, de multe ori, al vieții lor.

Pășește hotărât și gonește dela tine toată ispita și toate puterile răului. Sfarmă cu pumn viguros plasa minciunii, alungă pofta de viață efitină, ocolește mirajul și artificialitatea vieții de stradă. Muncește și crede. Amintește-ți că ești venit aci să îndrepti, nu să te pierzi. În tine și în camarazii tăi se află sămânța lumii de mâine. Faceți-o să rodească prin muncă aprigă, prin jertfă și prin lepădarea de sine. Neîncetat, îndârjit, cu puteri reînnoite, în slujba aceleiași idei: *neamul*.

Și să-ți fie veșnic, ție și camarazilor tăi, înaintea ochilor, pilda eroică a mareșalului din Țara Soarelui Răsare. Intors victorios din războiul contra Rușilor, eroul eroilor, Mareșalul Noghi, solicitat de toate puterile conștiente în stat să-și fixeze singur recompensa pe care o merita, a răspuns fără preget, cu o convingere care nu suporta replică:

«Să-mi dați un post de învățător, în satul meu!»

Stat și cultură *)

„Statul este spiritul care în lumea cunoștință de el însuși, el realizează viitorul pe pământ, adică divinul“.

HEGEL — Grundlinien der Philosophie.

„Există atâtea morale câte culturi... Fiecare cultură are pentru aceasta o măsură proprie, a cărei valabilitate începe și sfârșește cu ea. Nu există morală umană universală“.

O. SPENGLER — Le Declin de l'Occident.

Intr'un articol intitulat «Națiunea împotriva statului de import», publicat în revista «Axa» anii trecuți, examinând problema statului român, între altele, scriam următoarele:

«Să constatăm realitatea și să înregistrăm efectele: națiunea română de totdeauna a declarat război statului de niciodată. Pentru că, să fim bine înțeleși: dintru început, la întrebarea legitimă dacă nu există cumva un stat românesc, nu vom șovăi să răspundem neted, nu! Există o aparență de stat, cel actual, statul ficțiunii democrate, dar acesta nu aparține națiunii, ci unor clanuri cari nu au măcar meritul de a-l fi creat.

«Un stat se naște exact în momentul în care națiunea respectivă, luând cunoștință de forța ei creatoare, în conformitate cu aspirațiunile și posibilitățile sale autentice, reale,

*) Revista Mea, 1. I. 1936.

este coaptă de evenimente pentru a se integra sub forma juridică numită stat. Ori statul național românesc, trebuie creat abia acum, când națiunea s'a încheiat într'o unitate perfectă, organică și indestructibilă, și prin manifestările sale de viață cele noi, e capabilă să-și dea dinlăuntru și pe deasupra ei un stat firesc, autentic.

«Ca națiune existăm de mult — dela primele înjghebări voivodale. Națiunea aceasta de structură agrar-pastorală s'a perpetuat dealungul veacurilor într'o organizație primitivă, recreatoare de instituții proprii, ocrotită și păstrată, de cele mai multe ori fără consimțământul ei, de către interesele respective, politice ori economice, ale statelor limitrofe, care ele erau într'adevăr state. Pentru că a existat un stat turcesc, un stat ungar, un stat polon și mai ales un stat moscovit, dar niciodată un stat românesc.

«Ortodoxismul, care a luat sub aripa lui de cloșcă și puiul orfan al națiunii române, prin esența lui însăși legat și întemeiat pe o anumită idee de universalitate spirituală, era impropriu creării unui stat. Dar era în măsură, precum a și dovedit-o, să păstreze ființa unei națiuni și a păstrat-o temeinic, după cum se poate verifica istoric, elementele național și ortodox împletindu-se în mod egal întru creierea fenomenului românesc. Atât numai.

«Statul de import, statul de azi, ni l-au inventat interesele economice și politice ale puterilor europene — vezi pacea dela Adrianopol — cu sprijinul plătit ori dezinteresat al «cărvarilor» romantici și simiești dela 1821, al «bonjuriștilor» pașoptiști aiuriți de bombastica frazei revoluționare și mai ales cu nelimitatul concurs al generației conducătoare din preajma războiului pentru independență. Și astfel s'a întâmplat că statul acesta, prematur și pernicios, n'a fost niciodată expresia reală a națiunii românești cele adevărate, pentru simplul fapt că această națiune nu era în măsură să-și creieze un stat decât la definitivă ei încheiere, eveniment care trebuie să se producă abia de-acum înainte, în timpurile noastre, concluzie firească a procesului de autoelaborare, proces accelerat de războiul pentru unitatea națională».

Păstrând intacte premisele problemei pe care o puneam acum câțiva ani, e firesc să precizăm raporturile cari există între fenomenul stat și fenomenul cultură. Din capul locului, condiționăm apariția secundului de existența celui dintâiu, între dânsese fiind o corelație atât de strictă încât fără prezența activă a unui stat, temeinicia culturii nu poate fi înfăptuită. Așadar este necesară integrarea unei națiuni într'un stat național pentru a putea fi promovată o cultură specifică, națională.

Nu poate exista o cultură proprie acolo unde nu există temeinic întemeiat un stat și nu poate fi durat un stat acolo unde națiunea respectivă nu a elaborat organic, pe cale de proces firesc, fundamentele acestui stat. Națiune — stat — cultură, sunt termeni identici, o națiune neputându-se proiecta în istorie decât integrată sub forma stat, iar statul acesta nu-și poate valida dreptul de afirmare în raport cu celelalte state decât prin cultura sa. Pot exista națiuni neintegrate în stat, după cum pot ființa state nenaționale, dar nicăieri nu ne este dat să aflăm o cultură în afară de stat și națiune.

Cultura este cea mai înaltă expresie de viață a unei națiuni. Ea totalizează manifestațiile cele mai autentice și mai profunde ale geniului național, ea este quintesența însușirilor superioare cu cari divintiatea a înzestrat o națiune. Cultura, care nu trebuie confundată cu civilizația — cultura purtând pecetea imaterialității, îndreaptă însușirile superioare ale omului către înlăuntru, în vreme ce civilizația materializează preocupările omului, determinându-l să privească către în afara lui — este un fenomen specific fiecărei națiuni, iar universalitatea valorilor culturale reese tocmai din unicitatea fiecăreia dintre ele. Pentru a exemplifica, țin să reamintesc că acum câțiva ani au fost traduși în englezește, într'o antologie de proză, mai mulți scriitori români, și mai moderni și mai vechi. Ei bine, cine credeți că a plăcut mai mult Englezilor? Creangă! Da, Creangă din Humulești și tocmai pentru faptul că el era cel mai reprezentativ fiu al geniului rasei. Așadar, nu mai apare paradoxal faptul că universalitatea culturii se face tocmai pe temeiul specificității ei.

Pentru lămurirea și mai completă a noțiunilor de mai sus, voi amplifica discuția în cece privește raporturile dintre cul-

tură și civilizație și vom vedea cum, la sfârșit, concluziile la cari vom ajunge ne vor conduce la rezultatul că ficțiunea de stat românesc care a existat până acum s'a manifestat, precum era și firesc, doar prin elemente de civilizație și numai arareori, în mod cu totul sporadic, a promovat forme de cultură.

Dacă, pentru cultură, caracteristica esențială a ființei sale este specificitatea geniului local care a zămislit-o, pentru civilizație elementul care o identifică stă tocmai în internaționalismul modului său de manifestare. Cultura presupune elaborarea de valori eterne pe orice plan de viață superioară, cari însă toate poartă marca geniului național respectiv. Homer, Dante, Shakespeare sunt culmi de cultură universală în măsura în care rămân reprezentanții cei mai autentici ai geniului grec, italian sau anglo-saxon; civilizația presupune circulația de valori materiale, fungibile, necesare și utilizabile în orice timp, în orice loc și de către oricine. Să ne lămurim: arta populară românească și poezia lui Eminescu, capătă valoarea universală prin înălțimea la care au fost ridicate de către geniul rasei noastre; elementele de confort ale civilizației — materialistă în esența ei — nu pot fi determinate în spațiu: produsele științei aplicate, ziarul, cinematograful, trenul sau avionul, sunt elemente de civilizație actuale și nespecifice pe cari pot să și le însușiască în mod egal popoare de înaltă cultură ca Franța, Italia etc., dar și triburile abisiniene sau republicile negre ale Americii.

Pe linia culturii, popoarele se diferențiază într'o nobilă emulație și armonia universală reese tocmai din acordul tonurilor diferite; pe linia civilizației, statele și națiunile se confundă într'o masă cenușie, uniformă, care seamănă foarte mult a moarte și a desființare. Pentru aceasta nu va fi niciodată pace între naționalismul promovator de cultură și socialismul predicator de civilizație. Regimul ideal al civilizației este democrația socializantă; regimul propriu culturii este statul național. Intre concepția: națiune de sine stătătoare, creatoare de cultură, și concepția: turmă universală, condusă doar de apetituri cari se cer satisfăcute, va sta deschisă veșnic o prăpastie.

O pildă vie trăiesc vecinii noștri dela răsărit. Înainte de război poporul rus, sinteza cea mai autentică a geniului slav, integrat în regimul de stat absolutist al țarilor, a creat o cultură de a cărei afirmare toate popoarele lumii au trebuit să ție seamă. Știința, teologia, muzica, arta bisericească, literatura au împins pe scena lumii nume intrate de mult în pantheonul culturii universale:

Medjeleief, Soloviev, Tchaikovschi, Tolstoi și Dostoievski, pentru a nu cita decât culmile, deși au rămas în construcția genialității lor intrinseci profund impregnați de slavism, au constituit totuși falanga de valori culturale cari a cucerit Rusiei un important loc în cultura umană.

După război, pe urmele revoluției marxiste a bolșevismului, sub acțiunea sistematică a noilor conducători — îmbibați de formule antireligioase, anticulturale și antinaționale — s'a instalat acolo o nouă viață, confecționată în cadrul civilizației materialiste, internațională prin conținut și ideologie, și care a condus Rusia, de azi la transformarea ei într'un lagăr imens a cărei singură formă de existență se măsoară pe temeiul binefacerilor aduse de civilizație.

Uzine, baraje, kolkhozuri și sovkhozuri, plan quinquenal, aviație și metropolitan, iată sinteza Rusiei de azi. Cultura înlocuită cu metro-ul, iată efectele unei politici de stat bazată pe considerente materialiste și în funcție de mitul internațional al umanității. Muzica lui Tchaikovsky înăbușită de ritmul trepidant al motorizării și filele divine ale lui Dostoievski înlocuite cu indexele planului quinquenal! Rusia de azi a reușit, prin regimul pe care și l-a însușit, să gonească și să comprime eflorescența geniului național, transformându-se într'o categorie amorfă, neidentificabilă sub niciun raport. Și în cazul acesta, ca pretutindeni, se verifică postulatul spenglerian prin care orice cultură, din clipa în care alunecă în civilizație, își semnează prin aceasta însăși sentința de moarte. Există o civilizație în țara sovietelor, nu există și nu poate exista o cultură sovietică. Distrugând specificul național, înlăturând prin politica lor de stat manifestările reale ale poporului respectiv, sovietele au reușit să se înglobeze în rândurile popoarelor fără istorie. Pentru că fără stat național și fără cultură națională nu se poate scrie istorie.

Așezați în lăuntru triunghiului necesar, națiune-stat-cultură, să trecem la cercetarea fenomenului românesc pentru a-l privi sub toate aspectele în care el se prezintă în legătură cu aceste date fundamentale.

N'am avut și nu avem încă un stat autentic românesc. Națiunea română, puternic impregnată de geniu specific, a fost împiedicată până acum de a se integra sub formă de stat național. Conjuncturi și presiuni externe și o politică internă nearticulată organic pe însușirile noastre firești, au interzis realizarea statului național românesc. Inhămați la carul democrației de esență internaționalistă, politicienii români, dela pașoptiși și până la cei cari ne-au guvernat sau ne guvernează azi, n'au fost capabili să întemeieze un stat românesc.

Axat pe o constituție copiată în literă din apus; ale cărei fundamentale articole încep cu: «toți cetățenii, fără deosebire de origine etnică, de limbă sau de religie, se bucură de...» etc., etc., statul actual nu a reprezentat decât o expresie juridică în ordinea internațională; el nu și-a integrat niciodată națiunea românească, care a rămas deoparte să-și ducă vieța ei proprie, și de aceea nici nu a putut promova o cultură românească.

Cultura aceasta, multă-puțină câtă există, n'a fost decât exprimarea, nesistematizată și neordonată printr'o politică de stat, a națiunii, care fie sub forma artei populare, fie prin arta unor Eminescu, Creangă sau Coșbuc, și-a dat curs liber geniului său propriu.

În statul actual nu identificăm o cultură românească. Să nu ne uităm de jur împrejur și să ne mulțumim a constata superficial că avem totuși Universități, avem o Academie, un Ateneu, Operă și Teatru, în cele din urmă chiar și Radio. Dar în universitățile românești toate disciplinele cari se predau acolo stau sub egida culturilor streine, îndeosebi franceză și germană; profesorii noștri în majoritatea cazurilor acolo s'au format — mai propriu zis s'au deformat —, acolo și-au însușit ideea respectivă, iar studenții români merg și azi de se adapă numai la izvoarele culturilor streine. Academia Română, deși ființează de câteva zeci de ani, nu s'a învrednicit până acum să dea măcar un dicționar al limbii, necum să mai contribuie la elaborarea unei mai vaste opere enciclopedice. Ateneul Ro-

mân se înfășunează cu numele conferențiarilor streini; Teatrul Național joacă piesele streinătății, iar la Opera Română se aud acordurile aceluși Verdi, Gounod sau Wagner, pentru că muzica românească cultă o face jidanul Stan Golestan, cu «sentimente românești» dar cu sediu permanent la Paris. De opera «culturală» îndeplinită de societatea de radio și de diferite alte fundații nu mai vorbim, pentru că deacolo națiunea poate aștepta orice, numai operă de popularizare a creațiilor românești, nu.

Acesta este bilanțul, tristul bilanț. Și este în linia firească a lucrurilor să se petreacă astfel. Cu o ideologie democratică, esențialmente materialistă, laicizat în sensul cel mai masonic al cuvântului, fără o politică națională, statul român a rămas la remorca culturilor streine. Și a socotit că și-a îndeplinit misiunea față de națiune dacă ne-a hărăzit cu trenuri, cu tramvaie, cu telefoane, în cele din urmă chiar cu radio și bloc-haus-uri americane. Dar acestea sunt, așa cum am constatat mai sus, elemente de civilizație, pe cari le întâlnim oriunde, la Buenos-Aires ca și în Kamciatka, în Siberia sau în «raiul» U. R. S. S., atât de la modă astăzi în oficialitatea românească. Cultura a rămas undeva afară, la ușe, ca o cenușe-reasă neocrotită și nedorită de nimeni. Statul, în speță statul clanurilor politice, nu a avut o politică a culturii, pentru că nu a avut o politică națională.

Geniul rasei în sporadicele manifestări de cultură, a rămas să se manifeste ca și mai înainte, numai în păturile neoficializate ale națiunii. Și așa se explică cum cultura noastră se reduce numai la creațiile străvechi ale geniului popular — ceramică, poezie, basm, cântece, țesături —, la naivele cronici din vremea voievozilor, la tiparnița mănăstirească, acolo unde s'au pus bazele acestei reduse culturi românești, de unde reese dreptatea afirmației lui Spengler că «religiozitatea este de esența culturii, ireligiozitatea de esența civilizației», iar mai târziu la cei câțiva cercetători mai de seamă ai istoriei naționale și la opera genială a literaturii lui Eminescu sau Creangă.

Din cele de mai sus deducem că nu este de ajuns ca o națiune să fie dotată cu geniu; pentru a-și da măsura posibilităților sale reale, națiunea are nevoie de sprijinul și de atmosfera creată printr'o susținută politică de stat. Așa a fost

întotdeauna, așa este și acum. Cercetați istoric, fază cu fază, procesul culturii umane și veți înțelege. Unde a fost un stat puternic sau o voință conducătoare puternică — ceea ce este tot una — impregnate de spiritul național ori de cetate, acolo a înflorit cultura în toată măreția ei. Dovadă epoca lui Pericle, cu toată cohorta ei de străluciți artiști, epoca lui August pentru gloria romană, epoca Renașterii marcată de domniile nobililor conducători ai Florenței, Milanului sau Veneției, la cari trebuie adăugați marii papi ca Iuliu al II-lea, epoca elisabethană, epoca lui Ludovic al XIV-lea, precedată de astrala apariției a «tiranului» Richelieu, unul dintre făuritorii statului național francez, și în cele din urmă epoca puternicilor prinți ai statelor germane, și mai ales a celui Frederic al II-lea, în jurul domniei căruia s'au pus bazele splendidei culturi germane. Pentru noi Români, epoca lui Ștefan cel Mare rămâne marea pată luminoasă în negura de până acum a culturii românești.

Pentru cei cari se mai îndoiesc încă de necesitatea existenței unui stat național, pentru a se putea promova o cultură, vom mai stărui aici, în câteva rânduri, la analizarea strictei corelații, națiune-stat-cultură.

O *națiune* este o entitate umană, cu rădăcini adânci într-o anumită rasă, care se găsește așezată pe un anumit teritoriu, mărturisește aceiași metafizică religioasă, trăește sub imperativele aceiași morale, se manifestă în toate formele de viață umană cu aceiași ideatie și vorbește aceiași limbă. Ea alcătuiește un tot organic și își extrage sucul de viață din lumea tradițiilor proprii, din seva pământului care o hrănește — «geniul locului», cum exprima așa de frumos pictorul Grigorescu — și militează aceleași idealuri cari o identifică în raport cu celelalte națiuni înconjurătoare. Națiunea este un scop în sine. Integrarea ei înlăuntrul unui stat național este un proces firesc, pe care orice națiune care vroește să nu dispară luptă pentru a-l realiza.

Statul este instrumentul său de valorificare, statul este principiul esențial al forței sale de afirmare. Intre națiune și stat este corelația dintre pâine și coaja ei. Statul este forma firească a personalității sale. Pentru aceasta statul nu poate avea altă ideologie decât a națiunii sale, și nu poate urmări

alte idealuri decât cele ale națiunii respective. În orice alte condițiuni, statul nu mai reprezintă națiunea. Acesta e cazul statului pseudo-românesc de azi. Raportul dintre el și națiune este un raport de parte la parte, nu un raport dela parte la tot.

Cultura este forma de viață superioară a unei națiuni. Prin cultură, o națiune își potențează, își maximalizează însușirile sale. Cultura reprezintă forța dinamică a ideologiei naționale; prin cultură o națiune se identifică în raport cu celelalte; prin cultură o națiune supraviețuiește ființei sale fizice, temporale. Cultura unei națiuni formează istoria acelei națiuni. După dispariția popoarelor respective au rămas totuși o cultură egipteană, o cultură greacă, după cum mâine va rămâne o cultură franceză, ș. a. m. d. Dar pentru a se putea elabora această cultură, națiunea are nevoie să fie integrată în stat și statul acesta să înlesnească și să o ocrotească, să scoată din adâncurile în cari zac, comorile de cultură ale națiunii respective.

Națiune—stat—cultură, iată fundamentele pe care trebuie să se întemeieze fenomenul românesc. Națiunea există, și ea este una dintre cele mai minunate din câte ființează pe pământ. I-a lipsit până acuma un stat și nu a putut promova o cultură pe măsura posibilităților ei. Generația conducătoare de azi, ca și generațiile înaintașe, nu au fost capabile să le creeze. Le-a lipsit acel simț profund al eternului național, nu au avut rădăcini adânci în solul moral și fizic al realității românești, s'au bâlbâit în ideologii streine de sufletul și mintea nației acesteia. S'au mulțumit să transporte prin împrumut o anumită formă de stat, au copiat instituții pe care națiunea nu le recunoaștea, s'au introdus forme de civilizație pe care națiunea nu le dorea. Și astfel am ajuns să ne trezim acum, trăind o artificială viață de stat, confecționat din carton și beneficiar al efemeridelor civilizației. E timpul să tragem cortina, să dărâmam decorul de carton și să curmăm pentru veșnicie farsa.

Prin glasul generației noastre, națiunea și-a spus dela o vreme răspicat cuvântul. Ea cere un stat al ei și este dornică să se afirme printr-o cultură de care să se mândrească. Cu jurământ, pe margini deschise de mormânt, pătați de sângele rănilor noastre, din pragul negrelor închisori, ne-am legat să-i

împlinim comanda. Din flacăra aprinsă la 1922 de generația Căpitanului, ne-am aprins fiecare în suflet o lumină care nu se va stinge până nu-i vom clădi națiunii un stat firesc și până nu o vom înlesni să strălucească printre celelalte popoare, prin cultura sa. Și aceasta se va întâmpla neîndoios, în cadrul statului național-creștin-românesc, *legionar*, de mâine.

Politica *)

Prefață. În rubrica aceasta vom înregistra, trecute prin sita discernământului, fapte și idei cari apar în viața noastră politică.

Am socotit totdeauna că, la întorsătura actuală a istoriei românești, *politicul primează*. A cerceta adevăruri pure și a teoretiza în marginea realității vii, a ignora datele pe cari se întemeiază o epocă pentru a căuta în altă parte formule valabile pentru eternitate, a nesocoti cotidianul din care se zămislește adeseori durata, nu intră în preocupările noastre.

Intemeiați pe rumânism, cu rădăcini adânc înfipite în glia strămoșească, crescuți și educați în școala jertfei, pentru noi politica este o problemă tragică. Noi tinerii aceștia născuți dela 1900 înainte nu mai acceptăm să ne modelăm după înaintașii noștri cari, pe lângă nenumărate și uneori fructuoase activități, înțelegeau să mai facă «și nițică politică». Politica noastră ia aspect de misiune și pasiunea pe care o punem în practicarea ei se apropie de sacerdotal. Din mistica naționalistă ne-am tors firul existenței și pe fundamentele rumânismului ne-am întemeiat crezul.

Deaceea tot ceea ce va contrazice prin fapte și idei sensul acesta de viață pe care îl trăim, nu va găsi la noi cruțare.

Vieța Publică: Frământată și lipsită de perspective, neaderentă la fenomenul românesc, viața noastră publică trăește și se dezvoltă înafara și pe deasupra națiunii. Concretizată material în câteva clici conducătoare cari își împart între ele posturile de comandă ale statului și beneficiile recoltate din exploatarea acestora, viața publică românească reprezintă față

*) *Vestitorii*, 15.III.1936 (primele cinci paragrafe) și 1.IV.1936 (celelalte două paragrafe).

de națiunea care produce și se jertfește, raportul care se stabilește între colonizatori și colonizați.

Instituții democratice: Fructele necoapte, culese de revoluționarii «pașoptiști» din grădina de principii ale Revoluției dela 89, au fost aduse să se pârguiască și să dea semințe în sera românească. Rezultatele au fost dezastruoase pentru neam și țară: constituția «dreptului omului» nu s'a aplicat decât sub forma «constituției» la poliție; libertatea de cuvânt și de întrunire stau la dispoziția comisarului; libertatea scrisului se hotărăște de undeva dintr'un cabinet al ministerului de interne, iar votul secret, obligatoriu, etc., se exprimă în două rânduri: odată de către alegător și a doua oară la număratoarele de către Guvern.

Parlamentul, corpul reprezentanților națiunii, este arena de exhibiție a luptelor de catch-as-catch-can și camera de rezonanță cu naționale ecouri a înjurăturilor.

Guvernul «constituțional» se compune dintr'un vizir, un agă, un strângător de tribut și un corp de ieniceri.

Partidele politice sunt societăți în nume colectiv pentru exploatarea naivității obștești în opoziție și de exploatarea avuțiilor naționale la guvern.

Școala — Biserica, sunt două instituțiuni care întretin în buget revizori, subrevizori, inspectori și subinspectori, directori și subdirectori, protopopi și arhierii, episcopi și patriarhi; din când în când proeți și învățători.

Presa. A patra putere în stat, se află întreagă în stăpânirea celei dintâi puteri în țară: jidanii.

*

Democrația „ardeleană“.

La începutul acestui Martie, cu mare fast și deosebită «solemnitate», organizația partidului N. Ț. din Cluj a primit în sânul său «10 distinși intelectuali — cari au venit entuziaști să îngroașe rândurile luptătorilor pentru democrație», etc., etc., cum proclamă copioasa dare de seamă a «Adevărului».

S'au rostit discursuri și s'au făcut «importante» declarații, între altele și aceia a d-lui Iuliu Maniu, care a ținut să prezideze personal această istorică ședință.

Cu această ocazie, d. Maniu, ca totdeauna, a ținut să-și spună părerile d-sale asupra democrației. Intre atele, redăm tot după «Adevărul» (3 Martie), următoarele:

«In ce privește politica internă — spune d-sa — dați-mi voe să vă spun că noi, pentru tot ce avem, trebuie să mulțumim numai democrației. Ea a fost aceia care ne-a salvat dela dictatura de două mii de ani (sic) instaurată de stăpânirea străină în Ardeal și Banat, și de dictatura deghizată de 80 de ani în Vechiul Regat».

Declarațiile acestea sincere nu ne-au surprins; dimpotrivă. Ele veniau să confirme puncte de vedere identice exprimate tot de către d-l Maniu, cu ocazia ieșirii d-lui Al. V. Voevod din rândurile P. N. Ț. Cu acest prilej, d. Vaida aducând în plenul comitetului executiv al partidului ecoul turburătoarelor sale preocupări, a somat pe corifeii democrației integrale să se pronunțe categoric dacă înțeleg să rămâie și pe mai departe sclavii aritmeticii electorale ori, lepădându-se de tot acest trecut steril și primejdios, înțeleg să îmbrățișeze cât mai curând programul naționalist concretizat de d-sa în formula «*numerus valachicus*».

Luând cuvântul în această chestiune, d. Maniu a combătut vehement propunerea d-lui Vaida, argumentând că politica democrației implică prin ea însăși politica naționalismului, iar ca pildă d-sa a reamintit că, fără democrație, soarta elementului românesc din împărăția habsburgică ar fi fost de mult decisă.

Adversari hotărâți și dârzi ai principiilor democratice, declarăm totuși, deși s'ar părea paradoxal, că suntem în totul de acord cu ultima parte a argumentării. Intr'adevăr, recunoaștem fără nici o reticență că în lupta națională purtată de Românii ardeleni, dela revoluția martirilor Horia, Cloșca și Crișan și până la Unire, rolul democrației a fost hotărâtor; că prin lupta democratică Românii ardeleni au imprimat acțiunii lor un caracter ofensiv atât de puternic, încât în afară de drepturile câștigate pentru ei, în cadrul Statului bicefal al Habsburgilor, au reușit, laolaltă cu celelalte naționalități, beneficiare ale aceleiași democrații, să dinamiteze întru atâta temeliile acestui stat, încât desființarea lui, și dacă n'ar fi intervenit războiul care să o precipite, ar fi fost o chestiune nu de secole, nici de decenii, ci de ani pur și simplu.

Politica naționalităților încadrate unui Stat care nu este expresiunea firească a ființei lor istorice și etnice, nu poate fi decât politica democratică. Pentru că nu există instrument mai

puternic de dizolvare a unui stat ca democrația. Concepută numeric și cantitativ, abstractizând etnicul, uniformizând specificul pe temeiul universalității omului, democrația este regimul ideal al internaționalismului.

Iată care a fost rolul democrației în politica națională a Românilor ardeleni. Conștienți de atributele acestei democrații, Românii din Ardeal ca și celelalte minorități conlocuitoare, au utilizat democrația ca pe un instrument ideal de dizolvare a Statului în lăuntru cărui erau constrânși să ființeze.

Formulă de tactică politică neegalată, pentru că permitea, în virtutea principiilor sale fundamentale, egalizarea în drepturi a cetățenilor români cu ceilalți cetățeni, fii ai Statului austro-maghiar.

Prin practica instituțiilor democratice, Românii au devenit cetățeni egali în drepturi cu stăpânitorii și ca atare au pătruns în instituțiuni, în presă, în parlament, în armată, pentru ca apoi de acolo să-și impue politica lor națională și să contribuie astfel și mai vârtos la desființarea unui Stat, pe care într'altfel, cu tot eroismul acțiunilor revoluționare, nu-l putuseră birui.

Și iată cum, acolo unde sute de ani de martiraj și de revoluție nu conduseseră practic la nici un rezultat, a fost suficientă perioada de 50 de ani a democrației pentru ca Statul să îngenunche și minoritatea românească să se afirme.

Dacă astfel stău lucrurile, e firesc să ne întrebăm: într'un Stat ca al nostru, recent unificat teritorial și care cuprinde în sânul său existența unei mase minoritare cifrată la 4 milioane, formula de conducere a Statului poate și trebuie să fie o formulă democrată? Este democrația capabilă să gireze existența unui Stat național? Transformând pe baza jocului electoral pe minoritari în cetățeni, egali în drepturi cu Românii, vom reuși oare să conservăm ființa unui Stat cărui noi voim să-i dăm un sens istoric? Ne putem permite riscul practicei democrate într'un Stat îmbâcsit de minoritari, fără ca prin aceasta să nu-i punem în pericol existența sa însăși? Nu ne dăm seama, sau nu voim să ne dăm seama? Ce se urmărește prin declarații ca acestea sau prin interview-uri acordate presei jidănești? Nu se constată de nimeni bucuria jidanilor și a minoritarilor de câte ori, dela locuri de presupusă răspundere,

se agită flamura principiilor scoase din muzeul patologic al revoluției dela 89?

Pentru cine se lucrează în numele acestei sacre democrații? *Cui prodest?* Voiți s'o aflați, pentru ca o confirmare să vie cât mai de grabă, și dela un personagiu eminent autorizat? Redăm aci, din cuvântarea ținută la Arad de d-l Mihail Popovici, șeful oficial al P. N. T. în Ardeal: «Vorbind despre partidul maghiar, oratorul (d. M. P.) a spus că partidul acesta i-a tras pe sfoară pe N. T. la Hunedoara, mergând cu grofii români — cu liberalii — și să știe partidul maghiar, a spus d. M. P., că noi nu suntem naivi. Dacă vor face alianță cu dușmanii noștri ca să ne împlânte cuțitul în spate, o să dăm și noi cu piciorul democrației, pentru care lucrăm în interesul lor, în vreme ce ei se aliază contra noastră, cu antidemocrației» («Universul», 8 Martie 1936).

Mai este necesar să reamintim acestor oameni politici, că otrava pe care ai utilizat-o ca să-ți dobori dușmanul nu se păstrează în casa ta?

Democrația „antifascistă“.

Sub masca unor interpelări la legea prelungirii măsurilor excepționale, d-nii Madgearu și Călinescu, calificați reprezentanți ai democrației «antifasciste», au urmărit o singură țință: calomnierea și atacul plin de venin împotriva conducătorilor și a ființei unei organizațiuni naționaliste, care nu este, de fapt și de drept, decât cea mai autentică victimă a măsurilor excepționale împotriva cărora d-lor aveau aerul că se ridică.

Mulți ar fi înclinați să vadă în aceste atacuri întinate de patimă și pecetluite dela început până la sfârșit de minciună și infamii, ocazionale răsbunări de politicieni avariați în clientela lor politică. Se știe de ex. că d. Călinescu suferă dureros în pretinsa d-sale popularitate la Argeș, de pe urma convertirii țărănimii argeșene la misitca naționalismului autentic; iar nașul lui Auschnitt nu mai găsește la Ilfov, din aceeași cauză, ecouri la democraticele sale filipice. Aparent, acestea ar fi cauzele; în fond, ele se găsesc aiurea și-s mult mai profunde.

În Cameră, dd. Călinescu-Madgearu sunt reprezentanții aceleiași internaționale «antifasciste» care consideră învierea

la viață nouă a poporului român drept o gravă amenințare pentru sine. Repetând jocul liberalilor din 1933, domnii aceștia trag polițe de recunoștință asupra forurilor masonice și asupra bancherilor internaționali: la momentul oportun, presiunile acestora vor împinge la putere partidul din care fac parte. Jocul a mai fost încercat cu succes, cred ei, și pe aceleași teme și cu aceleași argumente, îl reiau.

Și mai este o cauză, tot atât de profundă și de autentică. Agitații aceștia sunt ambasadorii unei lumi care se duce. Punând în slujba acțiunii lor tot arsenalul intrigii și al calomniei, puternic flancați de mitralierele presei jidănești, echipa cioclilor monoclați încearcă ultimul atac împotriva redeşptării neamului românesc.

Zadarnic! Cu toată văpaia de o clipă pe care au iscat-o, vor fi striviți și ei și lumea pe care o reprezintă sub tăvălugul neertător, care se chiamă trezirea conștiinței românești și creștine la adevărata ei viață.

Morții noștri *)

Pământul reavăn mângaiat de razele calde ale soarelui din această primăvară timpurie, ne-a trimis în dar ghiociei albi ca spuma și violetele parfumate cu toată mireasma gliei și a cerului. Nu flori, ci suflete; sufletele morților noștri contopiți cu țărâna, cari au învins încăodată materia și au răzbit până la noi cu moartea pre moarte călcând...

Din pustiul morții fizice, din sterpiciunea înghețată a iernii, ca și în primăvara trecută, ca în toate primăverile ce vor veni până la sfârșitul veacurilor, sufletele morților noștri înfloresc și ne zâmbesc parfumat, în cimitire sau pe coline, din câmpurile în cari au căzut fulgerați de gloanțele dușmanilor sau din pădurile prin care au fost purtați în lanțuri.

Ingemănați cu eternitatea, morții noștri din lumea lor de dincolo, ne ocrotesc și ne îndreaptă pașii. Ei au realizat acolo, în câmpiile Domnului, o altă legiune, și ca pe vremuri când erau ființe muritoare, sunt camarazi. Camarazi de luptă, camarazi în viață, camarazi în moarte. Stau cot la cot, umăr la umăr *studentul* Sterie Ciumette, *muncitorul* Niță Constantin, *țărâmul* Bălăianu Nicolae.

Mormintele lor sunt pretutindeni; ele alcătuesc punctele cardinale pentru geografia spiritualității românești. La căpătâiul lor, sub umbra crucii strămoșești, vin zilnic pelerinii legionari ca să reînnoiască legământul de jertfă și să se împropăteze cu forțe noi de viață.

Morților noștri le închinăm câteva clipe de reculegere în fiecare zi din viața noastră, sub ocrotirea lor începem șe-

*) Cuvântul Argeșului, 20.III.1936.

dințele în cuiburile noastre; pe ei îi invocăm și sub scutul lor pornim la luptă. Ei sunt izvorul de viață eternă pentru sufletele noastre, pentru mințile noastre, pentru faptele noastre.

Purtăm cu toții cămașa țesută din firele nevăzute ale jertfei lor. În taberele de muncă frământăm pământul în care s'au imprimat pașii lor și durăm cărămida zidirii unei vieți noi, din țărâna stropită cu sângele lor. Pe temelii fixate în eternitate prin sfintele lor oase, ridicăm în cântec, pentru un mileniu, cetate mândră și cuprinzătoare neamului românesc-întreg.

„Sportivi“ și sport național *)

Gem tribunele în fiecare Duminică și Sărbătoare sub greutatea zecilor de mii de «sportivi», veniți să aclame pe terenurile respective echipele sportului românesc. Dar echipele acestea «românești» au în constituția lor 80% elemente iudeo-maghiare. Și totuși «sportivii» români, profesori și ofițeri, magistrați și liber profesioniști, a căror educație sportivă le-a fost făcută de jidanii Munteanu și Beilis prin «Gazeta Sporturilor», urlă frenetic la fiecare «match»: Bravo Schwarz! Bravo C. A. O.! și huiduesc desgustați cele două-trei echipe cari mai luptă pentru naționalizarea sportului!

Până într'atât ne-au pervertit jidanii simțul național, încât nici în sport, care este un puternic mijloc de afirmare națională, nu mai putem fi români! Pentru că un lucru trebuie să înțeleagă bravii noștri «sportivi»: sportul nu poate fi spectaculat prin obiectivul «obiectivității», cum i-au educat prin gazetele lor jidanii. Nu! Sportul angajează prestigiul național, ca orice altă manifestare, și a te împăuna cu succese «românești», când echipa este 90% iudeo-maghiară, constituie o adevărată prostie! Nu este numai decât necesar «să învingi», ci să învingi cu fiii neamului tău; și e de preferat să fii învins într'o competiție decât să triumfi cu elemente cari nu-ți aparțin nici sufletește nici etnic. Înțelegeți aceasta, domnilor cari strigați: «Bravo C. A. O., Bravo Ripi!»?

*) Vestitorii, 1. IV. 1936.

Ofensiva Iudei și a fariseilor *)

Se împlinesc două luni de când împotriva naționalismului românesc cel mai autentic și împotriva fiilor cei mai curați ai acestei țări, s'a deslănțuit o campanie de ură și de defăimare, condusă cu o mârșăvie și o violență cum nu s'a mai întâlnit încă nici chiar în țara aceasta a tuturor îndrăznelilor și a tuturor îngăduințelor.

Atacul a fost pornit într'o zi, prin coloanele «Adevărului» de către unul din salariații Iudei: trădătorul de neam Tudor Teodorescu-Braniste. Automat, toate uzinele de literă otrăvită din Sărindar, au pus în funcțiune rotativele și peste întreaga țară s'a revărsat deatunci în milioane și milioane de foi calomnia și ura, minciuna și ațâțarea, intriga și falsul.

Mișcarea de reînviere națională a fost spurcată cu bale și venin de toate scursorile târgurilor galițiene; conducătorii acestei mișcări, acei cari au mucezit în închisori pentru dreptatea românului în țara lui, au fost stropiți cu noroiul calomniei și denunțați ca «adversari ai patriei» de către aceia cari au furnizat întotdeauna dușmanilor neamului nostru, spionii, dezertorii și trădătorii, iar copiii neamului românesc, studenții crescuți în cultul jertfei pentru patrie, au fost insultați și prezentați drept «profanatori de morminte», «neisprăviți» și «criminali feroci».

De două luni de zile, opinia publică românească, care se vrea cinstit informată, este metodic zăpăcită de alarma presei din Sărindar; de două luni de zile tolerăm și stăm cu brațele încrucișate în fața obrăzniciei jidovimii și a slugilor ei, cari scuipează cu venin în obrazul curat al Țării; de două luni de zile

*) Vestitorii, 1. IV. 1936.

ne înfruntă rânjind, trinitatea Blumenfeld-Sochor-Honigmann.

În slujba aceluiași interese, Ion Mihalache și echipa lui țărănistă au intrat în diavolească horă. Prin declarații cari îl scot din rândurile neamului nostru, printr'o agresivitate care poartă în ea ura și neputința, Ion Mihalache prin acțiunea sa din urmă și prin ideile sale de totdeauna s'a transformat în unealta Iudei și s'a consacrat pe vecie dușman al reînvierii neamului românesc. I-o strigăm de aci ca să știe și să se știe.

Să știe și să ia seama Ion Mihalache și presa lui din Să-rindar că nimeni și nimic nu mai poate împiedica neamul acesta ca în sfârșit să-și cucerească drepturile pentru cari luptă de atâta amar de vreme. Neamul acesta și-a format de acum o conștiință și tineretul ieșit din sânul lui formează o gardă peste care nu se mai poate trece. Neamul acesta nu va mai tolera ca interesele din afara sau dinlăuntru hotarelor, oricari ar fi ele, să se mai împlinească cu prețul sângelui nostru românesc.

Fronturile studențești: diversiuni „antifasciste“*)

La sfârșitul acestei ierni primăvăratice, sub acțiunea dinamizantă a soarelui «dela răsărit», pe copacul vieții publice, până la cele mai firave rămurele, au răsărit svâcnitori de sevă, mugurii blestemați ai comunismului, etichetat pentru circumstanță «antifascism» de către trăgătorii de sfori dela Moscova.

Amenințați la răsărit de ofensiva necruțătoare a Japonezilor războinici și naționaliști fanatici, în Europa de ascensiunea din ce în ce mai viguroasă a național-socialismului care, sub conducerea genială a cancelarului Hitler, a trecut la o adevărată cruciadă împotriva lumii supusă stelei cu cinci colțuri, desființați în Italia și Polonia, neutralizați în România de generația lui Corneliu Codreanu care a tras cu spadă de Arhanghel drum nou națiunii române, tiranii abrutizați de alcoolul iudaic al marxismului, cuprinși de panică, și-au concentrat într'un ultim efort statele majore și prin organul lor de execuție, Komintern-ul, au deslănțuit în lumea întreagă asaltul decisiv împotriva statelor naționale.

Aurul greu, contravaloarea obținută prin silnicie din munca și sângele milioanelor de roboți moscoviți, a intrat în funcțiune; ca la o comandă militară trupele marxiste din toate țările lumii au pornit la atac. Având asigurată asistența lașă și interesată a masoneriei și a democrației iudaizate, organizațiile comuniste au trecut la atac sub noua camuflare, botezată pentru adormirea naivilor în «acțiune antifascistă». Efectele n'au întârziat să apară: în Spania, intrată de mult

*) Cuvântul Studențesc, 1. IV. 1936. Articol iscălit cu pseudonimul Vasile Munteanu.

în debandadă republicană, pe urma unui regim venal și afa-
cerist, se ridică triumfător din recente alegeri, frontul popular,
instrument de luptă parlamentară al comunismului. Înainte
chiar de a fi luat guvernul, închisorile sunt deschise și bandele
eliberate ard biserici, ocupă cazărmi, spânzură de copacii dru-
murilor pe patrioți; în Franța comandată de slugile lui Leon
Blum și ale lui Cachin, lepădăturile mahalalei parisiene defi-
lează în cortegii smălțate cu drapele roșii și urlă neturburate,
pe sub arcadele palatelor durate de regalitate, «Internaționala».
Prin embuscade aranjate cu concursul poliției republicane,
omoaară patrioții ligilor și fără teamă de pedeapsă pregătesc în
administrație, în armată, în învățământ și chiar în justiție.
«noaptea cea mare». La Geneva, regisată de jidanul delievent
de drept comun Litvinoff, se fac adevărate congrese sub sem-
nul Internaționalei; sub masca «antifascistă», pentru placul
babelor anglo-saxone transformate subit în apărătoare ale ra-
selor de culoare, comunismul își face jocul și pregătește focul
Europei, pentruca de pe urma măcelului și pe ruinele unei
civilizații să se așeze la urmă cucuvaia comunistă.

În sfârșit, ordinele și rublele generoase ale tovilui Stalin
au început să producă efecte și în dulcea noastră țară. Și e
simptomatic faptul că recrudescența comunistă din țara româ-
nească coincide, straniu, cu instalarea unei reprezentanțe diplo-
matice a U. R. S. S.-ului la noi, reprezentanță condusă de fiul
Israelului, cu rabinale origini de prin regiunea Bălți a Basara-
biei, tovil Mișa Ostrovshi!..

Focul a fost deschis cu pușcoacele celulelor dela Iași și
Chișinău, al căror conducător «antifascist» este renegatul Con-
stantinescu-Iași, acest «martir» al cauzei, care împacă perfect
activitatea sa de militant cu aceea de neostoit bugetivor al
statului burghez român! Hora «antifascistă» s'a întins până la
Hunedoara, unde în grațiile conducătorilor partidului național-
țărănist, identic prin compoziție și structură cu partidul ra-
dical-socialist francez, comunismul și-a făcut jocul pe spinarea
«plugarilor» d-lui Groza și a tras o poliță de recunoștință asu-
pra conducătorilor din partidul național-țărănesc, căruia, sub
injoncțiunea Moscovei, marxiștii și comuniștii îi pregăteau ve-
nirea la guvern. Este clasic în istoria luptelor politice, că fără
un Kerenschi, n'am fi avut pe Lenin, fără Leroux și Azana,

n'am avea în Spania dictatura de mâine a leninistului Cabal-
lero, fără Sarraut nu vom avea pe Cachin și fără guvern na-
țional-țărănesc nu s'ar putea ivi dictatura «antifascistă» a lui
Constantinescu-Iași, și a bandei judaice care îl regisează din
spate.

Iată deci unul din aspectele vieții publice. Să urmărim me-
todice ramificațiile aceleiași acțiuni și să descoperim acolo unde
se găsească toate elementele de dezagregare națională care au
intrat în luptă. Să mergem și către acolo unde interesul nostru
primează, dar unde fără analiza de mai sus n'am fi putut
ajunge, în lumea studentească.

Sincronismul dintre ritmul nou al vieții publice și cel al
vieții studentești, este vădit. Și este normal să se întâmple
astfel, întrucât totdeauna, în biologie ca și în social, aceleași
cauze au produs aceleași efecte.

Dacă lumea publică își are presa ei, lumea studentească
o are și ea. În lumea publică jocul comunist al antifascismului
îl conduce grupul de presă al ziarelor jidovești, în frunte cu:
*Dimineața, Adevărul, Lupta, Zorile, Tempo, Facla, Aurora, Cu-
vântul Liber* și mai multe altele pe care nu le mai menționăm
aci. În lumea studentească, produse ale acelorași rotative, au
apărut: *Studentul roșu, Țăranul leninist, Ajutorul roșu, Tână-
rul Evreu, Studentul «român»* și toată gama de titluri seducă-
toare. Ofensiva teoretică se manifestă prin aceste tipărituri.
Concomitent au pornit acțiunile practice. S'a trecut astfel la
organizarea și la realizarea diverselor fronturi.

În jurul procesului lui Constantinescu-Iași, în jurul ji-
doavcei agitată și sterilă Ana Pauker, s'au grupat cetele de
mărunți slujitori ai Moscovei din lumea studentească. Pornind
timid, pe îndelete, regisorii din umbră au lărgit cercul și iată
cum s'a ajuns, în pact cu gruparea avocaților democrați, la
formarea grupului «Studentilor democrați». Dar să trecem mai
înainte la o serie de considerente cari vor avea darul să lumi-
neze și mai temeinic problema.

Dela 1922 și până astăzi, studentimea română creștină a
urmat în unanimitate un singur drapel, a militat un singur
crez și și-a croit singură, pe deasupra și împotriva lumii ofi-
ciale, un singur drum. Studentimea a constituit blocul de gra-
nit al naționalismului românesc. De blocul acesta s'au fărâmat

toate încercările de diversiune. În blocul acesta n'au pătruns nici sfredelirile masoneriei, nici amenințările politicianilor guvernanți, nici firele roșii ale comunismului iudaic. Studențimea a reprezentat dela război încoace singura pavază de apărare a patrimoniului național, și a constituit în mijlocul rătăcirii generale singurul far călăuzitor pentru conștiința neamului întreg. Ea a rămas la postul ei de onoare și nu a avut alte aderențe politice decât cu conducătorii ieșiți din rândurile ei, și cari prin jertfa de sânge și de viață au zămislit principiile mișcării naționale înlăuntrul cărora să se poată încadra un neam întreg.

Ori, acest lucru îl cunoștea perfect Internaționala Iudaică și îl cunoșteau în mod egal și anexele sale, Internaționala masonică și Internaționala roșie dela Moscova. Spărtura în blocul naționalist al studențimii salvatoare de neam trebuia cu orice preț încercată cel puțin acum în ceasul al unsprezecelea. Și s'a pornit metodic la atac. Dar toată strategia Internaționalei, tot purcoiul de aur risipit cu atâta generozitate, tot angrenajul de asociații internaționale pus în mișcare, n'ar fi putut duce la nici un rezultat, dacă, spre rușinea noastră și spre marea bucurie a Moscovei, Internaționala n'ar fi căpătat un prețios aliat în persoana partidelor de guvernământ și opoziție, care girează astăzi viața publică a țării românești.

Demascarea acestor unelte inconștiente ale mitului dela Răsărit nu trebuie întârziată și o vom face cu toată cruzimea necesară.

Partidele politice de guvernământ, au considerat totdeauna studențimea ca o masă de manevră, de care aveau să se slujească, la bunul lor plac, fie în opoziție fie la guvern, mai ales la guvern. În așa zisa zestre guvernamentală se socotia totdeauna și studențimea. Așa a fost până la război, așa s'a continuat în primii ani de după război. La 1922 s'a întâmplat însă un eveniment de o covârșitoare importanță: de pe meterezele românismului dela Iași, a apărut un stegar, Corneliu Zelea Codreanu, care, prinzând cu mâini viguroase frânele de conducere ale studențimii, a transformat această studențime în blocul de granit de care vorbeam mai sus, i-a dat o conștiință care este conștiința neamului românesc întreg.

Și a călit din studențime pavază de foc pentru dușmanii neamului din afară și dinlăuntru. Așezată pe fâgaș istoric, studențimea și-a menținut echilibrul inițial și a constituit permanent de atunci încoace factorul hotărîtor în politica națională a neamului românesc.

Lucrul acesta nu putea conveni politicianilor; studențimea ne mai fiind masă de manevră la dispoziția O. P.-ului, aranjamentele politicianiste erau dejucate. Și atunci s'a deslănțuit o adevărată campanie de ură și intrigă pentru divizarea studențimii național-creștine, una și indivizibilă. I s'au arestat căpeteniile și s'au cumpărat oameni-unelte dinlăuntru studențimii; i s'au confiscat publicațiile și s'au interzis congresele; s'au dizolvat brutal și ilgeal organizațiile politice ale naționalismului adevărat, care aveau întreg girul studențimii. Nimic n'a putut opri studențimea să rămână bloc grupată în jurul steagului dela 1922, nimic n'a putut-o desface din legăturile ei — înodate pe viață și pe moarte — de adevărații conducători dela 1922.

Insfârșit, guvernanții români au găsit un ultim prilej de intrigă. Internaționala a declanșat ofensiva ei dizolvantă în toate straturile societății românești și și-a îndreptat atacul îndeosebi spre studențime, fără azeziunea căreia nu se poate face nimic în politica țării românești. Guvernării au prins prilejul și au dat o mână de ajutor. Iată cum, pentru atingerea scopului său infam, divizarea studențimii, statul pretins burghez, apărător al unei anumite ordine politice, sociale și economice, se pune în slujba agenților lui Dimitrof. Zis și făcut. Din cabinetele ministrului de interne și sub protecția siguranței, au pornit ordine de menajare și de încurajare a acțiunilor «profesionale», «antifasciste» studențești.

Sub formula «studențimea să se preocupe din nou de nevoile ei» pe care le-ar fi părăsit de când s'a integrat disciplinei naționaliste, și prin lozinca «jos fascismul», se caută divizarea studențimii. În grabă și sub protecția directă a poliției s'au constituit, fie la sedii politice, fie pe facultăți, anemice grupuri de «studenți democrați», strânși acolo «fără deosebire etnică sau de religie» (mai ales) și de ale căror preocupări doctrinare fac mare tărahoi toate zările jidovești din Sărindar ori de pe aiurea. Manevra Internaționalei asistată de complici-

tatea politicianilor⁷ români, este sortită eșecului și de data aceasta. Diversiunea n'a prins și nu va prinde. Studențimea național-creștină, perfect disciplinată și conștientă de marele rol pe care l-a jucat și îl va juca, nu s'a lăsat atrasă în cursă. «Fronturile democratice» ale studențimii vor avea aceeași soartă ca tot ce s'a încercat până acum împotriva studențimii. De aceea nu pentru studențimea cea mare scriem rândurile acestea, ci către acei câțiva rătăciți, cari vor fi fost atrași acolo de sirena jidovească, și cari în poporul de promisiuni nu vor fi fost în stare să descifreze realitatea cea adevărată. Le-o strigăm noi de aci, ca să audă și să înțeleagă.

Fronturi studențești? Pentru ce? Nu aveți la dispoziție puternicele organizații ale studențimii creștine, o studențime revoluționară în spirit și metode? Preocupări materialiste de satisfăcut? Vechea poveste comunistă: burta și foamea... Cum, când astăzi se joacă destinele neamului românesc întreg, când de lupta noastră depinde salvarea ființei naționale și rosturile unui întreg viitor, noi să ne lăsăm atrași în cursa «satisfacerii doleanțelor materiale ale studențimii» călăuzită de Moscova, de jidanii din Sărindar și de politicianii români cari s'ar vinde și dracului, numai să se salveze pe ei și interesele lor? Voi nu vedeți, orbișilor de-o clipă, cum din toată această țesătură răzbec nu «doleanțe democratice», ci tactica veche comunistă și mai ales acțiunea eternă a lui Israel, repetată sub acel permanent: «fără deosebire de religie și origine etnică»?

Soluția materialistă a plasării românilor, cum o preconizează școala politicianistă a adormirii instinctului național, proclamată pe la toate răspântiile de oamenii politici «naționaliști»?

Pentru aceasta a mușcat țărâna studentul Virgil Teodorescu, ucis mișelește la Constanța, și pentru aceasta a căzut răpus de șapte gloanțe, trimise de brutele politicianiste pe la spate, în câmpul dela Fundeni, într'o noapte tragică, Sterie Ciumetti? Pentru aceasta au fost Vișanii? Pentru aceasta au umplut închisorile jilave miile de studenți creștini? Unde erați voi atunci, «fronturile democratice» studențești? Unde se găseau conducătorii voștri? În birourile Siguranței? Unde vă era acțiunea și activitatea? Ori nu sosiseră încă ordinele și rublele necesare — *nervum rerum* — dela Moscova? Incețați

jocul vostru ticălos, un minut mai de vreme, până nu va fi prea târziu; instinctul profund sănătos și calmul studențimii întregi v'a tolerat până acum. Dar s'ar putea întâmpla ca într'o zi nervii să nu mai fie stăpâniți și atunci nici Dumnezeu nu vă va putea scoate din pedeapsa care se cuvine trădătorilor.

Iar voi agenți ai Moscoviei, borfași de presă din Sărindar, și minusculi oameni politici români: potoliți-vă. Studențimea română, profund creștină și profund naționalistă, nu va putea fi nicicând divizată. Ea aparține de mult neamului românesc, întreg. Incadrată într'o spiritualitate nouă ea și-a trasat pentru un mileniu drumul ei. Și îl va urma în ciuda tuturor calculelor; cu forțe reînnoite și cu demnitate. Lupanarul politic îl ocolește scârbită, iar pentru slujitorii stelei cu cincii colțuri păstrează și altceva decât dispreț: o pădure de baionete.

Scrutator *)

Stăpânul presei jidovești și mentorul politicii democratice. Nimic nu se mișcă fără ordinul lui în silozurile cu rotative din Sărindar și nici o acțiune nu se încheagă în uzinele de corupție ale democrației fără avisul său obligatoriu.

De pe tronul aurit al Israelului comandă cu gesturi de satrap, duzinilor de slugi. Devotați prin corupție și legați de interesele Kahaalului cu lanțuri aurite, sub șfichiul lui *Scrutator*, comit cotidian crime împotriva ființei morale a neamului românesc, uneltele Judei: Tudor Teodorescu-Braniște, Sevastos, Petre Pandrea, Mircea Grigorescu, Liviu Nasta.

Stăpânul a-tot-puternic al lojei «Libertatea» se găsește totdeauna în centrul urzelei de unde pornesc firele nevăzute cari comandă pârgurile politicii democratice românești.

Pentru *Scrutator* nu există secrete de Stat, fără *Scrutator* nu se plănuiește nimic în lumea oficială și neoficială a democrației, avisul lui este cerut și sfatul lui totdeauna ascultat. Ochii și urechile lui *Scrutator* sunt pretutindeni.

Teribil și temut ca un Iehovah, *Scrutator* ține în mâinile sale fulgerele presei din Sărindar. Miniștrii și prim-miniștrii democrației îi cultivă intimitatea; șefii de partide democratice îl cădelnițează: corpurile constituite îi solicită bunăvoința cu bani mulți și grei.

În calitatea lui de Prim-Ministru al Israelului, de ani de zile se agită multiplicat în presă, în parlament, în partide, în bruma de opinie publică întrucât îi acordă credit. Iar în aceste ultime două luni cu deosebire, fostul salariat al nemților din

*) Vestitorii, 28. IV. 1936.

vremea războiului, se indignează «patriotic» și, urmat de toată gloata masono-democrată, conduce campania de dinamitare a fundamentelor românești.

De două luni încoace, această Iudă, neam de șarpe, în-deamnă la asasinat, spurcă cele mai sfinte instituții ale noastre — armată și justiție — agită la ură și învrăjbire, incită la dizolvarea organizațiilor curat naționaliste, ferecă și desfe-recă totul pentru a-și mai împlini odată planurile cu prețul sângelui nostru românesc.

Ascultă *Kalman Blumenfeld*, căci acesta ți-e numele din moși strămoși! Privește și ascultă: lucrurile s'au schimbat. O lume nouă s'a ridicat înlăuntrul hotarelor noastre, care îți interzice ție stărpiciune venită din mlaștinile galițiene să te mai amesteci în treburile noastre românești! Țara aceasta nu mai este sat fără câini, în care să-ți faci de cap tu și ai tăi! Intoarce-te cât mai de grabă în ghetto. Dar să te rostuești astfel să nu te ajungă pe plaiurile acestea ziua cea mare a reînvierii neamului românesc, ziua cea mare a dreptății *lui* după legea *lui*!

Ciocioiașul *)

Armand Călinescu!

Numele împerechiat a identificat pe plan social și pe plan politic, o corcitură.

Pentru lumea ciocioiască al cărui răsfățat partener de bridge este, pentru prietenii cu cari trăgea chefuri la Paris în timpul studiilor, pentru saloanele de recepție pe cari le frecventează după ce a fost odată căftănit cu o strapontină ministerială, se numește *Armand*; un nume cu rezonanțe literare, dat la botez de vre-o nașă rămasă cu lectura la Dama cu Carmelii...

Pentru opincarii Argeșului, pe care îi îmbată cu demagogia unei fraze goale și sonore, pentru țuicarii din agentura electorală, pe care i-a ghiftuit cu fondurile dela O. P. în timpul guvernării și le-a dat pe mână bugetul județean ca să ferească Argeșul cu șosele, cu poduri și cu școli, pentru cadrele cele multe ale statului țărănesc, al cărui cel mai reprezentativ produs este, se numește simplu *d. Călinescu*, nume confecționat din ruralul și neoașul nostru Călin...

Imperecherea aceasta de nume nu este o întâmplare, ci o predestinare. Acest argeșan *Ianus bifrons* (Ianus cel cu două fețe) concentrează în ființa lui toată ideologia și toată așezarea viitorului stat țărănesc. Ca și Armand Călinescu, statul țărănesc de mâine va avea o față întoarsă zâmbitor — fața Armand — către societatea «putredă» pe care prin programe și discursuri incendiare o condamnă, dar din ale cărei putrede și corupte mijloace își trage suc de existență; iar alta — fața Călinescu — întoarsă către o țărănime obidită și exploa-

*) Cuvântul Argeșului, Martie, 1937.

tată, pe care clăditorii de «țară nouă» o vor fericită cu discursuri și cu panglicării ideologice copiate din manualul bunului comunist.

Stat țărănesc = Armand Călinescu.

Armand = trusturi gen Auschnitt-Kaufmann-Blank + saloane cu bridge și rumba + palate în București și ferme voevodale la țară.

Călinescu = demagogie + ochiade către admiratorii frontului popular + cămăși de circumstanță purtate pe deasupra pantalonilor.

Dacă trecutul reprezintă o garanție, apoi interpretată prin prisma trecutului, ecuația de mai sus ne apare din nou strălucit exemplificată, în modul următor:

Statul țărănesc sub forma *Armand*:

1) Impușcă muncitorii români la Grivița, pentru că cereau o pâine mai mult pe zi. În vremea aceasta Madgearu, vistiernicul, nașul lui Auschnitt, dansa rumba în saloanele exploatarelor.

2) Schingiuește și înfundă temnițele cu legionarii cari voiau să ridice un dig țăranilor din Vișani, pentru a le salva ogoarele de prăpădul apelor.

3) Votează cu ghiotora legi de protejirea «industriei naționale» — de protejirea lui Auschnitt, Margulius, Kaufmann, — aducând în sașă de lemn țărănimea, care va trebui să plătească înzecit, tabla, cuiele, sârma, plugul, uneltele.

Statul țărănesc sub forma *Călinescu*:

1) Urlă pe la toate răspântiile demagogia reformelor imposibile. Inundă țara cu tipărituri, cari la fiecare rând ascund o minciună și la fiecă pagină o înșelătorie.

2) Confecționează alegeri, plătite cu bani grei, din fonduri pe cari nu le poate justifica.

3) Adună la București omenire de pe la sate, încovoiată de mizerie și de lipsă de gospodărie, căutând s'o înfrățească cu jidanii și comunistii cari vor să ia țăranilor pământul.

Fotografia pe care o dăm aci, este edificatoare: La țară *Călinești* statului țărănesc umblă, de ochii lumii, în carul cu boi, se pupă în bot cu bețivii satelor transformați în agenți

electorali, jură că vor distruge orașele și le vor împărți cui nu are, mint cu sfruntare populația pe tema clădirii viitorului stat țărănesc.

La orașe, acolo unde cred că nu sunt văzuți de nimeni, *Armanzii* statului țărănesc își clădesc palate cu ascensoare, se așează la banchete cari costă atât cât s'ar putea hrăni un județ un an întreg, împușcă muncitorii și pe fiii de țăranii din ordinul stăpânilor lor — Kaufmann, Blanck, Auschnitt — în ale căror saloane se destrăbălează în șampanie și parfumuri, dansând în frac.

Fotografia aceasta? Imaginea statului țărănesc de mâine. Statul țărănesc din saloanele piratului Kaufmann, exploatarele țăranilor și al muncitorilor.

Iată-l! Votați-l țăranii și muncitorii români din frontul popular, dacă vă mai dă mâna: pentru că acesta și numai acesta este statul țărănesc!

CREZ DE GENERAȚIE

... crez de generație...
... crez de generație...
... crez de generație...

... crez de generație...
... crez de generație...
... crez de generație...

... crez de generație...
... crez de generație...
... crez de generație...

... crez de generație...
... crez de generație...
... crez de generație...

Crez de generație: Ideologia faptei *)

„Soyez durs, mes frères !“
(NIETZSCHE).

S'ar părea că trăim un sfârșit de veac. Sunt semne.

Incheieturile lumii vechi trosnesc de pretutindeni. Oamenii lumii care se duce au ochii rătăciți: dezorientarea le trece pe dinainte vedenii jucăușe ca'n apa morților. Din străfundurile vieții naționale, acolo de unde se fierbe plămada rosturilor viitoare, pornește către suprafață clocot surd purtător de amenințare. Se pregătesc marile primeniri. Cari, în ciuda oricui, nu vor întârzia să se arate, pentrucă, oricât ar dori-o din răsuputeri oamenii lumii vechi, colectivitățile nu se sinucid și nici nu se permanentizează în stări letargice.

Națiunile cunosc crize, ca și indivizii izolați, dar nu succombă: lent, prin evoluție și brusc, prin revoluție, le depășesc sigur. Renașterea prin revoluție nu mai poate spăimânta pe nimeni: popoarele fără revoluții se elimină prin ele înșile din istoria lumii, așa după cum indivizii care nu încearcă în vieța lor crize spirituale profunde, se îngroapă dela sine în lutul cenușiu al anonimatului.

Generația în mâinile căreia se află frâiele colectivității naționale, trage să moară; nu de bătrânețea împlinirii misiunii sale, ci din neputință, fizică și morală. Ea moare prin ea însăși: moare din lipsă de respirație, din incapacitate de înțelegere a vremurilor și din paralizarea voinței creatoare.

Deposedarea ei din comandă, trebuie să se opereze cât mai grabnic. Vremurile cer oameni tari și generația înaintașe

*) Axa, 22. I. 1933.

nu-i poate da. Vremurile cer oameni întregi, cu patima jertfei, îmbibați de crez, forțați din oțelul temerității: generație de crez și faptă, dinamică; cer oameni cari nu dibuesc în preajma marilor hotărâri, ci realizează direct și din plin; cari nu bâiguiesc idealuri streine de sufletul nației acesteia și nici nu militează proecte potrivnice intereselor ei. Și, pe oamenii aceștia, nu-i poate da decât generația noastră.

Pretutindeni, acolo unde ca s'a așezat în slujba revoluției, conducerea destinelor societății se află în mâinile viguroase ale generației noastre. Pretutindeni, puntea de comandă și locurile de responsabilitate sunt ocupate de garda privilegiată a tinereții, de aristocrația autorității etice, de casta acelor cari au înțeles la vreme că, fără spiritul de jertfă îndrăzneată al unei elite conștiente, lumea ar fi fost de mult un muzeu perfect catalogat, o uzină de roboți sau o morgă imensă.

Generația tânără din toate țările cari și-au dat reformele cele mari, a înțeles momentul istoric al chemării sale. Cu încredere nedestrămată de îndoială a realizat direct și din plin, cu riscul vieții însăși. «Vivere pericolosamente» este formula dinamică a tinereții, turnată în cea mai lapidară concretizare a virilității creatoare.

Generația noastră nu constituie o zestre politică în mâinile nimănui. A luat de mult cunoștință de ea însăși și a înțeles că nu poate servi drept capital de exploatat. Ea este o entitate fizică și morală, cu patrimoniul său propriu de idei și sentimente. Oamenii generației noastre nu apar numai ca lichidatorii unui trecut: demiurgii lumii noi poartă într-o mână târnăcopul și'n cealaltă mistria de zidire a unei alte vieți.

Principiul nietzscheian al existenței a prins să fecundeze spiritul generației noastre românești. Căutându-și în planul general al vremii formula de activism, a găsit-o nu în economie, cum au crezut ambuscații crizei, nici în spiritualism cultural, cum predică defetiișii interesați la menținerea actualiei așezări, ci în politic, prin lupta care a început pentru realizarea Statului autentic, deparazitat de formele democrației putrefiate și pentru integrarea națiunii nediferențiate, în cadrul statului celui nou, a statului etic.

Națiunea nu mai poate tolera să fie gerată la infinit de coteriile partidelor politice existente, vase diverse cu acelaș

conținut și comanda statului trebuie luată din mâini debile articulate pe trupuri astmatice.

Noi credem în valoarea etică a forței. Statului zis de drept, care permite joc liber egoismului interesat al individului sporadic, noi îi opunem Statul etic, clădit pe legalitatea moralității, înlăuntrul căruia nu-și găsesc armonizări și justificări decât aspirațiile și interesele colectivității naționale. Înălăturăm cu dispreț stârvul statului demo-liberal, pentruca să proclamăm în locul lui nu un stat ocrotitor al intereselor de clanuri, ci un Stat fecundat de principiul autorității morale, înlăuntrul căruia să se realizeze maxima dezvoltare a națiunii întregi.

În lupta această dârză nu-și găsesc locul nici filantropia socială, nici tinctura mieroasă a naționalismului ieftin și nici toleranța sentimentală; ci intransigența desăvârșită, încrederea nezdruncinată în virtuțile cele dintâi ale omului, duritatea de stâncă a războinicilor.

În lupta noastră vom desființa zeflemeaua lichelei publice și scepticismul invalizilor intelectuali. Amatorii de diversiune în vieța publică să se retragă în vizuini și cât mai degrabă. În lături cu ideologia caragialescă a teoreticianilor din bălciul public autohton, care profesând acrobație democrată ori comunism salonard, caută să modifice, dar să nu schimbe nimic, decât pe ici pe colo, și anume pe la părțile esențiale.

Țara românească are nevoie în vremurile acestea de oameni tragici și sintetici. De aceia să ia aminte rachiticii intelectuali strânși în țarcușurile democrației comunizante: nu cu zeama roză a conferințelor peltice ori cu pana muiată în cerneala de boz a indiferenței se pregătesc marile transformări. Ci acestea, se realizează alături și pe deasupra lor prin acțiunea dârză, conștientă, organizată și disciplinată a acelor cari sunt apologeții unei singure ideologii: Fapta.

Dela formalismul democratic la naționalismul constructiv *)

„Să lăsăm clișeul „Suveranității
poporului“ și să nu ne luăm decât
după suveranitatea patriei. — Din
mormintele țării răsună mai multe
voturi decât din localurile noastre
electorale“.

AUREL C. POPOVICI

Fundamentele Democrației. La origina Statului de până
acum au stat, fără îndoială, principiile Revoluției Franceze
dela 1789, revoluția avocaților și-a retorilor îmbătați de sono-
ritatea frazei, ucenici întru ideologie ai iluminismului celui de-al
XVIII-lea secol.

Două idei forțe au constituit armătura doctrinei demo-
crate:

Ideea suveranității statului, având ca titular originar na-
țiunea personificată, și

2) Ideea de drept natural inalienabil și imprescriptibil,
opunându-se dreptului suveran al Statului.

În rezumat, individualismul juridic, economic și social a
dinamizat și a dezvoltat întreaga civilizație democratică dela
1789 și până la războiul cel mare.

Dogmele Democratice: Reformismul și formalismul.

Viciul congenital al democrației, sistem metafizic de con-
cepție esențialmente subiectivă, stă în formația pur intelec-
tualistă a teoreticianilor ei, eroii unei singure pasiuni: dia-
lectica.

*) Axa, 1. X. 1933.

Indrăgostiți de simplitate, de claritate și de simetrie, elemente eminentemente logice, iluminării secolului XVIII, derivați spiritualicește din prințul sterilității, Descartes, campionii democrației nu se mulțumesc să caute și să descopere legile naturii sociale spre a le utiliza apoi, ci creiază ei legi, confecționate pentru realități și voesc să introducă aceste realități în formule. Cu alte cuvinte, așează carul înaintea boilor, cum ar spune cuminte țăranul nostru.

Toate aceste construcțiuni formale sunt permise, atât timp cât rămânem în domeniul geometriei, dat fiind că aceasta trăiește din convențional, ca un produs al gândirii pure. Dar concepția mecanică, geometrică, cu obârșia la Aristot, cel cu «zoon politikon», nu se poate aplica societății umane care este un fapt dat, un organism viu de sine stătător, cu legile sale proprii de existență și de dezvoltare. Pentru geometrii democrației, închinătorii cultului rousseau-ist, statul și societatea nu sunt produse naturale, ci ceva artificial, «un contract social», un «pact fundamental», încheiat între indivizi, cari la rândul lor sunt egali și identici.

Vieața unei societăți, a unei națiuni, nu este nici logică, nici simetrică. Ea nu poate fi încorsetată în formule și nici turnată în tipare. Procesul de dezvoltare al unei națiuni este o continuă devenire, un proces organic, care trebuie urmărit an de an, secol de secol, în realizarea lui în timp și spațiu. «Mania aceasta de a introduce în politică adevăruri «pure», «integrale», «absolute», pornește din rațiunea pură, care însă singură, fără vederea limpede în firea lucrurilor, e pură aberație în știință, dar mi-te în politică», scria marele naționalist Aurel C. Popovici.

Democrația furnizează omul universal, omul abstract, ideal, identic peste tot cu el însuși, în vreme ce noi avem nevoie de oameni înrădăcinați solid în pământul nostru, în istoria noastră, în conștiința națională, adaptați necesităților naționale.

Nu există «om» ca atare, element constitutiv al unei alte entități, «omenire» sau «umanitate», ci există numai om raportat la familia sa națională, în cadrul real al dezvoltării sale biologice și psihologice.

Pasiunea de legiferare a democrației nu cunoaște hotare,

pentru că democratul nu slujește decât un singur stăpân: cuvântul sonor, și nu întreține decât un singur cult: al hârtiei tipărite.

Tot aparatul democratic, pus în mișcare de dinamul electoral, e în slujba certificatului. În locul omului viu, ancorat în realități și mustind de inițiative roditoare, democrația împinge către suprafață și instalează la posturile de comandă, mediocritatea de aur, șoarecele de bibliotecă, miopul papirofil, mandarinul pergamentelor universitare.

Prin toate acestea, în opoziție cu spiritul robust al naționalismului, democrația n'are cultul omului ci cultul formei. Sterilă și lipsită de clar-viziune, dinamica electorală nu permite selecționarea valorilor individuale, necesare promovării intereselor comunității naționale.

Mirajul suveranității poporului. — Gustave le Bon scria undeva că politica de astăzi se mărginește să caute mereu care este opinia publică, în loc să se preocupe de conducerea ei.

Democrații privesc votul universal ca pe cel mai de preț câștig al omenirii, panaceul tuturor relelor. Ei uită însă că de îndată ce li se pune la dispoziție acest tēmüt instrument de influențare a treburilor publice, masele acestea, lipsite de perspectiva istorică și fără simțul eternului național, se vor ocupa exclusiv de satisfacerea intereselor lor materialiste și vor obliga pe conducători să se devoteze realizării acestor interese.

Electoralismul nu permite selecționarea, pentru că masele n'au instinctul erarhiei valorilor. Pentru ele libertatea nu constituie un factor de cultură și de educație, ci prilej de anarhie și desmăț. Pentru ele egalitatea devine idealul, și prin aceasta se deschid larg porțile vieții publice făclierilor materialismului, cari sunt bine primiți, fiindcă egalitatea devine o formulă binevenită numai când se agită ideea de egalizare materială.

Votul universal are între altele și imensul defect de a crea partide, ordonanțate toate pe considerațiuni materialiste. Acestuia i se datorește consecința tragică a fărâmițării corpului național, căruia i se substitue fracțiuni interesate. Așa se explică de ce procesul de pulverizare a totului național găsește, în presa și finanța ovreiască, aliați din ce în ce mai fideli. Dinapoia cortinei, finanța internațională trage sforile și își rostuieste afacerile cu siguranța deplină a succesului: *Divide et impera*.

Materialismul Democrației. — În goana după voturi și partizani, numerică și cantitativă prin însăși structura ei, preocuparea de căpetenie a democrației se găsește în problema socială. Lipsită de perspectiva duratei, întemeindu-și baza de susținere, popularitatea, pe exploatarea exclusivă a pasiunilor de rând și a instinctelor sociale elementare, trăind permanent în actual, democrația este sclava clipei.

Politica jocului electoral conduce la degradarea prin uniformizare a vieții colective, iar națiunea concepută numeric și cantitativ pierde sensul valorilor veritabile și eterne. Prin dispariția sensului eroic al existenței, societățile se transformă într-o pastă amorfă asupra căreia voința inițiativelor creatoare nu mai are nici o priză.

Capabilă de a crea o civilizație, pe considerațiunile materialiste, democrația este improprie a promova o cultură. Ori, națiunile trăiesc și se impun pe scena istoriei numai prin efortul de creație și realizarea valorilor spirituale și nu pe temeiul elementelor de confort și ale standardului de viață. Civilizația dezvoltă elementele tehnice ale existenței umane și este internațională prin însăși esența ei. Cultura nu poate fi decât națională și universalitatea ei reese tocmai din multiplicitatea elementelor de specific pe care le conține. De aceea orice democrație este materialistă și orice naționalism este spiritualist.

Naționalism și Democrație. «Nici o democrație nu poate fi națională, scria Aurel C. Popovici. Pentru că legea ei, singura rațiune a existenței ei, este un număr. Iar numărul singur nu are caracter național, cum n'are foamea, cum n'are invidia, cum n'are lăcomia. Numărul e internațional. E internațional ca banul și schimbător ca el. Nici o democrație nu poate fi națională, pentru că numărul singur nu are cap, nu are suflet. Cifrele pot să reprezinte voturi, ele însă nu fac politică». Alimentându-și existența prin și din alegeri, democrația este dizolvantul naționalismului.

Incepând dela 1848, revoluția bonjuriștilor, a «crailor» cum îi numia Colonelul Locusteanu în memoriile sale, deschide larg hotarele țării formelor democratice și, mai de voe mai de nevoe, țara se integrează formulei de stat care, pusă în circulație la 89, bătea în plin piețele publice europene la vremea aceasta. A continua sistemul și astăzi, când națiunea întregită

și caută valorificarea posibilităților proprii și luptă să sfarme cadrul artificial care i s'a creat odinioară, ar însemna să ne aplicăm singuri sentința desființării ca stat național.

Preoții interesați și cinici din slujba zeului Demos, să înceteze cădelnițarea eternelor principii și evocarea prin predici a mirajelor de pe alte meleaguri, slujitoare ale aceluiaș cult. Iși pot permite riscul politicii democratice țări ca Franța, cari având în urma lor un lung și bogat trecut național, au realizat în decurs de veacuri forme de cultură și de civilizație proprii și nepieritoare. Peste opera a 40 de regi se poate întinde poleiala democratismului integral. Instituțiunile naționale, create pentru totdeauna, rezistă și se dezvoltă mai departe prin viața lor proprie, în disprețul existenței efemere a formelor actuale. Dar noi?

Salvarea noastră nu poate veni decât dela integrarea luptei noastre politice în sfera naționalismului creator, a cărui definiție o păstrăm intactă, așa cum a formulat-o la timpul său *Maurice Barrès*: «Le nationalisme ordonne à juger tout par rapport à son pays natal». Naționalismul, care nu pornește dela noțiunea abstractă «popor», ci dela un popor anumit, nu dela «umanitate», ci dela naționalitate.

De aceea, în orice stat, naționalismul intră în luptă cruntă cu democrația, ai cărei aliați se găsesc în pleava internațională a metecilor, iar în statele cu minorități etnice, cum e cazul statului român, cohortele recrutate din lagărele acestora, vin și ele să îngroașe rândurile «frontului comun». Cărdășia dintre partidele noastre democratice și blocul de voturi maghiaro-evreo-săsești în preajma alegerilor, constituie dovada cea mai evidentă.

Naționalismul ca și viața, nu curge nici logic, nici simetric. El nu e abstract, formal și aritmetic ca democrația. Și, mai actual decât oricând, Aurel C. Popovici, scria încă din 1910: «Naționalismul nu cere, nu este prin nimic obligat a cere «ca poporul să se guverneze prin sine însuși». El cere o organizație a statului, o formă de guvernământ prin care poporul să colaboreze în politică, dar numai pe măsura celor ce pot colabora din mijlocul lui într'o politică națională».

Naționalismul, disprețuind abstracțiunile scumpe democrației îmbătate de «universal», a renunțat de a căuta o formă

de guvernământ-tip, aplicabilă în orice țară și în orice loc. Pentru că cea mai bună formă de guvernământ rămâne tot aceea pe care o reclamă condițiile istorice ale unui popor și care pe plan materialist realizează și servește mai bine necesitățile și interesele structurii sale economice și sociale.

Nu «chemarea maselor la viață politică», cum flagornează democrația, vrea să realizeze naționalismul constructiv, ci punerea în mișcare a acestor mase pentru promovarea muncii și a culturii naționale. Naționalismul nu ține seama de voința numărului, ci de voința conștientă a celor aleși și cari sintetizează însușirile și aspirațiile poporului respectiv.

În câmpul de luptă al vieții, eroismul este de esența naționalismului; oportunismul și lașitatea constituiesc zestrea democrației.

Naționalismul nu este un program electoral; el nu e teorie, ci credință profundă. De aceea «el nu poate fi formulat și științificat».

Naționalismul este monarhic prin esența lui, în temeiurile interpretării piramidale a societății. Pe când democrația se dezvoltă în suprafață, naționalismul se realizează în adâncime. Revendicarea cardinală a democrației este guvernarea poporului prin sine însuși, cu alte cuvinte negarea rolului precumpănitor al monarhului în conducerea națiunii. De aceea, orice democrație este întotdeauna de fapt, și mai ales «de jure», cum scria un mare naționalist, o continuă străduință spre republicanism. Mondialismul și cosmopolitismul democrațiilor, nu sunt altceva decât paravane dinapoia cărora se urzesc comploturi pentru dinamitarea autorității monarhice și a fundamentelor naționaliste.

«Naționalismul este un rang de noblețe, o treaptă de nobilitate pe scara culturii», scria Aurel C. Popovici. Și ca un omagiu adus marelui scriitor naționalist, precursorul genial al orientărilor ce aveau să vină, vom încheia capitolul acesta, cu o concluzie extrasă din opera lui cea mai de seamă, «Naționalism sau Democrație»:

«Dar spre a înțelege asemenea concepții, se cere mai mult decât o aritmetică de voturi, mai mult decât un raționalism semitic, mai mult decât entuziasm pentru un egalitarism utopic, mai mult decât evlavioasă adâncire în ziare — se cere sentiment moral adânc și o puternică viață patriotică, în unire cu înțelepciunea vieții politice».

Contraofensiva statului demo-liberal*)

„Românii, fără deosebire de origine etnică, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi“.

Art. 5 din Constituția României.

Presat de acțiunea dârză a forțelor politice organizate în cadrul conștiinței celei nouă a națiunii și amenințat în existența sa însăși, statul demo-liberal se autodeşființează încercând să se apere.

Dizolvarea prin sine a început să se producă, din momentul în care a suprimat brutal toate acele categorii juridice, atribute firești ale ființei sale în ordinea constituțională și anume înlăturarea violentă a garanțiilor constituționale cari apărau egalitatea cetățenilor în fața legii: libertatea scrisului, libertatea întrunirilor, libera expresie a gândului politic, libertatea de asociație.

Toate acestea constituiau esența democratismului. Toate acestea alcătuiau armătura forte înlăuntrul căreia se închea forma juridică a statului pentru a cărui întemeiere, autorii lui, eroii loquaci dela 1789, au ridicat baricade împotriva arbitrarului reacționar, au înecat în sânge o lume întreagă și au silit să urce eșafodul, în aplauzele canaliei revoluționare, pe ultimul Capei. Toate acestea formau cheile de boltă ale pactului fun-

*) Axa, 14. V. 1933.

damental, Constituția, dela care își extrage sucule de viață statul legal al democrației.

Suprimarea și negarea tuturor acestor instituțiuni, desființează dela sine ideea de stat ordonanțat juridicește, înlocuindu-l cu o stare de fapt, o putere, cu nimic justificată și pe care o națiune, în legitimă apărare, este în dreptul său să nu o recunoască și să pretindă instaurarea cât mai urgentă a ceea ce reprezintă astăzi în mod exact și irefutabil, noțiunea de stat.

Prin toate categoriile sociale, organizate sau nu, și sub îndboldul formidabilului curent al frontului naționalist revoluționar, națiunea a deschis lupta împotriva democrației liberale, care și-a aservit intereselor sale, statul. Cuprinsă de panică, înmănușându-și forțele, democrația s'a decis să-și apere, cu orice preț, existența. Și a trecut la atac.

A început timid și uzând de procedeul clasic al lașității: diversiunea! Cu sprijinul impresionant al finanței internaționale și sub protecția marilor maestri ai lojilor masonice, flancată de organizațiile presei iudaice din afara și dinlăuntru hotarelor țării, s'au organizat campanii și s'a bătut moneta pe caracterul exclusivist și firește «huliganic» al forțelor revoluției naționale.

Nu noi și camarazii noștri de acțiune, vom nega latura politice anti-iudaice a organizațiilor naționaliste de luptă. Dar nu acest antisemitism forma pivotul acțiunii lor; ci atacul principal se îndreaptă împotriva demo-liberalismului și a formelor sale de manifestare înlăuntru și pe deasupra statului. Pe această mare problemă se greșea necondiționat și chestiunea ovreiască, a cărei soluționare era strâns legată de lichidarea democratismului.

Grație abilității și totalei lipse de scrupule puse în serviciul cauzei, diversiunea a prins și dezorientarea spiritului public de către democrați a durat câțiva ani. Etichetată sub formula comodă de antisemitism, acțiunea naționalismului revoluționar apărea celor mulți ca o luptă purtată în numele intoleranței religioase, o luptă parțială, egoistă.

Împotriva calculelor și în ordinea firească a lucrurilor, forța de rezistență, de expansiune și de dârzenie a politicii naționaliste, a dejucat înscenarea și a destrămat falsa legendă.

Lumea s'a desmeticit din păienjenisul urzit de minciuna democrației și a pornit să privească chestiunea sub aspectul ei cel adevărat. Din momentul acesta, lupta putea fi socotită pierdută de antreprenorii sufragiului universal. Farsa nu mai prindea credit.

Strâns ca într-o menghină, pe deoparte de către atacul din ce în ce mai inversunat al forțelor naționale, cari pun neted în lupta lor problema statului totalitar, încleștat de altă parte de greutățile de netrecut pe plan economic și financiar, create de sistemul deficient al economiei liberale și agravate de păcatele democrațiilor aserviți intereselor personale și internaționale, Statul de import a încercat o nouă ofensivă.

După o campanie de presă sistematic organizată, motivată și întreținută pe temeiul descoperirii mai multor «comploturi», în regisarea cărora oficiile de siguranță ale democrației sunt neîntrecute, s'a creiat diversiunea cunoscută sub firma de «pericolul comunist».

Deși «constituțiunea nu poate fi suspendată nici în total, nici în parte», s'a decretat starea de asediu și s'a votat legea măsurilor excepționale, care transformă o țară întreagă într'un imens câmp de războiu civil și care împarte pe cetățeni în două categorii: asupritori și asupriți.

Motivarea excepționalelor măsuri, a furnizat-o greva dela atelierele căilor ferate, instigată de agenții provocatori ai democrației polițiste și ale cărei urmări le-a plătit abundant cu cadavre, muncitorimea înfometată de pâine și însetată de dreptate.

Dar chiar naivitatea celor puțini, câți se mai lăsau ademiniți de fraza sforăitoare și patriotardă a demosthenilor parlamentari, cari au cădelnițat prohodul libertăților publice, deasupra cărora s'a lăsat grea și rece lespeda stării de asediu, n'a mai putut fi înșelată de data aceasta.

Din analiza cea mai superficială a ordonanțelor cari puneau în aplicare legea stării de asediu, cât și a textului tuturor articolelor din legea măsurilor excepționale, se desprindea clar cine constituia obiectul vizat prin toate aceste măsuri ilegale: organizațiile frontului revoluționar național.

Descoperiți în lumina trimisă de farul opiniei publice, profesioniștii loviturilor oculte și indirecte s'au dezorientat și

pierzând complet stăpânirea de sine au trecut brutal la acte. Concentrându-și toate forțele, punând în slujba intereselor de clan poliția, siguranța, aparatul administrativ și jandarmeria, instituțiuni create și destinate să privegheze la apărarea națiunii întregi, susținută cu foc viu de mitralierele presei ovreiești și de ziarele în contact fructuos cu bugetul, democrația a încercat ultima carte.

Prigoana împotriva acelor care purtau cuvântul națiunii în tot ce are ea mai bun și mai ales, s'a deslănțuit fără cruțare; luptă pe viață și pe moarte. Cortegiul violențelor primare, cohortele brutelor ameteite de răsplata îmbelșugată fluturată pe dinaintea ochilor, au prins să defileze în sunetele de tam-tam bătut neistovit din vârful piramidei. Orice jandarm, orice zbir polițienesc, orice slugă guvernamentală au înlocuit statul de drept. Statul a devenit pat de pușcă, curea, pumn, celulă. Asasinatale oficiale au deschis pământul patriei celor mai buni dintre fiii ei, închisorile și cazematele forturilor și-au deschis larg porțile pentru a trimite în adâncurile negre și umede elita de gând și faptă a națiunii. Gurile au amuțit înfundate de loviturile brutei oficiale, gândul exprimat a fost stâlcit în teascurile tiparului, zăvoare grele au căzut peste intrările îndoliate ale caselor de luptători.

Război civil deschis de statul uzurpator al democrației împotriva națiunii și a elitelor ei. Epuizându-și toate resursele de brutalitate și eliminându-se singur din lumea dreptului și a legii, tribul democratic e sortit pieirii. Finalul se întrevede și victoria nu mai poate aparține decât națiunii. Pentru ale cărei revendicări luptă viguros și neintimidate, eșite crescute și mai încrezătoare din prigoană, organizațiile frontului național. Cari au acceptat lupta, ca și democrația: pe viață și pe moarte. Cu singura diferență că în lupta lor acestea poartă pecetea sfântă a cruciadei naționale.

Pretutindeni caracatița democrată a fost strivită de marsul victorios al legiunilor tinereței naționaliste, cari au pus curajos problema reintegrării națiunii în drepturile ei, prin crearea statului cu funcțiuni totalitare.

Acțiunea pornită acum cincisprezece ani și continuată cu virilă perseverență de Mussolini în Italia fascistă, a fost consacrată prin triumful complet al național-socialismului ger-

man, creat în condițiuni similare cu fenomenul fascist de Adolf Hitler.

Statul democrat zace la pământ. Părăsindu-și pozițiile cari îi dădeau dreptul la existență și pășind la violența de fapt, statul demo-liberal s'a autodecapitat. Lupta revoluției naționale devine legitimă și ea nu mai poate fi stăvilită de nimeni și de nimic.

Oricât s'ar văicări și oricât se vor indigna patriotic și antirevizionist fecioarele ultragiante ale iudaismului, dela noi sau de aiurea, oricât se vor mai opinti paladinii democrației să mai întârzie prăbușirea stâlpilor de susținere, putreziți de mult la bază, finalul nu mai poate fi evitat.

În sunetele de fanfară ale tinereței, din lungul și largul țării întregi, răsună pasul ritmat și sigur al legionarilor. Ei cunosc o singură deviză: lupta. O singură flamură: națiunea. O singură țintă: victoria.

Națiunea împotriva statului de import *)

Semnele au apărut și lichidarea nu mai poate întârzia. Acțiunea cu răscolitor ecou în mase, condusă eroic de frontul mișcării naționale revoluționare, curente cu caracter naționalist din ce în ce mai accentuat cari agită și frământă corpurile profesionale constituite, valul de entuziasm care a cucerit elitele reale și tinerețea românească în totalitatea ei pentru cauza revoluției naționale, toate acestea la un loc nu alcătuiesc decât un singur adevăr, acela că națiunea în toată componența ei, dincolo de interesele respective ale breslelor și pe deasupra mobilelor individuale, a declarat războiul statului actual, statul de import.

Panica și deruta cari au cuprins sindicatele de exploatare ale nației, am numit partidele democratice, stau mărturie nezdruncinată că evenimentul acesta, căruia nici o combinație și nici un obstacol nu-i puteau împiedica apariția, pentru că el se găsea înscris în planul tragic al fatalității, s'a produs.

Să constatăm realitatea și să înregistrăm efectele: Națiunea română de totdeauna a declarat război statului de niciodată. Pentru că, să fim bine înțeleși; dintru început, la întrebarea legitimă dacă nu există cumva un stat românesc, nu vom șovăi să răspundem neted: nu! Există o aparență de stat, cel actual, statul ficțiunii democratice, dar acesta nu aparține națiunii, ci unor coterii cari nu au măcar meritul de a-l fi creat. Ceva mai mult, nici n'a ființat vreodată un stat românesc.

Un stat se naște exact în momentul în care națiunea

*) Axa, 5. II. 1933.

respectivă, luând cunoștință de forța ei, în conformitate cu aspirațiile și posibilitățile sale autentice, reale, este coaptă de evenimente pentru a se integra sub forma juridică numită stat. Ori, statul național românesc trebuie creat abia acum, când națiunea s'a încheșat într'o unitate perfectă, organică și indestructibilă și prin manifestările sale de viață cele noi e capabilă să-și dea dinlăuntru și pe deasupra ei, un stat firesc și autentic.

Ca națiune existăm de mult, — dela primele înjghebări voivodale. Națiunea aceasta, de structură agrar-pastorală, s'a perpetuat dealungul veacurilor într'o organizație primitivă, necreatoare de instituții proprii, ocrotită și păstrată de cele mai multe ori, fără consimțământul ei, de către interesele respective, politice ori economice, ale statelor limitrofe, care ele, erau într'adevăr state. Pentru că, a existat un stat turcesc, un stat ungar, un stat polon și mai ales un stat moscovit, dar niciodată un stat românesc.

Ortodoxismul, care a luat sub aripa lui de cloșcă și puil orfan al națiunii române, prin esența lui însuși legat și întemeiat pe o anumită idee de universalitate spirituală, era impropriu creării unui Stat. Dar, era în măsură, precum a și dovedit-o, să păstreze ființa unei națiuni și a păstrat-o temeinic, după cum se poate verifica istoric, elementele național și ortodox împletindu-se în mod egal întru crearea fenomenului românesc. Atât numai.

Statul de import, statul de azi, ni l-au inventat interesele economice și politice ale puterilor europene — vezi pacea dela Adrianopol — cu sprijinul plătit ori sincer al «cărvunărilor» romantici și simiești dela 1821, al bonjuriștilor pașoptiști, aiuriți de bombastica frazei revoluționare și mai ales cu neliimitatul concurs al generației conducătoare din preajma războiului de independență. Și astfel s'a întâmplat, că Statul acesta, prematur și pernicios, n'a fost niciodată expresia reală a națiunii românești celei adevărate, pentru simplul fapt că această națiune nu era în măsură să-și creeze un stat decât la definitivă ei încheșare, eveniment care trebuie să se producă abia acum, în timpurile noastre, concluzie firească a procesului de dezvoltare, accelerat de războiul pentru unitatea națională.

Statul-invenție a rămas pe mai departe statul lor, al streinilor protectori — germani până la războiul cel mare, francezi după aceia — și al instrumentelor din mâna acelor streini, politicienii români dela C. A. Rosetti, mason și semi-doct inspirat, până la democratul tincturat cu iesuitism de o anumită extracție blăjană, Iuliu Maniu.

Impotriva acestui stat, fără aderențe organice cu națiunea, artificial și parazitar, european, parlamentar și liberal, creat de internaționala pluto-masonică a sec. XIX, se ridică azi ca un singur val națiunea întreagă, națiunea celor care muncesc și produc, națiunea una singură și nu o clasă anumită. Pentru că având condiții speciale de dezvoltare, în procesul său de realizare, în ciuda acelor cari maimuțăresc marxismul în România, națiunea românească n'a cunoscut dezvoltarea înlăuntru ei a claselor cu interese antagonice.

Impotriva statului întreținut și cultivat prin zelul tuturor partidelor, așa numite de guvernământ, reprezentate sau nu în Parlament — cazanul Satanei din care se pompează viață în vine Statului de import, — dela liberali la național-țărăniști, clici cointeresate și strâns legate pe deasupra deosebirilor aparente, se ridică azi națiunea, prin toate categoriile active dinlăuntru ei și reclamă cu tărie un stat nou, un stat real, al ei și numai al ei. Înlăuntru cărui să nu aibă cuvânt nici drago-manii puterilor cari ne «ocrotesc» și ne «asistă», nici antreprenorii demagogiei electorale, vajnicii cruciați ai sufragiului universal, alcoolul metilic abundent distribuit pentru îndobitocirea și paralizarea maselor.

Inițiativa creării noului Stat, pe care îl pretinde astăzi națiunea, nu poate fi și nu trebuie lăsată străzii. Masele nu participă la mișcările de instaurarea unei noi ordine prin inițiativa lor, ci prin azeziunea lor conștientă. Rostul maselor este cu totul altul decât dinamic, în curente cu caracter de transformări fundamentale. În cazul nostru, inițiativa trebuie să aparțină elitei generației noastre, a celor puțini și aleși, dârzi și uniți. Minoritatea selectă, disciplinată, devine instrumentul de realizare concretă a tuturor aspirațiilor nutrite de mase în mod vag și confuz. De aceea, în cadrul generației noastre, toată străduința în lupta pe care am angajat-o a stat în perfecționarea crescândă a minorității care și-a înțeles chemarea.

Așezată la răspântia istorică a destinelor noastre românești, generației noi îi revine misiunea cea mare de a da națiunii unificate statul pe care îl merită și pentru a cărui formulare, vieța publică este continuu agitată dela războiu încoace. Aici se găsește sensul tuturor frământărilor colectivității românești de atâția ani, convulsiuni pe cari reprezentanții statului de import le decretează comod, dinlăuntru cabinetelor capitonate, drept acte de anarhie.

Istoria este mărturie vie că ori decâte ori masele sunt agitate, anarhia nu e jos niciodată și nicăeri. Anarhia este sus, totdeauna. Deaceea, revoluția populară, capacitate și condusă de minoritatea conștientă a celor puri și intransigenți, devine legitimă și în ordinea firească a lucrurilor — un comandament al istoriei! — atunci când intervine pentru extirparea anarhiei de sus. Și tocmai acțiunea de apărare a așa-zisei ordine în stat, de către coteria anarhică și uzurpatoare, apare ca un act de insurecție care trebuie sancționat neîntârziat de către națiune.

Generația noastră, strânsă în jurul acelor cari au înscris cu sângele lor pe drapelul de luptă, faptă și jertfă, neprecupețindu-și tributul, își merită existența și misiunea istorică. Ea a înțeles că atâta valoare i se poate presupune cuiiva, câtă înălțime atinge idealul pe care îl militează. Cât mai neîntârziat ea își va transforma crezul în faptă. Cu siguranța deplină a izbândeii, înapoia ei stând gata să dea iureș națiunea întregă.

„Extremismul de dreapta“ *)

Eticheta ticluită în hrubele masoneriei, sera ocultă a răsadurilor democrate, a fost pusă în circulație de rotativele presei din strada Sărindar. Cu popularizarea ei s'au angajat:

militanții diversiei naționale, tolerați și stipendiați de regimul demo-liberal;

oamenii de bună credință; și

canaliile frontului mason-comunist-democrat.

Am numit în prima categorie pe cuziști, «extremiști de dreapta» până la apariția articolului «Doctrina» al d-lui A. C. Cuza din «Apărarea Națională», deveniți «dreptiști înainte» după aceasta; am înscris în a doua categorie pe ziariștii și personalitățile cari susțin sincer și... naiv, politica revoluției naționale, pentruca să fixez în ultima categorie pe toți comitagiții lași ai comunismului și pe toate vedetele partidelor democratice și «constituționaliste», slugi devotate ale finanței internaționale și ale presei semite, dela noi sau de aiurea.

Prin angajarea organizațiilor naționale revoluționare în cadrul acestor formule, se urmărea compromiterea acestora sub diferite aspecte. În principal, diversiunea sistematic întreținută servea următoarele scopuri:

1. Să înglobeze sub aceeași firmă, pentru a provoca confuzie, forțe politice distincte și ca structură, și ca ideologie și ca spirit, cum ar fi de pildă Garda de Fier și L. A. N. C.

2. Să timoreze pe cetățenii cari s'ar decide să militeze în rândurile frontului revoluționar, asupra cărora cuvântul «extremism» ar opera în dublu sens: a) prin influența peiorativă a termenului însuși, care poartă în el rezonanța extremismului

*) Axa, 29. X. 1933.

comunist, și b) etichetați «extremiști», cetățenii terorizați de consecințe vor da înapoi pentru a nu suferi rigorile vindictei statului demo-liberal, atotputernic încă în compartimentele politice alimentare.

3. Insfârșit, prin expresiunea «de dreapta», perfid colportată, scopul urmărit era să prezinte acțiunea legionară drept o mișcare reacționară, dela care să se îndepărteze atât masele muncitorești, educate până acum de funcționarii revoluției în ideologia «stângei», cât și pe intelectualii cu antipatii mic-burgeze, pentru cari, iluzia libertății din regimul democrat, a fost luată, de mulți dintre ei, drept o realitate.

Pentru aceia cari s'au lăsat momiți în cursa întinsă de complotul masono-iudeo-democrat, scriem rândurile acestea. Ele sunt destinate să risipească o confuzie și să proclame pe două planuri, același adevăr: politica legionară este tot atât de puțin «extremistă» cât și «de dreapta».

Ca pretutindeni, împotriva partidelor compuse din aceiași figurație desuetă și cari se manifestă prin voința lor interesată de a apăra practica politice pluto-democrate, a apărut în țara noastră mișcarea legionară, reacțiune legitimă și firească pe linia marilor destine ale comunității naționale, care pune viguros problema crucială a creării Statului totalitar și preconizează necesitatea reorganizării fundamentale a națiunii în stat, a cărei viață va fi controlată sever sub toate aspectele ei, politice, economice ori sociale. În cadrele noii revoluții, spiritul rector al reformei va fi strunit de un comandament unic: primatul colectivismului național.

Ca și fascismul, ca și național-socialismul, mișcarea legionară luptă pentru crearea statului totalitar, sculptat politic, social și economic în fondul național. Conducătorii elita națiunii, «elita caracterului și a temperamentului», Statul acesta concretizează în sine organizația politică, juridică și economică a națiunii întregi, înlăuntrul căreia nu-și găsesc justificări de existență nici interesele de clasă nici primatul drepturilor naturale.

Toți adversarii noștri de rea credință, flancați de cireada oamenilor politici educați în școala parlamentarismului, caută activ să prezinte acțiunea noastră ca pe o mișcare de extremă dreaptă, o reacțiune «albă», o formă de contrarevoluție mic-burgeză și — mai ales — în slujba «capitalismului». Este o

calomnie calculată căreia timpul și... forțele nebiruite ale legionarilor, nu vor întârzia să-i pună prompt capăt.

Concepția totalitară a reformei Statului, ne interzice să acordăm vreo importanță acestor noțiuni, lipsite de semnificație pentru noi. Existau o «dreaptă» și o «stângă» în adunările suverane ale democrației, în cari unii apărau autoritatea absolută și instituțiile unui trecut injust, iar alții se declarau gata să moară pe altarul libertăților individualismului anarhic. Dar noi nu putem fi nici la dreapta, nici la stânga, pentru bunul motiv că mișcarea noastră îmbrățișează întregul plan al vieții naționale, nediferențiată în structura ei; mișcarea noastră organizează în aceeași măsură atât autoritatea cât și libertatea.

Concepția totalitară a Statului elimină de plano orice fel de parțialitate. Ea este o concepție de ansamblu, colectivistă, și care nu se poate realiza decât păstrând caracterul absolut al acestui ansamblu.

Deși nu înțelegem să paralelizăm lumea socială cu cea organică, totuși pentru precizarea noțiunilor în joc, mi-aș permite să amintesc că ființa omenească trăiește și se dezvoltă în același spirit unitar, care exclude, pentru perfectă funcționare a organismului, orice dezvoltare a uneia dintre părți în detrimentul altora. După cum nu se acordă nici o importanță mai mare sau mai mică unora dintre organele simetric distribuite de divinitate, organe cari nu pot avea interese potrivnice — ar fi absurd! —, tot astfel o colectivitate, care ființează în sentimentul unei uniuni politice și sociale cu legi proprii și superioare intereselor de fracțiuni, nu se poate eticheta parțial, fără ca prin aceasta să nu-și pună în primejdie propria sa existență.

Imbibată de dinamism, mișcarea noastră e revoluționară. Ea promovează spiritul creator în toate domeniile vieții publice și e sincer refractară atitudinii conservatoare.

Ea organizează cucerirea viitorului, cu participarea tuturor categoriilor productive ale națiunii și nu prezintă o reacțiune spre trecut.

Pe planul politic, prin această putere nouă de creație, mișcarea legionară absoarbe și anulează atât liberalismul cât și socialismul.

Susținută de ideologia faptei, mișcarea legionară revoluționară concepția de viață a națiunii, care trece de la arta oratorică la arta construcției sub toate formele, cum scria Georges Valois.

Mișcarea aceasta este națională și socială în același timp. Ea luptă împotriva internaționalismului orchestrat de lojile masonice și de sinedriile ovreiești și promovează realizarea maximă a potențelor naționale, cu participarea tuturor straturilor sociale.

În lupta politică pentru reforma statului în sens totalitar-național pe care am angajat-o, noi cerem colaborarea tuturor forțelor naționale, înmănușarea energiilor națiunii; a cărturarilor și a agricultorilor, a industriașilor și a lucrătorilor, a tuturor categoriilor de muncitori salariați ori liber profesioniști, toate elementele creatoare, utile și indispensabile înăuntrul corpului național. Am sunat mobilizarea colectivității românești!

Dar să mergem mai departe pentru a demonstra falsitatea tendențioasă a formulei prelucrată în atelierele celor trei stelute, obligându-ne să le respectăm terminologia și să acceptăm discuția în cadrul acestei terminologii, pentru a le dovedi că noi suntem ca și fasciștii, ca și național-socialiștii, mai aproape de ceea ce ei numesc «stânga», decât de cea ipotetică «extremă dreaptă».

De totdeauna, guvernarea unei națiuni, s'a făcut în două moduri (G. Valois):

1. Sau Statul face alianță cu poporul pentru a-i reduce și supune pe cei puternici disciplinei naționale și sociale;

2. Sau Statul se aliază cu oligarhia — în epoca modernă, plutocrația — pentru a menține națiunea în dependență. Prima politică ar putea fi considerată ca o politică de «stânga» — deci proprie democrațiilor; secunda ar fi o politică «de dreapta», proprie regimurilor absolutiste și arbitrate.

Să continuăm lecția noastră pentru școala de adulți politici nărăviți în țarcul iudeo-masono-democrat și luând ca îndreptar cele două principii de politică generală expuse mai sus, în acord cu cele mai noi metode de pedagogie experimentală, să procedăm, pentru ilustrarea celor teoretizate, la exemplificări.

Pentru generoșii apologeti ai democrației, ca și pentru profetii din valea Sărindarului, Franța este prototipul Statului democrat «de stânga», Italia și Germania — fasciste — odioase regimuri «de dreapta», Rusia Sovietică organizație statală de «extremă stângă», iar România, în forma ei actuală, o dulce democrație stropită cu apa de flori a «stângei», înzestrată cu vot universal, constituție «belgiană» și partidism parlamentarist.

Ce se petrece în Franța «de stânga»? Ne-o spune tot Georges Valois, în acord cu toți gânditorii politici de acolo, confirmat de Charles Maurras care desparte de mult «Franța reală» de «Franța legală»: «Sub numele de democrație parlamentară, noi avem domnia puterilor banului, dirijată de un fel de guvern al bancherilor». Mai este necesar să insistăm asupra exactității acestei situații? Nu credem; s'au însărcinat faptele însăși. De ani de zile, Franța republicei a treia, Mecca democrației «radicale», trăește sub comanda bancherilor afacerii Panama, iar așii vremurilor mai noi se cheamă: Oustric, Sacazan, Stavisky, Lévy-Dubois. În serviciul lor, slugi devotate, reprezentanții «țării legale» grație dinamului electoral pus în mișcare de esența arginților, se află toată turma radical-socialistă: Raoul Péret, Raynaldy, René Renoult, Dalimier, Camille Chautemps et Co.; întreg regimul parlamentar «ou, mieux, pourrimentaire», cum ar spune «oribilul reacționar» Léon Daudet.

Și iată cum, încadrată în principiul nostru general așezat la început, Franța capătă, în sensul însuși al terminologiei adversarilor de rea credință, cea mai patentă etichetă «de dreapta».

Dar Italia, creiatoarea ordinii fasciste, proclamată de iudeo-democrați ca o bestială organizație «de dreapta», cum ne apare în lumina principiilor stabilite mai sus? Ne-o spune cel mai autentic reprezentant al ei, Mussolini însuși, care, la pag. 138-139 din cartea lui E. Ludwig, «Entretiens avec Mussolini», declară:

— «Noi avem despre națiune o concepție sintetică și nu analitică. Noi suntem ca în Rusia — «extrema stângă» — sensul colectiv al vieții; acest sens noi dorim să-l întărim în paguba vieții personale... Da, iată ce vrea să facă Fascismul din

masă: să organizeze o viață colectivă, să trăiască, să muncească, să lupte în comun, într'o ierarhie, fără a fi o turmă».

Și mai departe, la întrebările puse de E. Ludwig, pentru a i se preciza diferențele cari există între cele două regimuri, Mussolini răspunde (pag. 165):

— «Diferențe? Noi avem proprietate privată, Rușii nu. Noi am supus capitalismul unui control, Rușii l-au suprimat. La noi partidul depinde de guvern, dincolo este invers.

— «Partidul și guvernul» spune Ludwig «sunt reunite în persoana Dv. Era la fel și cu Lenin!» Și este cu mult mai mult acum cu Stalin, ale cărei puteri asupra partidului depășesc cu mult pe ale lui Mussolini, adăugăm noi.

— «Nu neg asemănările». — Și apoi: — «Noi ne asemănăm cu ei în tot ceea ce este negativ. Noi și Rușii suntem contra liberalilor, democraților, parlamentarilor!» Și același Mussolini, șeful unui regim de «extremă dreaptă», spune brutal unei delegații de patroni, veniți să expună starea precară a afacerilor lor și obligația în care se găseau de a nu mai putea conduce exploatarea insuficient remuneratorii: «Dacă închideți uzinele, eu deschid închisorile».

În vremea aceasta marea democrație americană, la ordinele temușilor regi ai oțelului, ai automobilelor ori ai nasturilor, înecă în sânge muncitorii la San Francisco, La Detroit sau la New-York.

Iar dacă pășim între hotarele României de coloratură democratică, atât de scumpă scrutatorilor și brăniștenilor scoborâtori din Dragoș-Vodă, vedem că Statul, așezat pe instituțiuni de «stânga» — sufragiu universal, libertăți și parlament — la ordinele plutocrației autohtone și internaționale, zdrobește cu patul de armă pe invalizii de război, calcă în picioarele cailor congresele învățătorilor rămași pe drumuri, trimite plumb în gurile flămânde și în trupurile istovite ale muncitorilor dela Lupeni și Grivița, întoarce baionetele ostașilor asupra studențimii, care, purtată de mistica naționalistă, merge să pună o cruce pe lespede de la mormântul eroului necunoscut și leagă în lanțuri de ocnași brațele viguroase ale unui tineret educat în școala generoasă a constructivismului.

La ordinele bancherilor internaționali și sub injocțiunile presei de «stânga» și mai ales semită, democrația româ-

nească guvernează în disprețul unei Constituții din care și-a făcut un crez, dizolvă prin decrete fără putere legală organizațiile vii ale națiunii, își acoperă turpitudinile cu cenzura și starea de asediu și se perpetuiază, prin toate fracțiunile ei, *ad majorem gloriam democratiae*, grație furtului și fraudei, sub semnul atot puternicului și universalului stăpân al regimurilor democratice, Seletzky.

«Stânga» și «dreapta»? Unde sunt? Pe ce naiv mai poate induce în eroare terminologia presei din strada Sărindar și cuvântările histrionilor democrați? Când însăși revoluția rusă se naționalizează intens — (vezi Fortunat Strowsky, «Nationalisme ou Patriotisme») — iar cea fascistă se socializează din ce în ce mai profund, ce rost mai au etichetele perimate de «dreapta» și «stânga» pentru a mai putea fi aplicate acțiunilor și regimurilor politice? Unul singur: diversiunea!

«Stânga» și «dreapta» au murit odată cu «extremismul». În Europa ca și în țara noastră.

Mișcarea legionară este o concepție totală a vieții naționale. Prin ea, ca și prin fascismul definit de Corradini, națiunea va depăși, absorbindu-le, toate experiențele democratice și socialiste și va crea statul modern. În lupta noastră, noi vom să construim autoritatea, Statul, pe nevoile poporului întreg, pentru a-l apăra și conserva împotriva dominației și exploatarei practicate de clicile pluto-democrate și condiționăm de această dualitate, de această alianță Stat-Națiune, durata și tăria oricărui Stat.

Generoși și înțelegători, nu vom căuta însă să exasperăm cu totul pe adversarii noștri, demontându-le complet legenda pe care ne-au făurit-o; cu spirit împăciuitoare declarăm aci, că vom adopta și noi terminologia atât de scumpă lor, de «dreapta» și «stânga». Dar nu acum! ci în ziua judecății de pe urmă.

Statul burghez și revoluția națională *)

Tentativa de asasinat organizată de guvernul Duca-Titu-lescu împotriva Gărzii de Fier în Decembrie 1933, a fost și continuă să fie motivată și teoretizată zilnic prin pana scrutătoare a blumenfelzilor și mai ales prin declarațiile stereotipe, inlasabil debitate de către un proaspăt subministru loquace și arțăgos, trecut direct din pivnițele cu parfum de Cotnari ale Iașilor, pe strapontina comodă a unui minister.

La toate întrunirile partizanilor săi, «îmbățați» de succesul venirii la putere, la Caracal ori la Mizil, la Sadagura sau la Podul Iloaei, numitul subsecrtar de stat a expus, în numele partidului liberal, considerațiunile cari au motivat prigoana și desfrâul ilegal deslănțuite împotriva organizațiunii politice Garda de Fier. Intre altele, d-sa afirmă invariabil că «partidul liberal reprezintă ultima rezervă a democrației și a constituționalismului parlamentar» și în consecință «acest partid este hotărît să mențină *cu orice preț* existența și structura statului burghez actual».

Cinstit și fără menajamente doctrinare trebuie să recunoaștem că aceasta este problema politică a ceasului de față. Creator și proprietar al statului «burghez» — stat pe care națiunea, țara reală, nu l-a recunoscut ca firesc niciodată — partidul liberal a deschis lupta pe viață și pe moarte, împotriva unei organizațiuni politice, ale cărei rosturi exclusive erau tocmai acelea de a desființa actuala suprastructură etatică, artificială și parazitară și de a investi națiunea aceasta cu forma

*) *Axa*, 23. XII. 1933 (publicat sub titlul „Statul burghez și mișcarea națională“).

de stat pe care ea o tot reclamă cu insistență, și, mai cu deosebire, dela războiul cel mare încoace.

Problema conturată astfel, nu este nouă pentru partidul liberal. Ea a mai fost pusă: întâia oară de către mișcarea politică a Mareșalului Averescu în anii 1919—1921, a doua oară de către Partidul Național-Tărănesc între 1926—1928; cu mult mai puțină gravitate însă și cu totul alte mijloace de realizare. De data aceasta, prigoana ne mai întâlnește până acum și violența de reacțiune a partidului care reprezintă interesele naționale și internaționale ale câtorva, dovedesc că primejdia este reală și de neevitat, iar lupta trebuie angajată până la capăt și cu orice mijloace. Pe panta acestei fatalități, odată pornit, partidul liberal alunecă vertiginos; și la sfârșitul pantei nu poate fi decât prăpastia.

Să intrăm mai adânc în miezul lucrurilor și obiectiv să căutăm a descifra, în lumina istoriei, realitățile pe care se angajează eterna luptă dintre statul proprietate a partidului liberal și națiune, reprezentată prin diverse organizațiuni de luptă politică.

Între anii 1919—21, Generalul Averescu, exponent al «psihologiei tranșelor», ridicat de națiunea armată la valoarea de simbol, capacitează aspirațiile maselor populare demobilizate și întemeiând o formație originală de luptă politică, încearcă pentru prima oară, în mod viguros, un atac de front împotriva partidului liberal, în calitatea acestuia de uzufructuar perpetuu al puterii de stat.

Ofensiva Generalului victorios pe câmpul de bătaie, deși sprijinită fanatic de masele populare însetate de dreptate, eșuiază lamentabil în rețelele de sârmă ghimpată ale intrigii politice; organismul politic creat în condițiuni neegale de Generalul Averescu, viciat congenital și prin lipsa de calitate a multora din membrii conducători, alunecă în mrejele abil întinse de bătrânul corsar al puterii, Ionel Brătianu, și ajunge politicește la remorca partidului liberal, masă de manevră în mâinile lui Constantinescu-Porcu, după ce din punct de vedere doctrinar se înecase în apele stagnante ale unui aș zis «neoliberalism», grație însușirilor de pilot emerit ale d-lui Mihail Manoilescu.

Prima încercare a Națiunii de a-și croi Statul firesc, se împotmolește fără ieșire din lipsa de înțelegere a realităților și a momentului istoric și din neputința de creație a aceloră în mâinile cărora ea își pusese, fără rezerve, destinele. Astfel, fenomenul averescan, concomitent pe plan internațional fenomenului fascist, dispăre în fraudă și umilință, înghițit pe nemestecate de caracatița liberalismului acaparant.

Națiunea înșelată în credința ei, nu renunță totuși la lupta deschisă împotriva partidului liberal care, mai cutezător încă, nu încetează să afirme că existența statului se confundă cu propria sa existență. Ea continuă nedesamăgită lupta. Și noile speranțe le toarnă în urciorul proaspăt al țărănismului revoluționar care, la rândul său, plămădit cam în acelaș timp cu mișcarea averescană, deschide vijelios lupta împotriva liberalismului de totdeauna.

Acest al doilea atac sfârșește ca și primul, deși mult mai târziu, tot așa de dezolant. De data aceasta, insuccesul acțiunii se datorește în aceeași măsură insuficienței personale și nesincerității conducătorilor, cât și confuziei care stătea la baza acțiunii politice propriu zise.

Fenomenul țărănist, a cărui dezvoltare firească nu putea lua altă formă decât aceea pe care i-o imprimase Stambolischii țărănismului bulgăresc, falimentează complet, după o luptă de zece ani pentru promovarea statului țărănesc, iar falanga revoluționarilor de odinioară se transformă într'o penibilă grupare pe grumazul căreia se așează greoiu jugul liberalismului din nou victorios.

Cauzele acestui mare eșec sunt multiple; le vom păstra numai pe cele care provin din insuficiența calitativă a conducătorilor, vom stărui asupra aluviunii național-ardelene în matca țărănismului și vom fixa confuzia doctrinară care a condus la dezorientare.

Insuficiența de pregătire și de caracter a conducătorilor, a demonstrat-o cu suficiență guvernarea național-țărănistă, ale cărei practici și metode s'au executat în ritmul celui mai ortodox liberalism. Galeria oamenilor politici național-țărăniști nu constituie decât copia de proastă calitate a garniturii liberale.

Deformarea țărănismului s'a mai produs și prin inter-

venția lotului național ardelean, pe urma fuziunii din 1926. Crescuți în marginile civilizației occidentale, «burghezizați» în «căfanele» Budapestei și ale Vienei, corifeii național-ardeleni au crescut și s'au dezvoltat în mitul slujbelor la stat, al afacerilor rotunde care i-ar pune în rând cu «domnii» și în cultul bugetului care asigură bursa, leafa și pensia. Idealul de neatins în cadrul monarhiei austro-ungare, a devenit o miraculoasă realitate înăuntrul statului întregit. O nouă etică s'a format și o crâncenă luptă s'a pornit de oastea politicienilor «cu apetituri milenare» pentru cucerirea puterii de stat și inclusiv a binecuvântatului buget.

Separati de liberali, cu cari aveau cele mai reale «afinități electivă», pe o chestie de împărțeală, național-ardelenii susținuți de deviza «tot sau nimic» au fuzionat cu țărănismul revoluționar și prin aceasta însăși au compromis o politică care, în alte condițiuni și cu alți oameni, ar fi putut deveni națională. Prima victorie a spiritului liberal asupra țărănismului a fost așa dar instalarea național-ardelenilor, bancari și afaceriști, în lagărul oștilor țărăniste.

Extracția personalităților conducătoare ale partidului țărănesc până la fuziune și național-țărănesc după 1926, provenia din surse diferite. Liberali: Lupu, Stere. Poporanști naționali: Iorga et Co. Marxști burghezi neînregimentați: Madgearu. Conservatori tachști și altfel: Mironescu, Grigore Filipescu. Național-ardeleni, fracțiunea liberală a politicii ardeleni: Maniu, Vaida, Popovici, Bocu, etc. Iar la origina acțiunii însăși, fals-revoluționari de temperament și haretști prin pregătire: Mihalache et Co. Un adevărat turn babel politic, înăuntrul căruia nu puteau exista nici coeziune sufletească, nici raporturi disciplinate, absolut necesare triumfului unei cauze politice.

Sub influența atâtor conducători, necoordonată și nesistemată, doctrina național-țărănistă se îndepărta complet dela fireasca ideologie pe care trebuie să se întemeieze noile realități statale. Internaționalist, democratic, bancar, marxist, cooperatist, capitalist, țărănismul opoziționist pierde contactul cu sufletul și cerințele nației acesteia, pentruca, odată instalat la guvern, să se aservească docil instituțiilor și practicelor liberale și să se transforme subit din adversar implacabil al

liberalismului, în cel mai vajnic și fidel recunoscător aliat. Prin intrigă și tentație, prin oameni devotați și instituțiuni confecționate pro causa, odată mai mult partidul liberal a prins în capcană și a pus căpăstru unei forțe politice care îndrăznise să-i tăgăduiască documentele de eternă hipotecă asupra Statului românesc. Partidul național-țărănesc s'a transformat prin guvernare în partidul național-liberal No. 2.

Suspînul de ușurare scos de liberalism n'a durat prea mult.

De multă vreme încă, imediat după război, se închea latent dar temeinic, o mișcare cu caracter mult mai amplu, ale cărei rădăcini se găseau înfipte în străfundul fondului național. Fără salturi, dibuindu-și ideologia, se preciza pe îndelete mișcarea națională care, după succesive avataruri, ajunge să se definească și să se realizeze concret în anul 1927, în formațiunea politică «Legiunea Arhanghelul Mihail» de sub conducerea lui Corneliu Zelea Codreanu.

Prigonită din fașă, asemenea creștinismului primitiv, mișcarea națională revoluționară crește și se întărește prin persecuții și prigoane. Adversară declarată a lumii iudeo-masono-liberale, mișcarea legionară e lovită și încercată cu desființarea în două rânduri: pentru întâia oară de guvernul țărănist, tutelat de străinătatea bancară și de presa ovreiască; a doua oară decretul de dizolvare pornește din templele masonice cari aranjaseră combinația de guvernământ Argetoianu-Iorga.

Aceste repetate desființări rămân doar pe hârtie, fiindcă aidoma păsării minunate, mișcarea legionară renaște mai viguros din cenușa formelor de desființare. Replicile țării cad biciuitoare pe capetele fără obraz ale guvernanților: după prima dizolvare, națiunea trimite în parlament pe Corneliu Zelea Codreanu, ales la Neamț împotriva tuturor partidelor coalizate, și pe Ion Zelea Codreanu, ales la Tutova în aceleași condițiuni; după secunda dizolvare, Garda de Fier numără în Camera din 1932, cinci deputați.

Liberalismul se înspăimântă de proporțiile și anvergura acestei mișcări care, pe zi ce trece, capacitează forțele cele noi ale națiunii și se integrează cu atât mai vârtos aspirațiilor autentice ale totului național. Răsunetul crescând în mase al Gărzii de Fier, se transformă într'un chinuitor coșmar pentru beneficiarii de totdeauna ai unei puteri uzurpate.

Și astfel, în anul de grație 1933, liberalismul în acord perfect cu național-țărănișmul, spăimântat și decis să-și apere cu orice preț interesele, revendică puterea cu concursul interesat al străinătății și al lojilor internaționale și în tam-tam-ul bătut febril de presa ovreiască, pornește la desființarea adversarului său cel mai de temut și cel mai hotărât.

Ceeace voia Garda de Fier, știe toată lumea; ea lupta pentru promovarea Statului național totalitar, epurat de streinismul tuturor scursorilor galițiene și deparazitat de pleava care, sub firma demo-liberală, transformase un stat întreg într-o societate anonimă pentru exploatarea pe vecie a națiunii.

În lupta deschisă cu înverșunare, condusă atât de neloial de campionii libertăților constituționale, cari și-au aservit autoritatea de stat abuziv și ilegal, liberalismul își apără propriile lui poziții și interese; mișcarea legionară reprezintă aspirațiile și posibilitățile de realizare ale unei națiuni întregi. Așadar război deschis între o categorie cu interese personale precis delimitate, care înțelege să facă din stat instrumentul de realizare al acestor interese, și o organizație care, prin forțele de care dispune și prin ideologia pe care o reprezintă, apare ca veritabilul și unicul organism de luptă al națiunii.

Astfel precizate pozițiile liberalismului uzurpator de autoritate în fața forțelor naționale susținute de idealismul pur al iubirii de neam, balanța victoriei, oricari ar fi condițiunile luptei, nu se va putea apleca decât într-o singură parte: a națiunii.

Povestea nu se mai poate repeta. Pentru că, dacă pe câmpul de bătălie al mișcării averescane n'a rămas decât legenda antrepozitelor incendiate și a alegerilor pătate de fraudă, iar peste frontul ofensivei național-țărăniște nu mai rămâne decât fantoma unei revoluții de carton născută moartă la Alba-Iulia, pe tot întinsul țării, de pe urma prigoanei deslănțuită de autoritatea liberalizantă împotriva Gărzii de Fier, rămân chinuri, închisori și morți. Și mișcarea legionară nu își poate trăda morții, fără ca prin aceasta însăși să nu-și trădeze propria sa cauză. Aci stă garanția victoriei sale.

Între democrație și statul totalitar *)

Regimul numărului și al raportului cantitativ dintre forțele sociale își dă obștescul sfârșit de pe urma loviturilor de grație primite în răsărit dela comunismul leninist, în sud dela fascismul mussolinian și în centru dela național-socialismul hitlerist.

Regimul instalaț acum o sută cincizeci de ani printr'o revoluție sângeroasă, creatoare a unei patrii nouă, pe patriotismul intereselor, cum o defineau frații de Goncourt, a fost. Cât de curând, deasupra celei de pe urmă redute, în ale cărei șanțuri s'a concentrat tot ce a mai rămas din vlăguitile rezerve, Franța, se va ridica drapelul alb, simbolul desnădăjduitei capitulări.

Statul ficțiunii democratice se prăbușește pretutindeni în fața ofensivei colectivităților naționale. Precipitat, ori dibuind timid, sub semnul celor trei evenimente epocale, lumea întreagă își primenește formele de viață veche și se îndreaptă către realizarea statului etic, condus de minorități selecte, statul care concretizează în sine organizarea politică, juridică și economică a națiunii întregi, înlăuntrul căruia nu-și găsesc justificări nici interesele de clasă, nici faimoasele drepturi individuale.

Creat pe considerente streine de fondul național, pus în serviciul intereselor particulare ale naționalilor înstreinați și subjugat in joncțiunilor streinilor naționalizați prin participa-

*) Acest capitol cuprinde, pe lângă un articol publicat sub acelaș titlu în *Axa* din 5.III.1933, și câteva fragmente din articolul „Generația nouă și Statul etic“ (*Axa*, 19.III.1933); din această pricină acest ultim articol n'a mai fost reproduș în volum.

rea la beneficii recoltate de pe urma exploatării avuției naționale, internațional prin politica sa economică și financiară, orientat politicește în consecință, steril și lipsit de inițiative creatoare în ordonanțarea instituțiilor și a formelor de viață proprii, statul democrat, conceput numeric și cantitativ, sfârșește vlăguit sub harapnicul de foc al statului totalitar, sculptat politic și economic în fondul național.

Incepătul sfârșitului îl trăim noi. De pretutindeni, împotriva partidelor compuse din aceiași figurație desuetă, vase diverse cu conținut identic, și cari se manifestă prin voința lor interesată de a apăra statul parlamentar și practica unei politici de echilibru intern, adică liberală și democrată, apar organizațiuni noi de luptă politică, cari pun problema statului totalitar pe teren revoluționar, indiferent dacă se etichetează fasciste ori comuniste. Produse autentice, toate aceste formațiuni active preconizează necesitatea reorganizării fundamentale a națiunii în stat, a cărei viață va fi controlată sever sub toate aspectele ei politice, sociale și economice, fie că se interpretează societatea prin etic-economic ca în fascism, fie că se pornește dela economic către etic ca în doctrina comunistă; spiritul rector al reformei poartă aceiași pecete; primatul colectivismului național.

Desvoltarea înlăuntrul națiunii a atâtor activități organizate, impune în virtutea funcțiunii sociale pe care ele o exercită, primatul colectivității. Problema reformei statului apare din contrastul isbitor care se vedește între societatea politică fundată pe individualismul electorului și societatea economică modernă, cu tendințe colectiviste.

În concepția statului totalitar, națiunea nu se diminuează la rolul de a intra în procesul de formație istorică a statului, ci este factorul esențial în tehnica și arta guvernării popoarelor. Statul este considerat ca turnat și trăind în națiune, aceasta fiind organismul viu și în progresivă dezvoltare, funcțiunea dinamică a statului. În modul acesta, consolidând funcțiunea dintre națiune și stat — pe plan economic și politic — vom avea pe deoparte principiul solidarității naționale a intereselor producțiunii sub diverse forme, toate protejate de stat, în calitatea lor de interese superioare ale națiunii, iar pe de altă

parte, interesele statului și ale națiunii, superioare tuturor celor ale indivizilor, grupelor și categoriilor sociale.

Ca un alt *Ianus bifrons*, individul modern — cetățean politic și economic — nu intră în termenii raportului necesar, stabilit între el și stat, în calitatea lui de individ luat ca atare, ci considerat în calificarea socială predeterminată prin locul actual pe care îl ocupă în comunitatea națională căreia îi aparține.

În națiune, statul își găsește elementele caracterului său și sursa eternă a realizărilor și duratei sale. Individul nu se mai poate izola pentru a se așeza prin propria sa voință contra statului și a colectivității naționale, al căror produs este. Activitățile indivizilor și ale forțelor asociate, formate de către aceștia, nasc și trăiesc condiționate; statul nu limitează și nu paralizează întru nimic aceste activități, atunci când le așează în cadrele cari pot servi mai bine, de aci înainte, interesele comunității naționale.

Neținând seamă de raporturile stat-națiune și națiune-individ, tactica de luptă a socialismului științific conduce la rezultatele următoare, falsificate de rigiditatea conceptelor pur logice: 1) noțiunea de clasă întinsă tuturor categoriilor sociale, în scopul de a face din aceste categorii marea clasă proletară și lucrătoare, cu interese separate de o altă clasă pe care ar constitui-o posesorii mijloacelor de producțiune; 2) lupta de clasă ca program al organizației proletare și lege supremă a tuturor legilor și a întregii politici a statului.

Trecând la analiza problemei politice pe care națiunea românească și-o pune abia acum în raport cu existența unui stat care organic nu-i aparține, trebuie să recunoaștem că ideea celor două clase sociale separate și închise în ele înșile nu corespunde realității vii; că ipoteticul conflict de interese în raporturile categoriilor sociale se află în marginea vieții acestor raporturi, nu constituie conținutul lor, și că solidaritatea intereselor tuturor categoriilor în unitatea intereselor supreme ale organizațiunii naționale sub forma de stat, este singurul fapt real în viața tuturor societăților, inclusiv al celei românești.

Condamnăm și înlăturăm cu dispreț doctrina care ridică

categorii lucrătoare și productive împotriva altor categorii lucrătoare și productive. Ceeace trebuie urmărit și realizat este fuziunea și organizarea temeinică a acestora în vederea luptei care abia începe, împotriva adversarului comun, asociațiile de exploatare ale democrației, cari prin intermediul unui stat, creat de ele și pentru ele, au anchilozat cu savantă perfidie, pentru multă vreme, trupul viguros al unei națiuni care nu și-a dat încă măsura posibilităților sale de creație și de realizare.

VASILE MARIN

Biografie de Mihail Polihroniade
Reprodusă din Cuvântul Studențesc
Număr festiv, Ianuarie-Februarie 1937
Anul XII. Nr. 1—4

Vasile Marin

Clară, lucidă, luminoasă, astfel ne apare nouă astăzi, după săvârșirea ei, viața lui Vasile Marin.

Într'adevăr dacă în generația lui a întrupat cineva luciditatea, inteligența, stăpânirea de sine, voința calmă, ironia mușcătoare, apoi fără îndoială că acela a fost Comandantul Legionar Vasile Marin.

Născut la 29 Ianuarie 1904, fiu al unui oltean din Vâlcea și al unei ardelence din Târnava Mare, Vasile Marin e un copil al Bucureștilor. Aici s'a născut, aici a crescut, aici și-a trăit viața.

Scoala primară a făcut-o în comuna suburbană Grivița. Liceul l-a început la Sf. Sava și l-a sfârșit la Gheorghe Șincai.

Copilul fusese vioi, neastâmpărat, sburdalnic, adolescentul păstrase vioiciunea, devenise însă reținut, sobru, ironic. Din liceu i se deșteptase pofta de citit. Citise mult, cu patimă, așa cum citește ori ce adolescent, de toate. Dar vocația i se deslușise repede, avea pasiunea problemelor de ideologie și practică politică.

Așa l-am cunoscut, pe când eram încă în clasa a șaptea de liceu iar el student. Era în toamna lui 1923. Ne întâlneam foarte des, de două-trei ori pe săptămână, în odaia unui prieten comun care locuia la mine, Nicu Carandino.

Se formase un mic cenaclu în care afară de Marin, de Carandino, de mine, mai luau parte: N. N. Matheescu, Mircea Eliade, Ion Anghel, Bălan, Petrișor Viforeanu, ș. a. m. d.

Dumineca după masă ne întruneam într'un fel de ședință solemnă. Unul din noi citea o lucrare și apoi urmau discuții aprinse.

Imi amintesc și acum prima „lucrare“ a lui Marin; dacă memoria nu mă înșeală se numea „Pamfletarii reacționari francezi“. Ne-a vorbit despre Léon Bloy și despre Léon Daudet.

La nouăsprezece ani Vasile Marin era un om format. Avea o maturitate de gândire, o siguranță, o precizie la care noi nu ajunsesem încă. Bazele culturii sale erau deasemenea puse. Clasicii și modernii literaturii noastre îi erau familiari, avea însă o dragoste și o înțelegere deosebită pentru Bălcescu. Bine înțeles doctrinarii naționalismului românesc: Eminescu, Aurel Popovici, Iorga, A. C. Cuza îi erau și mai apropiați.

Mi-aduc aminte de furtuna stârnită în micul nostru cenaclu de o lucrare de a lui asupra operii lui Paulescu.

Dintre străini trecuse prin marxism și mai ales prin maurrasism. Să nu se creadă însă că Vasile Marin avea o cultură exclusivă politică. Iubea frumosul, îi plăcea un vers armonios, o pagină subtilă, o sonată de Beethoven, un peisagiu florentin, o catedrală gotică.

Exista în Marin o puternică tendință estetică. Înțelegea frumosul nu numai în literatură, în artă, în muzică, ci și în viață.

În articolele lui, în cartea lui, în cuvântările lui îl urmărea gândul nu numai de a scrie sau a vorbi just ci și frumos.

Ne vom aminti întotdeauna cu toții, cei cari l-am auzit, una din ultimele lui pledoarii, aceia dela Brașov. Acolo și-a dat într'adevăr toată măsura. Înțelegere, argumentare inepicabilă, ironie fină, suflet, ținută legionară, imens talent și o desăvârșită armonie formală.

După ce a terminat, a urmat o clipă de tăcere, un moment de reculegere solemnă, ca după un concert de orgă într'o catedrală gotică.

Dar nu numai inteligența, judecata, cultura îi erau formate în 1923 ci și liniile mari sufletești și intelectuale.

Era, deatunci, naționalist, și antisemit. Răspundea lucid, ironic, sigur, asalturilor pe care unii le dădeau naționalismului său intransigent.

Prin 1924 sau 1925 cercul nostru s'a răspândit.

Între timp Marin fusese ales președinte al Cercului Studenților Ilfoveni. Mișcarea studențească era în toi și cu temperamentul său de luptător Marin se asvârli în ea. Contribue la mișcarea antisemită în facultatea de drept, ține conferințe pe la ateneele populare, pleacă în fruntea echipelor studențești prin județ.

În 1926 își face armata la Școala Militară de Infanterie din București. Peste un an iese sublocotenent și termină licența în drept.

Cu aceasta, prima perioadă a formației lui poate fi socotită ca terminată. Acum se asvârle în lupta vieții.

*

Tânărul licențiat în drept, se apucă de avocatură și intră secretar la d-l Ion Lugojeanu, astăzi ministru al României la Roma, pe vremea aceea membru de vază al partidului național-țărănesc. Firește, strălucitele însușiri de inteligență, talent, spirit politic, pe care le posedă Vasile Marin nu puteau trece neobservate. Deaceea când, peste un an, național-țărăniștii vin la guvern, d-l Lugojeanu ajungând subsecretar de stat la preșidenția consiliului, Vasile Marin devine șeful său de cabinet.

Aici Marin desfășoară alte două calități ale personalității sale: autoritate și putere de muncă.

A fost iarăși o perioadă în care ne-am văzut mult. Eu eram pe atunci secretar de redacție al „Vremii“ și în această calitate, având intrarea liberă, veneam foarte des la cameră. Ne întâlneam aproape zilnic pe culcuare și sedeam mult de vorbă. Era, ca întotdeauna, foarte independent, stăpân pe el, extraordinar de lucid și mușcător de ironic. Deputații, gazetarii, îi arătau stimă și respect. Avea autoritate. Ca foarte multă lume credea în misiunea și în puterea creatoare a partidului național-țărănesc. Asta se petrecea prin 1929-1930. Dar cu luciditatea care-l caracterizează desiluzia a venit repede.

În 1931, dându-și demisia din postul de șef de cabinet, e numit avocat în contenciosul ministerului de industrie și comerț. Tot atunci face o călătorie în străinătate prin Franța și Italia.

Tot în acest timp Marin, înscris la doctorat la Facultatea de Drept din București, trece cu strălucire examenele și-și pregătește teza.

Teza ș'o susține în 1932 cu lucrarea „Fascismul“. E proclamat „doctor în drept“.

Cartea lui „Fascismul“ este o privire asupra organizării constituționale a Statului corporativ italian. Primul capitol e dedicat originii doctrinei fasciste și doctrinei însăși. Marin definește și precizează aportul teoreticienilor Statului, Hegel, Treitschke, Ihering, Gierke, Léon Duguit, Georges Sorel, în concepția fascistă a Statului. Urmează apoi o scurtă expunere istorică a etapelor de organizare constituțională a noului Stat italian fascist. „Statului“ din 1848 acordat de regele Carol Albert Piemontului și extins apoi asupra întregii Italii și celebra „Carta a muncii“ sunt sistematic analizate.

După trecerea în revistă a principiilor, autorul purcede la cercetarea instituțiilor constituționale. Rând pe rând sunt cercetate:

rolul Coroanei, a guvernului, a reprezentanței politice (Camera și Senatul), a partidului fascist, a marelui Consiliu fascist și a Consiliului național al corporațiilor.

Un capitol cu totul original este acela dedicat raporturilor de suveranitate dintre Italia și Vatican.

Studiul se sfârșește cu o analiză a regimului datoriilor și drepturilor publice individuale și a regimului presei.

„Fascismul“ lui Vasile Marin a fost prima și a rămas până astăzi ultima lucrare care înfățișează complect și sistematic publicului românesc Statul fascist.

Deși lucrată în limitele și după tipicul unei teze de doctorat, cartea vădește o puternică personalitate.

Originală, inteligentă, vie, judicioasă operă e reprezentativă pentru spiritul său.

*

În toamna anului 1932 începe ultima etapă a vieții lui Vasile Marin. Întâlnește, înțelege, se integrează Legiunei. De-acum încolo admirabila sa inteligență, puterea sa de muncă, cinstea sa sufletească, entuziasmul său, ei îi vor fi dedicate.

Pentru Legiune a trăit, a gândit, a luptat, a suferit și a murit Vasile Marin.

Intră în Legiune în Octombrie sau Noembrie 1932, cu câteva săptămâni înaintea lui Vladimir Dumitrescu, Ion Victor Vojen, Polihroniade, Vasile Cristescu, Alexandru Constant, Virgil Ionescu, a nucleului cunoscut mai târziu sub numele de grupul „Axa“. Începând din Ianuarie 1933 Marin devine un statornic colaborator al „Axei“.

Am aici în fața mea primul lui articol „O singură ideologie: Fapta“, publicat în Nr. 5 al revistei. Desprind o frază: „Țara românească are nevoie în vremurile acestea de oameni tragici și sintetici“. Vasile Marin și-a definit astfel dela început rostul în Legiune și măreția sfârșitului.

Au urmat apoi rând pe rând „Națiunea împotriva Statului de de import“ (Axa, Nr. 6), „Intre democrație și Statul totalitar“ („Axa“, Nr. 8), „Generația nouă și Statul etic“ („Axa“, Nr. 9), „Sfârșitul erei democratice“ („Axa“, Nr. 13), „Răboj“ („Axa“, Nr. 18), din care citez minunatul sfârșit: „Revărsarea apelor tinereții va inunda lumea cea veche, învăluind-o în mǎllul regenerator și dător de roadă nouă. E Nilul tinereții creatoare“. În Nr. 19 al „Axei“ un mare articol: „Dela formalismul democratic la naționalismul con-

structiv“. „Mitul corporatist“ („Axa“, Nr. 20). „Extremismul de dreapta“ („Axa“, Nr. 21).

Articolele lui, strânse laolaltă, formează un adevărat manual asupra problemei Statului și a elitelor. În ele regăsim pe Vasile Marin din carte și din viață. O dialectică viguroasă, o argumentare strânsă, o iuțea în scris colorată cu epitete tari, cu vorbe sfredelitoare, cu formule plastice.

Timp de un an, cât a trăit „Axa“, am lucrat cu toții împreună. Firește au fost și mici frecuşuri, mici ciocniri, cum se întâmplă între oameni chiar când sunt legionari, dar toate le-am lichidat între noi, în „cuibul“ nostru, conștienți că peste orice trecătoare chestiuni personale trebuie să servim Legiunea și Căpitanul.

Activitatea legionară a lui Marin nu se mărginește însă numai la condei. Ca avocat aduce, fără exagerare, imense servicii Legiunii. Ne amintim cu totii ce a însemnat primavara și vara lui 1933. Guvernul Vaida, împins de finanța și presa jidovească, nu îndrăsnea să ne dissolve dar pornise împotriva noastră o luptă de distrugere.

Calomnii, ofense, insulte, lovituri, schingiuri, arestări arbitrare se abăteau asupra noastră. Pe urmă, deși înduram — din ordinul Căpitanului — cu resemnare orice lovitură, tot noi eram dați în judecată. Procesele se purcedeau. Dela un capăt la altul al țării era chemat să apere „avocatul Legiunii“ Vasile Marin.

Se căsătorise de curând — în Februarie — cu o doctoriță tânără, Ana-Maria Ropală. Soția îi semăna parcă și la fizic dar mai ales la moral. O ființă nu prea înaltă, dar bine legată, vie, sburdalnică, cu ochi sfredelitori, glumeață, scripitor de inteligentă și care topea par'că întreaga lume într'o privire atunci când se uita la „Vasia“ al ei.

La prima chemare Marin își lasă soția, de care era atât de legat, și pornea. Peste o zi două venea, ca un buletin de victorie, vestea achitării pe care o isbândise.

Intre 24 Mai și 15 Iulie 1933 a pledat și a biruit la Rădăuți, la Caransebeș, la Arad, — când chemat telefonic de Căpitanul a apărut „Echipa morții“ care avea în frunte pe Sterie Ciumentti și Nicky Constantinescu — la Alba-Iulia, la Pitești.

I se dusesese faima în Legiune!

Dar au venit zilele grele ale prigoanei.

Candidat al „Grupării Corneliu Zelea Codreanu“ la Arad, la Târnava Mare, la Turda, Vasile Marin străbate în fruntea echipelor legionare jumătate Ardealul.

Intrat însă de curând la „Cuvântul“, Vasile Marin găsește prilejul ca în toiul luptei, să ne dăruiască alte câteva minunate articole.

Disolvarea Gărzii de Fier îl surprinde la Sighișoara, e arestat, adus la București, ținut o zi la Prefectura Poliției, și apoi — în dimineața zilei de 13 Decembrie — adus la Jilava. Mi-aduc aminte că abia se deszăvorîse ușa cazematei și Marin, Alecu Cantacuzino, Giurgea-Negrilești și-au făcut intrarea. După o primire triumfală, îmbrățișeri, întrebări și răspunsuri, au fost instalați toți trei pe patul comun din fața noastră.

Marin la închisoare era neschimbat. Calm, veșnic surâzător, judecând cu obișnuita lui agerime situația, era sigur de victorie.

Din inițiativa lui Moța am scris dela Jilava ultimul număr — Nr. 24 — al „Axei“. Ghemuiți pe paturile comune Ion Moța, Vasile Marin, Părintele Georgescu-Edineți, eu, ne-am scris articolele și le-am expediat a doua zi lui Ion Belgea prin legionarul Stoenescu — mi se pare — care a fost eliberat. A ascuns articolele în încălțăminte și le-a dus la destinație, iar „Axa“ noastră a putut astfel să apară pentru ultima dată.

Articolele noastre au fost nesemnate, de aceea e poate bine pentru istoria legionară să precizez cine le-a scris pe fiecare.

Moța a scris articolul „Arestarea — act de guvernământ“. Părintele Georgescu-Edineți articolul „Mântuirea“. Vasile Marin un lung articol de doctrină „Statul burghez și Mișcarea Națională“, iar eu două articole scurte: „Călăul Titulescu“ și „După dizolvarea Gărzii de Fier“.

Am stat zece zile împreună, până la 25 Decembrie, apoi nouă tuturor ne-au dat drumul, iar pe Ion Moța, Vasile Marin și Sterie Ciumetti — ce stranie și tragică împerechere — i-au ținut până în după amiaza zilei de 29 Decembrie.

La 29 Decembrie au ieșit toți trei pe poarta închisorii.

Astăzi niciunul din ei nu mai e în viață, toți au murit eroic pentru credința lor în Căpitan și Legiune.

*

După moartea lui Duca, asemeni lui Moța, Alexandru Cantacuzino, Andrei Ionescu, Marin isbutește să nu fie arestat. (Moța va fi arestat abia în Februarie). Stă ascuns vreo două luni și apoi — în preajma procesului — iese la iveală și pe lucru. Aleargă peste tot, se informează, informează, organizează apărarea, vorbește cu oamenii

politici ce vor depune ca martori în proces, caută să ne procure bani, studiază dosarele.

La proces e la postul său pe banca apărării. În sfaturile noastre intime cu Căpitanul, Moța, Bădia Ilie Gârneață, Domnul Clime, Banea, Virgil Ionescu, Alexandru Cantacuzino, mintea lui ageră, sufletul lui curat, gălesc întotdeauna calea cea bună de urmat în grozava încercare prin care trecea Mișcarea Legionară.

Însfârșit suntem achitați!

Legiunea își reia viața și Vasile Marin activitatea în cadrul Mișcării.

La Giulești, în grădina în veci neuitatului Didi Micescu, redeschide prima tabără legionară. Marin își face o mică colibă și se instalează acolo. Lucrează cot la cot cu cei mai tineri legionari, e de mai multe ori ofițer de serviciu.

În cursul anului 1934—1935 mersul Mișcării Legionare e mai potolit. Deaceea și activitatea tuturor e mai redusă.

Marin ține conferințe la sediu, scrie câteva articole în „Cuvântul Studentesc“ sub pseudonim, pledează cu aceiași strălucire în procesele legionare.

Dar vine vara lui 1935, Mișcarea pornește din nou vijeliosă înainte, taberele și șantierele noastre se întind pe întreg cuprinsul țării.

La Carmen-Sylva Căpitanul cu o mână de legionari și de legionare a pornit — în văgăuni pline de ciulini — tabăra ce avea să ajungă celebră.

În dimineața zilei de 19 Iulie 1935 porneam cu Alecu Cantacuzino spre Carmen-Sylva. La gară ne întâlnim cu Vasile Marin și Fleșeriu dela Sibiu. Plecăm cu toții împreună plini de voie bună.

Marin stă zece zile în tabără și conduce „Echipa șosea“. Eu și cu Virgil Ionescu, venit mai târziu, lucrăm sub ordinele lui.

Echipa lui Marin termină cu succes șoseaua iar Căpitanul drept răsplată ne dă câte o bragă.

Ce voie bună, ce râs, ce chef de joacă ne stăpânea pe toți când ne întideam seara ciolanele obosite pe pământul gol, sub acoperișul de scânduri abia ridicat cu o schioapă dar botezat pompos „Hotel Bellona“.

Măi Vasile, măi, cine se gândea pe atunci, când ședeam la taifasurile cu lună și auzeam valurile spărgându-se ușor de țărniță, că vei pleca să mori departe de țara ta pe care atât o iubeai, departe de valurile Mării Negre, în care îți plăcea să te bălăcești, departe de

munții tăi pe care cu atâta dragoste îi colindaseși alături de duduia Boby, tocmai la Majadahonda.

La 28 Iulie — dacă nu mă înșel — într'o Duminecă, în cadrul unei mari solemnități legionare, Căpitanul îl înalță la gradul de Comandant Legionar.

Peste o lună, în Septembrie 1935, Comandantul Legionar Vasile Marin preia conducerea organizației județului Ilfov.

Sarcină grea, într'un județ politicianizat, în care spiritul legionar cu anevoie își croește drumul.

Dar pe Marin greutățile nu-l sperie. Pătruns de duhul legionar el știe că trebuie să biruiască. Și va birui!

Într'un an izbutește să creeze câteva solide nuclee legionare și realizează minunata tabără dela Hotarele.

Hotarele devin un fel de Academie legionară. Tabăra aceasta va rămâne în istoria Mișcării noastre ca un model de organizare, de disciplină, de muncă sistematică și de înfăptuire entuziastă în spirit legionar.

Intre timp Marin scrie la „Cuvântul Studentesc“, la „Revista Mea“, iar în Martie 1936, împreună cu Gh. Ciorogariu scoate „Vestitorii“.

Toate condeele dela „Axa“ se regăsesc în noua revistă legionară, plus cei veniți după prigoană în rândurile noastre: Puiu Gârcineanu, Dumitru Amzăr, Ernest Bernea, Traian Herseni, Ion Mânzatu, Iosif.

Plină de viață, de nerv, de spirit luptător din belșug răspândit de Marin în articolele sale, „Vestitorii“ dispar după patru numere — ca odinioară „Axa“ — sugrumată de cenzură.

Vara lui 1936 Marin o petrece la Hotarele, apoi în munți, la Djuvala îmi pare.

Toamna își reia activitatea în județ.

Dar pe la mijlocul lui Noembrie Vasile Marin află de inițiativa lui Moța, de plecarea legionarilor în Spania.

Nu mai are astâmpăr, vrea să plece și el în Spania, vrea să plece cu orice preț.

Se roagă de Căpitan — el care nu se rugase și nu ceruse nimănui nimic, niciodată —. Insistă să fie lăsat să plece. Căpitanul se codește, nu sunt destui bani. Atunci Marin din sărăcia lui, din apriga, din amarnica lui sărăcie găsește 5.000 de lei, se împrumută cu cinci mii de lei, îi aduce la sediu și cere să i se dea voie și lui să plece. Cu ironia lui amară spune domnului General: „Vreau să fiu al șaptelea sicriu“.

Dece voia să plece Vasile Marin? Ce îl mâna? Cine-l chema?

Ne-a spus-o în cele câteva rânduri din scrisoarea adresată soției sale la 23 Noembrie 1936:

„N'am făcut actul acesta din disperare sau aventură ci perfect lucid. Era o datorie de onoare care apăsa pe umerii generației noastre. L-am făcut cu acelaș drag ca și cum ar fi fost vorba de țara mea“.

Iată dece a vrut să plece Comandantul legionar Vasile Marin. Iată ultimele lui gânduri de o simplitate, o măreție, o noblețe antică.

A plecat împreună cu Moța, a dormit în acelaș pat cu el pe vapor, a stat în aceeași cameră cu el la Toledo.

Intre acești doi oameni, atât de deosebiți ca temperament, se încheșase o legătură frățească, o legătură care pornea de atunci, de la Jilava, de când stătuseră toți trei împreună cu Sterie Ciumetti, o legătură care avea să-i ducă îmbrățișați în mormânt.

*

Așa s'a săvârșit viața Comandantului Legionar Vasile Marin. Și dacă de dincolo de mormânt Vasile Marin își judecă sfârșitul cred că trebuie să fie mulțumit. Căci a sfârșit așa cum a trăit: simplu, elegant, mândru dar încălzit, transfigurat de credință.

A scrie frumos, a vorbi, a lupta, a suferi e bine — spunea deunăzi Căpitanul — dar cu totul insuficient pentru un legionar. Dacă legionarul nu și-a lămurit sieși, nu și-a fixat atitudinea în fața morții, nu e un legionar desăvârșit.

Vasile Marin și-a fixat atitudinea în fața morții, și-a pecetluit credința, lupta, suferința, cu sângele lui cald și tânăr.

Dea Domnul ca noi legionarii care mai suntem azi în viață, să fim demni de jertfa lui și să știm să murim și noi așa cum au murit ei, în ziua aceea de iarnă, departe de România lor dar pentru ea, în pustietățile înghețate de la Majadahonda.

Cuprinsul

	Pag.
CUVÂNT ÎNAINTE, de Corneliu Z. Codreanu	VII
PREFAȚĂ, de Nae Ionescu	IX
LĂMURIRE EDITORIALĂ	XV
NOTE DIN DRUMUL SPRE FRONTUL SPANIOL	1
RÂNDURI DE PE FRONT	19
ARTICOLE ȘI NOTE INEDITE	27
O PLEDOARIE ȘI O CONFERINȚĂ	55
TREI SCRISORI POLITICE	77
RĂBOJ	101
CREZ DE GENERAȚIE	185
VASILE MARIN, Biografie de M. Polihroniade	225

